

Tápiószőlős-Újszilvás Református Általános Iskola és Óvoda

2769 Tápiószőlős, Kossuth Lajos út 3. Tel: 53/585-538

E-mail: tapiorefisk@gmail.com, web: www.tapiorefisk.hu

OM azonosító: 201823

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2020

Tartalomjegyzék

BEVEZETŐ	5
ÁLTALÁNOS ISKOLA	10
NEVELÉSI PROGRAM	10
I. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	14
I.1. Pedagógiai alapelveink, értékeink	14
I.2. Célok, feladatok:	14
I.3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszköz-és eljárásrendszere:.....	15
II. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	17
III. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	19
1. Alapfogalmak	19
2. Az egészségnevelés célja:	19
3. Az egészségnevelés alapelvei:	19
4. Egészségnevelés, fejlesztés területei:	19
5. Az egészségnevelés szinterei	21
6. Mindennapos testmozgás	23
7. Segítő kapcsolatok, partnerek	24
IV. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	24
V. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	27
VI. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	30
A különleges bánásmódot igénylő tanulók nevelése-oktatása	30
VII. A tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje.....	34
VIII. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái ..	36
IX. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei	38
X. A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	39
XI. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	40
HELYI TANTERV	43
1. A választott kerettanterv megnevezése	43
2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások meghatározása.....	51
3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	52
4. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	53
5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	59
6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	59
7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei.....	60

Az ismeretek számonkérésének, a tanuló teljesítménye értékelésének követelményei és formái	60
A tanulók munkájának szöveges értékelése	62
Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	64
Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai	66
A magasabb évfolyamba lépés feltételei	66
A magatartás és a szorgalom helyi minősítési rendszere	67
8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	70
9. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	71
10. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	71
11. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	71
12. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	73
ÓVODA	75
Az óvodai nevelés helyi programja	75
I. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései	75
II. Az óvoda átfogó, globális nevelési terve	77
1. Gyermekkép	77
2. Óvodakép	77
3. Küldetésnyilatkozat	78
4. Óvodánk szellemisége	78
A hitéleti nevelés szinterei	79
Bibliai történetek	79
Gyermekáhitatok, imádságra való nevelés	81
5. Az óvodai élet megszervezésének alapelvei	83
6. Az óvodai nevelés általános feladatai	84
6.1. Az egészséges életmód alakítása	87
6.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés és társas kapcsolatok	89
6.3. Értelmi fejlesztés, nevelés	91
6.4. Esztétikai nevelés és ízlésformálás	92
6.5. Anyanyelvi és kommunikációs nevelés	93
7. Az óvodai élet tevékenységi formái	94
7.1. A külső világ tevékeny megismerése	94
7.2. Természet- és környezetvédelem	97
7.3. Hagyományok, néphagyományok ápolása	97
7.4. Játék	99
7.5. Mozgás	101
7.6. Mese, vers	104
7.7. Ének-zene, énekes játékok	106
7.8. Rajzolás, mintázás, kézimunka, vizuális nevelés	108
7.9. Munkajellegű tevékenységek	110
7.10. A tanulás	112
III. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése	114
A különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése-oktatása	114
IV. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	118
V. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	119

VI. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái	120
VII. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	126
VIII. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	126
IX. Az óvoda és az iskola kapcsolata	126
X. A nevelő munka tervezése, szervezése.....	131
SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK-OKTATÁSÁNAK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	135
Záró rendelkezések.....	145
1. A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének,	145
nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa	145
2. Legitimációs záradék.....	146
Mellékletek.....	147
VEKOP-7.3.3-17 pályázatból adódó pedagógiai feladatok, digitális fejlesztési terv	147
1. Helyzetelemzés, fejlesztési szükségletek bemutatása	151
1.1. A gyakorlatban alkalmazott digitális pedagógiai eszköztár bemutatása, fejlesztési szükségletek	151
1.1.1. Az intézmény módszertani felkészültsége a digitális kompetencia fejlesztés területén.....	151
1.1.2. Fejlesztési szükségletek.....	152
1.2. Az intézményi szervezeti és humán feltételek bemutatása, fejlesztési szükségletek ..	153
1.2.1. Az intézményi szervezeti struktúra és a rendelkezésre álló humán erőforrás bemutatása	153
1.2.2. Fejlesztési szükségletek.....	155
1.3. A rendelkezésre álló infrastruktúra, eszközpark bemutatása, fejlesztési szükségletek	157
1.3.1. Az intézmény eszközellátottsága	157
1.3.2. Fejlesztési szükségletek.....	158
1.4. Vízió	158
2. Intézményi fejlesztési célok meghatározása	160
2.1. A pedagógiai célok kijelölése a digitális pedagógia területén	160
2.2. Az érintett fejlesztési célcsoportok meghatározása.....	161
2.3. Az intézmény szervezeti és humán feltételeinek javítására, fejlesztésére vonatkozó célok	162
2.4. Infrastruktúra és eszközpark fejlesztésére vonatkozó célok	163
2.5. Lehatárolás, szinergia.....	164
2.6. A fenntarthatóságra vonatkozó cél	164
3. A fejlesztési feladatok, tevékenységek meghatározása.....	165
3.1. A digitális pedagógiai-módszertani csomag meghatározása.....	165
3.2. Adaptáció és felkészítés	167
3.3. Bevezetés és alkalmazás.....	168
3.4. Az infrastrukturális feltételek biztosítása.....	169
3.5. A humánerőforrás biztosításának tervezése	171
4. Disszemináció	171
5. Fenntarthatóság	172

BEVEZETŐ

A Tápiószele–Tápiószőlős-Újszilvás és Famosi Református Egyházközség,
a Tápiószőlős-Újszilvás Református Általános Iskola és Óvoda
Alapító Okiratát az alábbiak szerint állapítja meg:

ALAPÍTÓ OKIRAT

Tápiószőlős-Újszilvás Református Általános Iskola és Óvoda

a 2020. április 14-i állapot szerint egységes szerkezetbe foglalva

Preambulum

A Tápiószele-Tápiószőlős-Újszilvás és Famosi Református Egyházközség az egyházakról szóló 2011. évi CCVI. törvény 12.§ (1) bekezdésében, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21.§ (3) bekezdésében, továbbá a Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvényében (1995. évi I. törvény) foglaltak alapján a IX/2012. (2012.05.20.) számú presbitériumi határozattal alapított Tápiószőlős-Újszilvás Református Általános Iskola és Óvoda alapító okiratát, a **XIII/2020** (2020.04.14.) presbitériumi határozatával a következők szerint módosítja:

1. Az alapító/fenntartó neve és székhelye:

Tápiószele-Tápiószőlős-Újszilvás és Famosi Református Egyházközség
székhelye: 2766 Tápiószele, Széchenyi út 19.

2. A fenntartó képviselőjére jogosult személy neve:

Nagy József Mihály lelkipásztor

3. Az intézmény hivatalos neve:

Tápiószőlős-Újszilvás Református Általános Iskola és Óvoda

4. Az intézmény OM azonosítója:

201823

5. Az intézmény képviselőjére jogosult személy neve:

Szegedi György igazgató

6. Az igazgató kinevezésének rendje:

Az igazgató kinevezéséről és megbízásáról a nevelőtestület véleményének kikérésével a Tápiószele–Tápiószőlős-Újszilvás és Farmosi Református Egyházközség Presbitériuma dönt. Az igazgató kinevezése és megbízása a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és a Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvényében (1995. évi I. törvény) foglaltak alapján történik. Az igazgató megbízása a nevelőtestület véleményének kikérése után meghosszabbítható. Az igazgató felett az egyéb munkáltatói jogkört a Presbitérium elnöke gyakorolja. Az igazgató az SZMSZ-ben és a vonatkozó jogszabályokban foglaltak szerint gyakorolja a munkáltatói jogkörét.

7. Az intézmény felügyeleti szerve:

Fenntartói felügyelet: Tápiószele–Tápiószőlős-Újszilvás és Farmosi Református Egyházközség

Törvényességi felügyelet: Pest Megyei Kormányhivatal

8. Az intézmény működési területe (felvételi körzet):

Tápiószőlős és Újszilvás községek teljes közigazgatási területe

9. Az intézmény jogállása:

Önálló jogi személyiségű, egyházközségi fenntartású köznevelési intézmény

10. Az intézmény típusa:

Többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény
(óvoda, általános iskola)

11. Az intézmény feladatellátási helyei:

a. székhely: Tápiószőlős-Újszilvás Református Általános Iskola és Óvoda
Tápiószőlősi Általános Iskolája
2769 Tápiószőlős, Kossuth L. út. 3.

b. tagintézmények: Tápiószőlős-Újszilvás Református Általános Iskola és Óvoda
Újszilvási Általános Iskolája
2768 Újszilvás, Alkotmány út. 73.

Tápiószőlős-Újszilvás Református Általános Iskola és Óvoda
Tápiószőlősi Óvodája
2769 Tápiószőlős, Árpád u. 3.

12. Az intézmény alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése:

80.10.1 Alapfokú oktatás

Óvodai nevelés

- Az intézmény az óvodai nevelés keretén belül ellátja a sajátos nevelési igényű gyermekek többi gyermekkel részben, vagy egészben együtt nevelését.

A sajátos nevelési igényű gyermekek köréből az alábbiak ellátását biztosítja:

Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek integrált nevelése-oktatása és pedagógiai, egészségügyi célú habilitációs, rehabilitációs ellátása, fejlesztő foglalkoztatása.

Enyhe fokban sérült értelmi fogyatékos gyermekek integrált nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátása.

- További feladatként látja el a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, különleges bánásmódot igénylő gyermekek preventív ellátását, egyéni, vagy kiscsoportos fejlesztését, fejlesztő pedagógus segítségével.

Általános iskolai nevelés-oktatás

- Általános iskolai tanulók nappali oktatás munkarendje szerint folyó nevelése, oktatása (1-4. évfolyam)
- Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali oktatás munkarendje szerint folyó nevelése, oktatása (1-4 évfolyam)
- Általános iskolai tanulók nappali oktatás munkarendje szerint folyó nevelése, oktatása (5–8. évfolyam)
- Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali oktatás munkarendje szerint folyó nevelése, oktatása (5–8. évfolyam)
- Köznevelési típusú sportiskolai nevelés, oktatás

- Az intézmény az általános iskolai nevelés és oktatás keretén belül ellátja a sajátos nevelési igényű tanulók többi tanulóval részben, vagy egészben együtt nevelését és oktatását.

A sajátos nevelési igényű tanulók köréből az alábbiak ellátását biztosítja:

Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók integrált nevelése-oktatása és pedagógiai, egészségügyi célú habilitációs, rehabilitációs ellátása, fejlesztő foglalkoztatása.

Enyhe fokban sérült értelmi fogyatékos tanulók integrált nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátása.

- További feladatként látja el a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, különleges bánásmódot igénylő tanulók preventív ellátását, egyéni, vagy kiscsoportos fejlesztését, fejlesztő pedagógus segítségével.

A neveléshez-oktatáshoz kapcsolódó kiegészítő tevékenységek

- Általános iskolai napközi otthoni nevelés
- Sajátos nevelési igényű tanulók napközi otthoni nevelése
- Általános iskolai tanulószobai nevelés
- Sajátos nevelési igényű tanulók általános iskolai tanulószobai nevelése
- Óvodai intézményi étkeztetés
- Iskolai intézményi étkeztetés
- Munkahelyi étkeztetés
- Nem lakóingatlan bérbeadása, üzemeltetése
- Iskolai, diáksport-tevékenység és támogatása
- Könyvtári szolgáltatások

Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem folytat.

13. A nevelési, oktatási feladatot ellátó feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:

A gyermekek/tanulók maximális száma összesen:	620 fő.
Ebből:	
óvoda feladatellátás (2769 Tápiószőlős, Árpád u. 3.)	100 fő
általános iskolai feladatellátás 1-8 évfolyam (2769 Tápiószőlős, Kossuth L. út. 3.)	260 fő
általános iskolai feladatellátás 1-8 évfolyam (2768 Újszilvás, Alkotmány út. 73.)	260 fő

14. Iskolatípusonként az évfolyamok száma:

óvoda: 4 csoport (kis-, középső-, nagy csoport, vegyes életkorú csoport)
általános iskola: 8 évfolyam

15. A feladatellátást szolgáló vagyon, továbbá a vagyon feletti rendelkezés vagy a vagyon használati joga

Az intézmény elhelyezésére szolgáló ingatlanok használati jogával - 2012-2037 évig - a Tápiószéle–Tápiószőlős-Újszilvás és Famosi Református Egyházközség rendelkezik, ezért az intézmény jogosult az egyházközség ingatlanainak ingyenes használatára.

A fenntartó biztosítja az alábbi ingatlanokon a nevelési-oktatási feladatok ellátásához a használati jogot:

A Tápiószőlősi telekkönyvi betétben 442/10 hrsz. alatt felvett és ténylegesen Tápiószőlős, 2769 Tápiószőlős, Árpád u. 3. szám alatt lévő napközi otthonos óvoda, a **37/8.** hrsz. alatt felvett és ténylegesen 2769 Tápiószőlős, Kossuth L. út. 3. szám alatt lévő általános iskola, valamint az Újszilvási telekkönyvi betétben 40/7 hrsz. alatt felvett és ténylegesen 2768 Újszilvás, Alkotmány út. 73. szám alatt lévő általános iskola.

Az intézmény alaptevékenységének ellátására rendelkezésre állnak a leltár szerint nyilvántartott helyiségek, továbbá a leltár szerint nyilvántartott eszközök. Az intézmény az alapító okiratban meghatározott alap- és kiegészítő tevékenységek folytatására használja az ingatlant. Az intézmény az alaptevékenysége sérelme nélkül 1 évet meg nem haladó időtartamra a fenntartói Igazgatótanács előzetes jóváhagyásával hasznosíthatja az átmenetileg szabad épületkapacitását.

16. Az önálló költségvetéssel rendelkező intézmény esetében a gazdálkodással összefüggő jogosítványok

Az intézmény a fenntartójától elkülönült, önálló költségvetéssel rendelkezik. Adószáma: 18294358-2-13. Bankszámlaszáma: 10918001-00000018-66830006

Az intézmény, a mindenkor hatályos állami jogszabályok rendelkezései, a Magyarországi Református Egyház gazdálkodására vonatkozó egyházi törvények, valamint a fenntartó által elfogadott költségvetés szerint köteles gazdálkodni. A gazdálkodásról, működésről fenntartójának köteles beszámolni, elszámolási kötelezettség terheli. Köteles negyedéves, féléves és éves beszámolókat készíteni. Az éves működési és költségvetési-gazdálkodási beszámolót a fenntartó fogadja el. Az intézmény éves költségvetését, az igazgató, az intézmény gazdasági vezetőjével közösen terjeszti a Presbitérium elé jóváhagyásra.

A fejlesztési beruházási előirányzat és gazdálkodási általános tartalék tekintetében a fenntartó rendelkezései szerint köteles gazdálkodni.

17. Záró rendelkezések:

Az alapító okiratot felül kell vizsgálni, ha erre a fenntartót jogszabály kötelezi, illetve ha az intézmény szervezetében és működésében változtatást tervez.

Az alapító okirat négy eredeti példányban készült. Az eredeti példányokat az alábbiak kapják: Fenntartó (2), Intézmény (1), Pest Megyei Kormányhivatal (1).

Tápiószele, 2020. április 14.

A Tápiószele–Tápiószőlős–Újszilvás és Famosi Református Egyházközség nevében:

.....
egyházközségi gondnok

.....
lelkipásztor

ÁLTALÁNOS ISKOLA

NEVELÉSI PROGRAM

„Boldog az ember, aki megtalálta a bölcsességet,
És az az ember, aki értelmet kap.
Mert több haszna van ennek, mint az ezüstnek,
És nagyobb jövedelme, mint a szízaranyak.”
(Péld 3, 13-14)

A Magyarországi Református Egyház közoktatási intézményeinek közös nevelési célkitűzései

A Magyarországi Református Egyház- Jézus Krisztus missziói parancsának engedelmeskedve, az évszázados gyakorlat folytatásaként, a Magyar Köztársaság Alkotmánya és a Magyarországi Református Egyház Alkotmánya, továbbá a lelkiismereti- és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló hatályos törvények és egyéb jogszabályok alapján- közoktatási intézményeket tart fenn.

Működésük és rájuk vonatkozó egyházi szabályozás nem lehet ellentétes azokkal a jogszabályokkal, amelyek a fenntartótól függetlenül valamennyi magyarországi közoktatási intézményre vonatkoznak, ha azok nincsenek ellentétben a Szentírás parancsaival.

A gyermek és adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család. A keresztelekor tett szülői és gyülekezeti fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne a református közoktatási intézmény, amely a gyereket Krisztusban testvérnek fogadja el.

Jézus Krisztus missziói parancsa: „... **tegyetek tanítványokká minden népet...**”(Mt 28,19) nem csupán az Egyháznak szól, hanem a családnak, az iskolának is. A református iskola jó lehetőség arra, hogy segítse a szülőket és a gyülekezetet abban, hogy valóra válthassák a gyermek keresztelekor tett ígéretüket, amely szerint úgy nevelik és neveltetik őt, hogy ha majd felnőtt, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt”.

A református iskola keresztyén közösség. Olyan hitvalló (lehetőleg református) pedagógusokat feltételez, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden megnyilvánulásukkal keresztyénné, krisztusi emberré kívánják nevelni a tanítványaikat.

A Magyarországi Református Egyház református vallású diákjaiból **öntudatos, hitvalló magyar reformátusokat** kíván nevelni iskoláiban.

- **Reformátusokat**, tehát olyan keresztyéneket, akik életének zsinórmértéke a Szentírás, elfogadják ősi hitvallásaikat, a Heidelbergi kátét és a II. Helvét hitvallást; s akik tudják, hogy Isten választotta ki őket, s ha Tőle kérnek segítséget, a Szent Lélek alkalmassá teszi őket feladataik elvégzésére.

- Olyan **magyar** reformátusokat, akik a magyar kultúrát — elsősorban rendkívül gazdag anyanyelvünket és népi kultúránkat — megbecsülik, azt tisztán megőrizni, gazdagítani és továbbadni kívánják; ismerik és szeretik hazájukat, az itt élők és a határainkon kívülre szorult magyarok múltját, jelenét, értékeit, szívesen vallják magukat magyarnak, s családjukért, egyházukért, hazájukért áldozatokra készek.
- **Öntudatos, hitvalló** magyar reformátusokat, akik tudják, hogy Kiben és miért hisznek; képesek önállóan, logikusan gondolkodni, cselekedni; törekednek önmaguk és környezetük megismerésére, megóvására, jellemük, erkölcsi ítélőképességük és ízlésük fejlesztésével a jó és a rossz, az igaz és a hamis, a szép és a rút egyre biztosabb megkülönböztetésére, a valódi értékek felismerésére és tiszteletére, a különböző tudományterületeken és művészetekben alapos ismeretek megszerzésére, testi-lelki-szellemi harmóniában történő életvitelre, embertársaik segítségére, a hit ajándékának elfogadásához szükséges ismeretek, élmények, tapasztalatok megszerzésére, felelős helytállásra.

A Magyarországi Református Egyház, iskoláiban **a nem református vallású diákjait** öntudatos magyar keresztyénekké kívánja nevelni. Lehetővé teszi számukra saját vallásuk-felekezetiük hitvallásainak megismerését, ugyanakkor elvárja tőlük a református értékek ismeretét és tiszteletét.

A református iskola **úgy tudja elérni fenti nevelési céljait**, hogy megismerteti növendékeit a Biblia igazságaival és az egyháztörténet máig érvényes tanulságaival; a hiteles krisztuskövetés vonzó személyes példáját nevelői által is a tanulók elé állítja; hitéletének közösségi alkalmi révén a gyülekezeti életben való felelős részvételre indít; növendékeiben felkelti a tudásvágyat, és megalapozza a magas szintű önművelés igényét; növendékeit a tudományok segítségével rávezeti a teremtett világ megismerésének és megőrzésének fontosságára; a kultúra időtálló értékeinek közvetítése által fogékonyra teszi őket a szépre; a reál és humán tudás átadásával kifejleszti bennük a józan, kritikus és önálló gondolkodás és a felelős cselekvés képességét; gondosan ápolja az anyanyelvet és a magyar nemzeti hagyományokat; megérteti tanítványaival, hogy a világ megismeréséhez elsősorban saját nyelvükön, kultúrájukon keresztül vezet az út; rendszerességével és következetességével a személyes és társadalmi szintű kötelességtudat és áldozatvállalás mintáját állítja növendékei elé.

A fenti célok elérése érdekében a Magyarországi Református Egyház iskoláinak az a **feladata**, hogy imádsággal, igényes nevelő-oktató munkával, a magyar református iskolák hagyományainak, a keresztyén közösség nevelőerejének, a legfejlettebb tudományos és technikai eredményeknek-eszközöknek, valamint a családokkal és a gyülekezetekkel kiépített gyümölcsöző kapcsolatoknak a felhasználásával a lehető legtöbbet tegye meg azért, hogy minden növendéke fel tudja mutatni azokat a képességeit, amelyeket csak ő maga kapott a Teremtőtől.

Sola scriptura

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy Istent nem lehet másképp megismerni, csak a kijelentésből. Annyit tudunk róla, amennyit önmagáról kijelentett. Ennek a kijelentésnek írott dokumentuma a teljes Szentírás, melyben az isteni kijelentés olvasható. Ebben az értelemben mondhatjuk, hogy hitünk és életünk zsinórmértéke a Biblia. A református iskolát, tehát oktató tevékenységünket a Bibliához való igazodás határozza meg.

Nem csupán arról van szó, hogy a hittanórákon és az istentiszteleti alkalmakon beszélünk a Bibliáról, hanem mindig és mindenütt. Így elkerülhető az a veszély, hogy elválík egymástól a hit és a tudás.

Ezt a következő formában kívánjuk kivitelezni:

- a tanítási hetek áhítattal kezdődnek,
- a kötelező hittan- és egyházzenei óra beépül az órarendbe,
- megemlékezünk iskolai keretben vagy gyülekezeti közösségben az egyházi ünnepekről,
- a tanév csendesnappal kezdődik és végződik,
- komoly odafigyeléssel választjuk meg a tankönyveket a Református Pedagógiai Intézet ajánlásaira tekintettel,
- a tantárgyak közül a magyar, a történelem, az ének tantervekben a bibliai ismeretek átadása is helyet kap,
- minden oktató tananyagot a Biblia mérlegére állítunk.

Sola gratia

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy életünk, üdvösségünk egyedül Isten Krisztusban nyújtott kegyelmének köszönhető. A magunk erejéből Őt meg nem ismerhetjük, életünk, munkánk neki köszönhető. Ilyen módon mindannyian kegyelemben részesülünk. Ez a tény iskolánk légkörének a meghatározója. A kegyelem azt is jelenti, hogy nem rászolgáltunk, mert akkor nem lenne kegyelem. Kegyelemre azért szorulunk, mert bűnösök vagyunk, s ebből az állapotból másképp nem szabadulhatunk (Róma 3,10-12).

Ezért iskolánk légkörére az alábbiak lesznek jellemzők:

- szeretetteljes emberi kapcsolatok megvalósítására törekszünk tanár és diák, diák és diák, tanár és szülők, tanár és tanár tekintetében,
- a fegyelmezés dolgaiban tudni kell a megbocsátással is élni, mert mindannyian bocsánatból élünk,
- a tanulók személyiségét tiszteletben tartjuk, mert ők is Isten kegyelmének részesei,
- diákjaink előre megismerik a velük szemben áhított követelményeket,
- a tanulókat bevonjuk az iskolai élet szervezésébe az őket érintő területeken,
- a tanulók egymás közötti kapcsolatában hangsúlyozzuk és felügyeljük az Isten előtti egyenlőséget.

Sola fide

Reformátor atyáinkkal együtt valljuk, hogy Isten Krisztusban felkínált kegyelme csak hit által lehet a miénk. A keresztyén hit Isten igéjének meghallásából fakad (Róma 10,17).

Tudjuk, hogy a hit nem tanítható, egyedül Isten ajándéka. Munkánkat az alábbiak szerint végezzük:

- a nevelők magatartásukkal református keresztyénhez illő módon élnek és dolgoznak,
- beszédünkben Krisztus lelkülete árad,
- az istentiszteleti alkalmak látogatása a nevelők számára legyen magától értetődő,
- református tanulóink esetében arra törekszünk, hogy egyházunk hitvalló tagjaivá lehessenek,
- nem református tanulóinkat saját vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett református egyházunk értékeinek megbecsülésére neveljük,

Solus Christus

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy Jézus Krisztus Isten egyetlen Igéje. Róla szól a Biblia, mint írott ige, róla beszélnek a sákramentumok. Ő az egyház feje és a világ Ura. Övé minden hatalom mennyen és földön (Mt 28,18). Átala juthatunk csak el Istenhez (Jn 14,6).

Iskolai tevékenységünkben a dicsőséges Úrhoz fordulhatunk. Református iskolánk feladata egyetlen mondatban összefoglalható: Krisztus követésére odaszánjuk magunkat.

Soli Deo Gloria

Hitvallásaink szerint minden Isten munkája, amiről eddig számot adtunk. Ezáltal iskolánkban:

- magunkat hálából szánjuk Krisztus követésére,
- mivel Isten minden megtett értünk, mi is mindent megteszünk érte,
- munkánkat nem a „kell” kényszere, hanem a „lehet” szabadsága határozza meg,
- elért eredményeinkért Istent dicsőítjük.

I. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

I.1. Pedagógiai alapelveink, értékeink

A református iskola a hagyományt, az értékeket, az értékrendet védi, ezzel magát az embert védi.

- Olyan feltételeket igyekszünk teremteni, és olyan munkát végezni, hogy tanulóink testileg – lelkileg egészséges, felelős közösségi emberként tudjanak élni a mindennapokban.
- Kiemelt feladatnak tekintjük a tanulókra való személyes odafigyelést, a személyre szabott foglalkozást mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás terén.
- Arra törekszünk, hogy iskolánkban jó hangulatban, szép környezetben tanuljanak a gyerekek. Tevékenységünket szolgáltatnak tekintjük, melyet a társadalmi és a partneri igényeknek megfelelően szeretetteljes, keresztyén légkörben végzünk.
- Kiemelt feladatnak tartjuk, hogy az egészséges életmód megismert elemei épüljenek tanulóink személyiségébe.
- Célunk: a szilárd alapkészségek kialakítása mellett megtartani, keresni a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat; kedvvel, örömmel szerezni az ismereteket; s kitartással eljutni a kitűzött célig.
- Azért dolgozunk, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában boldogulni tudó emberekké váljanak. Olyanokká, akik a megszerzett tudást értéknek tekintik és használják. Akik egyéni értéknek tekintik boldogulásukat, a családjukat, a nemzetüket, a keresztyén egyházat és az emberiséget szolgálva tudják elérni, önmagukat és környezetüket mindig fejlesztve, jobbítva.
- Arra törekszünk, hogy ápoljuk, továbbvigyük hagyományainkat, a családi tradíciókat, a felelősségtudatot, a felnőttek tiszteletét, a szülőföld, a szabadság, a keresztyén értékek, a munka szeretetét.

I.2. Célok, feladatok:

1. Korszerű, **keresztyén** természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként használnak a valóság viszony-rendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvés-formákban.
2. Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
3. Fontos a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a különleges bánásmódot igénylő tanulók számára is.
4. A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása. Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.

5. Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéné fontosságával.
6. Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.
7. Az IKT-eszközök alkalmazásának folyamatos bevezetése /Internet, e-tananyagok, projektmunkák/.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elérését, és a célok megvalósítását elősegítse. Ezt szolgálják tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó rendszeres és komplex értékelés valamint az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre, közösségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek. Mivel iskolánk nevelő-oktató tevékenysége 1-8 évfolyamig terjed, ez fokozottan szükségessé teszi az egységes cél- és feladatrendszer mellett az életkorhoz, a nevelő-oktató munka négy szakaszához alkalmazkodó eszközök, eljárások kialakítását, alkalmazását.

1.3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszköz-és eljárásrendszere:

A célok megvalósulását szolgáló módszerek, szervezési módok, *tanulás-szervezési eljárások:*

- *tevékenykedtetésre épülő tanulásszervezés,*
- *témahét,*
- *az info-kommunikációs technológia, mint eszköz és taneszköz alkalmazása.*

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében az integrált nevelést segítő ***sérülés specifikus fejlesztés,*** egyéni továbbhaladás, értékelés biztosítása.

A nevelési-oktató feladatok aktuális **eljárásrendjét** minden tanév elején a munkatervben határozzuk meg.

Céljaink és feladataink eredményes teljesítése érdekében fontos számunkra:

- A NAT szabályozásának megfelelően a kulcskompetenciák fejlesztése.
- A kompetenciamérések tapasztalataiból kiindulva a tanulói különbözőségek idejében történő felismerésével, a szervezeti keretek biztosította lehetőségek függvényében, egyénre szabott haladási ütem biztosítása.
- A tanítási órákon differenciált tevékenységi formák szervezése, a rendelkezésre álló éves órakeret racionális felhasználásával csoportbontásos oktatás, korszerű taneszközök, hatékony, változatos tanítási módszerek alkalmazása, a tanulás tanítása, sikeres új pedagógiai eljárások, módszerek kipróbálása, „honosítása”, elterjesztése, a tanulói tevékenykedtetés előtérbe helyezése.

- IKT eszközök használata, digitális készségek fejlesztése, azaz a digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése.
- A hátrányos helyzetű és a különleges bánásmódot igénylő tanulók esélyegyenlőségének javítása, a gyerekek integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, az elsajátítottak intézményi adaptációjának megvalósítása, a szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.
- Az intézmények közötti horizontális tanulás elősegítése érdekében, az iskolánk sajátosságainak megfelelő, a tervezett fejlesztésekhez illeszkedő, már kifejlesztett, kipróbált és jól bevált pedagógiai módszerek, eljárások megismerése, adaptációja, "jó gyakorlatok" átvétele, alkalmazása és terjesztése.
- Az intézmények közötti szakmai együttműködések, más bázisintézményekkel való együttműködések kialakítása. A pedagógusok horizontális együttműködési, tanulási lehetőségeinek megteremtése, bázisintézményi szolgáltatások végzése és igénybe vétele.
- Az intézmény saját innovációinak megvalósítása, amely a helyi igényekhez igazodva, az egyéni fejlesztéseket, a nevelés-oktatás eredményességének fokozását, az esélyegyenlőség kiteljesítésére hatékony és sikeres, az egyéni fejlődést támogató oktatási utak, programok, nevelési eljárások, tanulásszervezési módok kidolgozását, azok gyakorlati megvalósítását szolgálja.
- Átfogó intézményfejlesztés megvalósítása, a fejlesztések eredményeinek az intézmény mindennapi gyakorlatába való beillesztését, a pedagógiai szemléletváltást segítő tevékenységek megvalósítása, ezen belül az intézmény pedagógiai dokumentumainak módosítása, oly módon, hogy az iskola pedagógiai innovációjának fenntarthatóságát biztosítsa.
- Az iskola pedagógiai programjának és informatikai stratégiai tervének összehangolása az IKT alapú kompetenciafejlesztés céljaival.
- Következetes, fokozatosan nehezedő követelménytámasztás, és a tanulói teljesítmények változatos formájú, személyre szóló folyamatos ellenőrzése, értékelése.
- Szakértői vélemény alapján, a központilag biztosított illetve a fenntartótól kapott órakeret felhasználásával fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások szervezése különösen a különleges bánásmódot igénylő gyermekek számára.
- Tehetséges tanulók korai felismerése, differenciált foglalkoztatásuk, fejlesztésük biztosítása és „menedzselése”, a kimagasló teljesítmény elismerése, jutalmazása.
- Községi, iskolai szintű rendezvények, ünnepélyek, megemlékezések, projektzáró rendezvények szervezése, változatos programkínálat biztosítása, valamint a szabadidő hasznos eltöltésének változatos módon történő segítése.
- A diákönkormányzat hatékony működéséhez nélkülözhetetlen információk, személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

II. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelés-oktatás folyamán alakulnia kell a gyermekek személyiségének, vagyis szükséges, hogy átéljék emberi méltóságukat, szabadságuk következményeként a felelősséget.

Nem beszélhetünk addig a személyiségfejlesztésről, amíg nem biztosítjuk az alapvető készségek, képességek fejlesztését. Tudatában kell lennünk annak, hogy a személyiségfejlesztést csak a szülőkkel együtt tudjuk megvalósítani; ill. annak, hogy a gyerekekre hatnak az iskolán kívüli közösségek is.

A személyiségfejlesztés feladatait a következő területekre bontva adjuk meg, összhangban a pedagógiai program alapelveivel, cél- és feladatrendszerével, valamint a NAT-ban képviselt értékekkel és a helyi sajátosságokkal:

- Az értelem művelése
- Segítő életmódra nevelés
- Egészséges és kulturált életmódra nevelés

Az egyes területekhez a következő konkrét feladatok elvégzését látjuk fontosnak:

- a) Az értelem művelésénél fontos *a megismerési vágy, a felfedezési vágy, a játékszeretet és az alkotásvágy* fejlesztése. Ezzel egyidejűleg fejleszteni kell a tanulási képességeket is: *a kognitív műveleteket, a megismerést, a gondolkodást, a kommunikációt, valamint a tapasztalati és értelmező tanulást, mindezt a következetes kompetencia alapú oktatáson keresztül.*
- b) A segítő életmódra nevelés *a keresztyén értékrend megismerését, ennek elfogadását, e szerinti viselkedés kialakítását, valamint a viselkedéshez szükséges képességek kiépülését* jelenti. Az igazon, a jón, a szépen, nyugszik, példát maga Jézus adott: **"Példát adtam nektek: amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek."/Jn. 13, 15/**

Jézus példájának *megismerése és elfogadása* fokozatosan történik. Először a gyerekeknek el kell sajátítaniuk a keresztyén viselkedés alapvető szabályait, meg kell érteniük a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepét. Olyan iskolai életrendet kell kialakítanunk, amely a hétköznapi életben elősegíti, hogy a tanuló megtapasztalhassa a kölcsönös megértés, együttérzés, segítőkészség előnyeit, hiányuk következményeit. A közvetlen megtapasztalás mellett nagy szerepük van a közvetett hatásoknak élményeknek is (élő és történelmi személyek; a szentírás alakjai, példázatai, eseményei; irodalmi hősök, csoportok)

Ahhoz, hogy *a jézusi ember szokásait ki tudjuk alakítani*, szükséges olyan légkörnek a megteremtése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak. Fontos az élményszerű, pozitív minták felkínálása személyes példamutatással, irodalmi, bibliai, történelmi szereplők tetteinek, magatartásainak átélési lehetőségével; a negatív, antiszociális minták hatásának a csökkentése.

Meghatározó a pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben, az iskolában, amelyben úgy a tanulók, mint a pedagógusok biztonságban és jól érzik magukat.

A segítőképesség fejlesztéséhez az iskolának fel kell kínálni a segítség sokféle lehetőségét és módját

Az együttműködési képesség fejlesztéséhez a pedagógusnak rendszeresen kell élnie a segítő együttműködés formáival, (együtt cselekvés, közös kirándulás, közös feladatmegoldás). Az iskolának úgy kell szerveznie a tevékenységeit, hogy az osztályok legalább havonta egyszer részt vehessenek olyan tevékenységben, amely a segítő együttműködés által valósul meg.

c.) Egészséges és kulturált életmódra nevelés

A református iskola a teljes ember nevelésére hivatott. A teljes ember kifejezés magába foglalja azt, hogy az ember testből és lélekből áll. Feladatunk tehát úgy nevelni a ránk bízottakat, hogy testileg-lelkileg egészségesek legyenek. Közvetve vagy közvetlenül, minden tevékenységünkkel ezt kell elősegíteni.

Mindezt a közösségben, a közösség által kívánjuk elérni. Ezért célunk az iskolai formális közösségek fejlesztése:

Ennek érdekében feladatunk:

- ,hogy minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén egyaránt – a gyerekek szeretete hassa át,
- ,hogy meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük a gyermekek személyiségében rejlő értékeket,
- ,hogy a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzon olyan kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja,
- ,hogy tanítsuk meg őket az egyéni és csoportos versenyzésre,
- ,hogy elsősorban személyes példamutatással neveljük gyermekeinket,
- ,hogy lehetőségeink szerint a gyermekek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő változatos programokat, tevékenységi formákat,
- ,hogy kiemelten hangsúlyt fektessünk a kulcskompetenciák fejlesztésére,
- ,hogy jól együttműködjünk a térség iskoláival,
- ,hogy a szülőkkel olyan szemléletben tudjunk együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közösek a céljaink.

III. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

(Egészségnevelési, egészségfejlesztési program)

1. Alapfogalmak

Mi az egészség?

- Testi, lelki, szociális jól-lét állapota, nem a betegség hiánya
- Alkalmazkodóképesség a környezet változásaihoz
- Összhang a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségek közt.
- Kitejtjesedése az egyén társadalmi integrációjától is függ (család, iskola, más közösségek)

Egészségnevelés:

A tanulók egészségkultúráltsági szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység kialakítása, amely az ismereteket aktív magatartássá formálja.

Egészségfejlesztés:

Magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, mentálhigiéné, az önégtítés feladatait, módszereit.

2. Az egészségnevelés célja:

Az egészség, mint elfogadott érték épüljön be az iskola mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk diákjainkat az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre.

Célunk továbbá az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása. Programunk tartalmazza a mindennapi testedzés megvalósítására szolgáló programot is.

3. Az egészségnevelés alapelvei:

- a szellemi, a testi és a lelki nevelést egyformán fontosnak kell tekinteni
- tervszerű, szervezett, rendszeres tevékenység
- kiterjed minden tanulóra
- résztvevője az iskola minden dolgozója
- helyes cselekedésre serkentő
- segíti az „egészséges iskolai légkör” kialakulását
- személyiség megerősítése
- csoportfelelősség területét szélesíti, bővíti (iskolavezetés, tanár, diákcsoport)

4. Egészségnevelés, fejlesztés területei:

A./ Testi nevelés:

- személyi higiéné
- környezethigiéné
- környezetvédelem
- testnevelés- és sport – több mozgás
- egészséges táplálkozás

- balesetek megelőzése
- elsősegélynyújtás
- időben orvoshoz fordulni – szűrővizsgálatok
- megelőzésre nevelés
- biztonság igénye
- szexuális nevelés (szerelem, házasság, nem kívánt terhesség)
- életkorral járó biológiai sajátosságok

B./ Pszichohigiénés nevelés:

a./ Egészséges életvezetés

- napi és heti életritmus
- alvás, tanulás, munka, játék
- ellenállni a reklám nem kívánatos hatásainak
- fogyasztói szokások
- pozitív értékrend kialakítása
- a jó közérzet, a boldogság és sikeresség szükségletének kontrollálása – belső harmónia

b./ Stresszelhárítás

- apróbb sikertelenség elviselése
- konfliktusok megoldása, problémamegoldás
- önismeret, éntudat
- dönteni tudás

c./ Deviancia megelőzése

- szenvedélybetegségek megelőzése
- dohányzás-, alkohol-, drogtagadás
- társas kapcsolatok egészségi, etikai kérdései

d./ Érzelmi nevelés

- az életkorral járó pszichohigiénés életmódi tennivalók
- érzelmeket felismerni, kifejezni saját erőnyeit, gyengéit felmérni, érzéseket kezelni
- empátia-képesség fejlesztése, segítőkészség, felelősségérzet, akaraterő fejlesztése

C./ Szociális higiénés nevelés:

a./ Kedvező társas kapcsolatok építése, fenntartása

- barátságok kialakítása
- kommunikáció fejlesztése
- kreativitás, aktivitás, együttműködés, vitakultúra fejlesztése, megtartása
- etika, érték szabályok kialakítása, korlátokat felállítani és elfogadni (házirend)
- szerepfeszültségek feloldása, érintkezési zavarok megelőzése
- társadalmi izoláció megelőzése (hátrányos helyzetűek)
- társadalmi támaszok (család, barát, egyesület, kisközösség...) fontossága, előnyei

5. Az egészségnevelés szinterei

A./ Tanítási órákon

Minden tanár, tanító képes arra, hogy szaktárgyába megtalálja az egészség propagálásának lehetőségeit és ezeket építse be a tananyagba. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében. A biológia, kémia, technika, természetismeret, rajz, irodalom tantárgyak pedig különösen alkalmasak célkitűzéseink megvalósítását segíteni. Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát.

B./ Egészségnevelés a testnevelési órákon

- A választott kerettanterv alapján készült helyi tanterv szerint a testnevelés tantárgy oktatásának: gimnasztika, atlétika, torna, két szabadon választott labdajáték, küzdősportok, úszás, szabadidős sportok
- Az életmód és a tartási rendellenességek gyakorisága miatt órák elején tartásjavító gerinctorna bevezetése.
- A tanulók általános fizikai teherbíró képességének mérése (évente kétszer)
- Minőség-ellenőrzés: a tanulók egységes mérése, értékelése, és minősítése
- Az iskolaorvos és védőnő vizsgálati módszereinek, illetve adatainak kibővítése, hogy felvilágosítást kapjanak a tanulók funkcionális állapotáról.

C./ Egészségnevelés az osztályfőnöki órákon

Az osztályfőnök összefogja, egységben láttatja a szaktárgyak idevágó, de szerteágazó ismereteit és az életvezetés tudatosságára nevel.

Ilyenek pl. a táplálkozási szokások, a szükségtelen „túlcsoomagolás”,

Az osztályfőnöki órák egészségneveléssel foglalkozó témaköreibe minden évfolyamon beépítjük a stressz- és konfliktuskezelés technikáinak tanítását.

Az olyan káros szenvedélyek megelőzésére, mint a drog, alkohol és a dohányzás, a 7-8. évfolyamon beépítjük a DADA-programot. Ezeket az osztályfőnöki órákat az iskolaorvos, illetve a védőnő szükség szerinti bevonásával, esetleg mentálhigiénés szakember felkérésével tartjuk meg. A DADA-programot a rendőrség szakembere tartja.

D./ Egészségnevelés tanórán kívül

a. Szakmai szervezetekkel való együttműködés

Védőnői ügyelet biztosítása; Egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallás vizsgálat, stb.); Egészségügyi felvilágosító előadások;

b. Versenyekre való felkészítés

Ajánlott versenyek:

- Sport: kézilabda, labdarúgás,
- Egészségvédelem: elsősegélynyújtó, drogprevenció- nap

A tanulók igényei szerint más sportágakban, egészség-és környezetvédelmi témákban is szervezünk, biztosítunk felkészülési lehetőséget.

A foglalkozások az iskola tornatermében, udvarán, és szaktermeiben zajlanak délutánonként.

c. Részvétel megyei, vagy országos akciókban és programokon

Rendszeresen részt veszünk a megyei, illetve országos sport, egészség- témájú programokban, pályázatokon. A nyert összegeket a tanórai és tanórákon kívüli programok színvonalas megvalósítására fordítjuk.

A helyi Vöröskereszttel ápoltt jó kapcsolatok révén részt veszünk a Vértadások szervezésében, a mozgósításban.

d. Helyi kezdeményezések

Témanapok, témahetek

Olyan témanapokat kívánunk meghonosítani, amikor a diákok érdeklődésüknek megfelelő szervezett programokon vehetnek részt. Meghívott előadókkal, szervezetekkel vesszük fel a kapcsolatot.

Ilyen témanapok a következők:

Diáksport-nap: egész napos rendezvény, sport, egészség, baleset megelőzés

Dohányzásmentes Világnap: filmvetítés, beszélgetés

A továbbiakban újabb témákban hívjuk fel diákjaink figyelmét: **2-3 jeles nap** (Egészségügyi Világnap, Nemzetközi Vöröskereszt Napja, Lelki Egészség Napja) kapcsán az ügy fontosságára.

Bizonyos projektekhez kapcsolódó programjaink:

- jó gyakorlat átadás-átvétel
- EU-hét
- Karácsonyi ünnepkör
- Környezetvédelmi modul
- ÖKO-hetek
- Széchenyi-hét

D./ Iskolai étkeztetés

Az egészségnevelés és fejlesztés fontos területe az egészséges táplálkozás. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt sok a túlsúlyos és – sajnos – egyre több az alultáplált fiatal. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása pedig nevelőmunkánkat segíti.

a. Az iskola megfelelően felszerelt ebédlővel és melegítő konyhával rendelkezik. Az étkeztetés szervezésével igyekszünk biztosítani a kellő időt az ebéd elfogyasztására. Az ételt szállító konyha javarészt gyermekétkeztetést lát el, ezért kiemelt szempont az egészséges táplálkozásra való törekvés (az alapanyagoknak és az adalékanyagoknak az egészséges táplálkozás követelményeit szem előtt tartó megválasztása).

b. Intézményünk hiányosságai közé tartozik, hogy nem tudunk diétás ételt biztosítani a rászoruló (lisztérzékeny, diabetes betegségben szenvedő) gyermekeknek.

6. Mindennapos testmozgás

Statisztikai adatokkal igazolható, hogy a középiskolás gyermekek felénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Ezek az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetőek lennének. Az elváltozások gyakorisága nem igazolja a testnevelési órák hatékonyságát. Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erő kifejtésre serkentsük a fiatalokat, hanem azzal tudunk segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapi testmozgásra.

A./ Célok, alapelvek

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban
- Testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok
- Gyógytorna gyakorlatok
- Minden testnevelés óra – testmozgás örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobik)
- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.
- A kisgyermek a legmaradandóbb élményüket életük elő tíz évében gyűjtik. Ha a testi készség és képességfejlesztés ebben az életkorban elmarad, a későbbiekben nem, vagy csak alacsony szinten pótolható.
- Fizikai képességek kialakítása és fejlesztése (is) csak az érzékeny szakaszokban gazdaságos (Pl. az úszástanulás érzékeny időszaka 3-10, az ügyességé 10-13 éves kor)

B./ A mindennapos testedzés formái

A nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglalt kivételekkel az iskola a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg. A heti öt órából legfeljebb heti két óra a Nat Testnevelés és egészségfejlesztés műveltségterületében jelzett sporttevékenységekre (úszás, néptánc, közösségi és más sportjátékok, szabadtéri sportok, természetjárás, kirándulás), vagy az iskola lehetőségeinek és felszereltségének megfelelően különféle más sporttevékenységekre fordítható (hagyományos magyar történelmi sportok, mozgásos és ügyességi játékok, csapatjátékok). A heti két óra kiváltható továbbá sportolással iskolai sportkörben, vagy a tanuló kérelme alapján sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett igazolt sporttevékenységgel.

7. Segítő kapcsolatok, partnerek

- ifjúságvédelmi felelősök
- szülők, család
- iskolai szülői munkaközösség,
- iskolaorvos, háziorvos, védőnő
- gyermekjóléti szolgálatok, családsegítők
- rendvédelmi szervek ifjúságvédelmi munkatársai (DADA program)
- Magyar Vöröskereszt helyi csoportja
- ANTSZ

IV. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az ember társas lény, közösségre van szüksége, az Istenhez is csak a közösségen keresztül jut el. Az iskolára - hiszen a gyerek ideje nagy részét ott tölti - óriási szerep hárul, amelyet nem lehetne elhibázni: közösségi embert formálni az egyénből és egyben olyan közösséget formálni a csoportból, amely a közösség erejét a keresztyén értékrend szerint, pozitív célok eléréseért, használja fel.

Ahogy a személyiség fejlesztésnél a jézusi ember az eszményi, úgy a közösségformálásnál a jézusi közösség a cél. Alaptörvény: a szeretet - igazi értelmében véve. **"Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt."/Jn. 13, 35/**

A közösségfejlesztést nem lehet beszűkíteni egy tanórára. **Fontos a tanórán kívüli foglalkozásokon** (napközi, kirándulás, tábor, szakkörök...) törekedni a közösség formálására. Aki ezt a folyamatot irányítja az a pedagógus. Nem szabad elfelejtenie, hogy megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, példaként áll a diákok előtt; s csak akkor tud sikeresen közösséget formálni, ha ő is közösségi ember. Ezért fontos, hogy a tantestület is közösséggé váljon.

Feladataink:

- A tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- A közösségben találja meg az igazi helyét. Tanuljon meg engedelmeskedni, alkalmazkodni, ha vezetésre termett, ezt szolgálatnak tekintse.
- Tudjon és merjen a konfliktusokról beszélni - a felnőttekkel is -, tapasztalja meg, hogy ezek természetesek, s hogy van rájuk megoldás. Tanítsuk meg a konfliktusok kezelésére, megoldására.
- Tanítsuk meg, hogy társát tisztelje, szeresse. Tanítsuk meg arra, hogy felismerje: szeretve van Isten által és az emberek által; segítsük, hogy a ráirányuló szeretetet el is tudja fogadni. Segítsük, hogy tudjon bízni a társaiban, az emberekben; hogy megtapasztalja, hogy igazi biztonságot az Istenbe vetett bizalom ad.
- Tapasztalja meg, és tudatosítsa, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van a személyisége formálódásában.

- Igazodjék el az emberi kapcsolatok, közösségek világában. Minél szűkebb egy közösség, annál nagyobb a felelősség, ugyanakkor maradjon nyitott a nagyobb közösségek irányában is (iskola, egyház).
- Fejlesszük a beteg, sérült, és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Alapozzuk meg a nemzettudatot, mélyítsük el a lakóhely, a közvetlen és tágabb környezet megismerését; a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet.
- Ösztönözzük a hagyományok (családi, iskolai, népi) feltárására, ápolására, készítsük az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységekre.
- Alakítsuk ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás legyen életvitelüket meghatározó erkölcsi alapelv.

A közösségfejlesztés tanórán kívüli színterei

a) Hagyományőrző tevékenységek

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: 1849. október 6-a, 1956. október 23-a, 1848. március 15-e évfordulóján, karácsonykor, a Nemzeti Összetartozás Napján (június 4-e), illetve a 8. osztályosok ballagásakor. Iskolánk református, egyházi jellegéből adódóan a tanévnyitó- és tanévzáró istentisztelet, valamint a Reformáció emléknapja (október 31.) is iskolai ünnepnap.

b) Diákönkormányzat. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőit, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat (mely az 1-8. évfolyamok küldötteiből áll) munkáját a megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

c) Napközi otthon, tanulószoba. A köznevelési törvény előírásainak megfelelően, – amennyiben a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-8. évfolyamon napközi otthon. tanítási szünetekben a munkanapokon összevont napközis otthoni csoport üzemel, ha ezt a szülők legalább tíz gyermek számára igénylik.

d) Iskolai sportkör. Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

e) Szakkörök. A különféle szakkörök működése a tanulók képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

f) Versenyek, vetélkedők, bemutatók. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában

évente rendszeresen szervezünk. A letehetősebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

g) Tanulmányi kirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. A szülők által finanszírozott tanulmányi kirándulás nem kötelező a tanulók számára.

Ezeket a programokat csak akkor lehet a tanítási napok terhére megszervezni, ha részei a Pedagógiai programnak.

h) Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

i) Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

j) Iskolai könyvtár. A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

k) Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

l) Hitéleti alkalmak: hétkezdo áhítatok, csendesnapok, istentiszteleti alkalmak (gyermek-istentiszteletek, családi istentiszteletek)

V. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

1. A pedagógusok feladatai

- A pedagógus felelősséggel és önállóan, a tanulók nevelése érdekében végzi munkáját. A nevelő-oktató munka általános és az intézmény pedagógiai programja alapján módszereinek szabad megválasztásával tevékenykedik.
- Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit a köznevelési törvény, pedagógiai és szaktárgyi útmutatók, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, a Szervezeti és Működési Szabályzat, a szaktanácsadó/szakértő ajánlásai és az igazgató útmutatásai alkotják.
- Hivatásából eredő kötelessége, hogy végezze pedagógiai munkáját, fejlessze szaktárgyi és általános műveltségét. Ennek érdekében használja fel az önképzés és szervezett továbbképzés alkalmait. Tanártársaival, a szülőkkel és a tanulókkal való kapcsolattartása során érvényesüljenek a kulturált, pedagógiai hivatást tükröző érintkezési szabályok.
- Egész tanévi munkáját megtervezi, amelyet a munkatervben meghatározott időpontig a munkaközösség-vezetőnek véleményezésre bemutat. Ezen tervezet kiegészítéssel, javítással több tanéven át is használható. Tanmenete alapján halad szaktárgyának tanításában. Kétheti óraszámnál nagyobb eltérést jelenti a munkaközösség-vezetőnek, azt a munkaközösség-vezetővel egyeztetve módosítja. (Az alsó tagozaton a tanító, a tanmenet elkészítésénél figyelembe veszi az adott osztály fejlődési, haladási ütemét, és a tervet folyamatosan felülvizsgálva, rugalmasan ehhez igazítja.)
- Ellátja a nevelő-oktató munkával szoros kapcsolatban lévő feladatokat, különösen az alábbiakat: a tanítás előkészítése, írásbeli dolgozatok, feladatlapok, munkafüzetek javítása, ellenőrzése, szemléltető-, kísérleti- és munkaeszközök tanításra való előkészítése.
- Köteles tanítványai munkáját folyamatosan ellenőrizni. A félévi és év végi értékeléshez kellő számú, időben arányos eloszlású, különböző ellenőrzési módszereken alapuló érdemjeggyel értékelni, az érdemjegyeket legalább havonta az osztálynaplóba beírni. (Szöveges értékelés az érintett évfolyamokon.)
- A tanulók magatartásáról, neveltségi állapotáról folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököt.
- Ellátja a pedagógusi munkakörrel járó adminisztrációs munkát (haladási-, szakköri-, fejlesztési napló vezetése, stb.).
- A munkatervnek megfelelően végzi a felzárkóztató, fejlesztő feladatokat, valamint a tehetséggondozást.
- Részt vesz a szaktárgyának megfelelő munkaközösség(ek) és a nevelőtestület munkájában. E közösségek munkáját arányos, egyéni feladatok megoldásával segíti.
- Szaktárgyával kapcsolatban fogadó órákon és szülői értekezleteken információt ad a szülőknek. A tanulókkal kapcsolatos tapasztalatairól folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököt, rendkívüli esetben az igazgatót.
- Tevékenysége egészével elősegíti a nevelés-oktatás általános és helyi követelményeinek teljesítését.

- Szaktárgyától függetlenül kötelessége a hivatástudatra, a helyes magyar beszédre és írásra, és általában a kifejezőkészség javítására nevelés.
- Tartsa tiszteletben a tanulók emberi méltóságát.
- Követelje meg magától, munkatársaitól, tanulóitól a pontos, fegyelmezett munkát és magatartást.
- Kötelessége, hogy a tanulók kérdéseire, felvetéseire legjobb tudása, pedagógiai elhivatottsága alapján tárgyyszerű, eligazító választ adjon.
- Köteles megjelenni az iskolai ünnepélyeken és a munkatervben rögzített, egész iskolát érintő rendezvényeken.
- Beosztás szerint ellátja az ügyeleti szolgálatot, helyettesítéseket és felügyeletet.
- Munkája során köteles ügyelni szűkebb környezete (folyosó, tanterem, gyakorlóhely) rendjére, tisztaságára, a tulajdon védelmére.
- Óvja tanítványai testi épségét, tevékenyen segítse az egészséges életmódra nevelést. Lásza el a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban előírt kötelezettségeit!

2. *Az osztályfőnöki munka tartalma*

I. Az osztályfőnöki munka feladatkörei:

Ügyviteli (adminisztrációs) teendők ellátása
 Szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása
 Közvetlen nevelőmunka

II. Az osztályfőnöki foglalkozási tervek tartalma:

1. Helyzetelemzés, célok, feladatok
2. Tanulmányi kirándulás (amennyiben az osztály tanulóinak 75 %-a azon részt vesz) szervezése, tervezése
3. Szakköri, tanórán kívüli elfoglaltságok
4. Pályaválasztás
5. Gyermekvédelem
 Egészségi helyzet:
 Túlkoros
 Fáradékony
 Szétszórt figyelmű
 Hiperaktív
 Beszédhibás
 Gyenge látású
 Betegségre hajlamos
 Túl fejlett
 Testileg elmaradott a fejlődésben
6. Családdal való kapcsolatok, felmérések
 Család helyzete, szerkezete:
 Elvált szülők, csonka család
 Nagycsaládos
 Veszélyeztetett
 Munkanélküliséggel kapcsolatos problémák
 Szülői értekezletek, fogadó órák
7. Tervezett osztályprogramok

8. Feladatok, felelősi rendszer

3. *Az osztályfőnök feladatai*

- Az osztályfőnök feladata, hogy céltudatosan összehangolja a nevelési tényezőket, alaposan megismerje a tanítványai személyiségét.
- Tanév elején elkészíti osztályfőnöki éves nevelési tervét/munkatervét, és így biztosítja nevelőmunkája tervszerűségét.
- Az osztály közösségi életének kialakításában és fejlesztésében irányító szerepet tölt be, együttműködve az osztály-diákönkormányzattal.
- Lehetőség szerint látogatja osztálya tanítási óráit, szoros kapcsolatot tart az osztályban tanító tanárokkal.
- A havi fogadóórákat, szülői értekezleteket (évente 3-szor) és lehetséges családlátogatásokat is kihasználva szoros kapcsolatot tart a tanulók szüleivel, eleget tesz a rendeletekben foglalt értesítési és ellenőrzési kötelezettségeinek /érdemjegyek, hiányzások, fegyelmi, meghívók, értesítő/.
- Kellő információval rendelkezik ahhoz, hogy a szükséges esetekben alapos értékelést tudjon készíteni a tanulókról.
- Mind a félévi, mind az év végi magatartás és szorgalom osztályzatok megállapításához elemzi feljegyzéseit, kikéri az osztályban tanító tanárok, tanulók véleményét és ezek alapján dönt az értékelésről.
- Segíti az osztály szülői munkaközösségének munkáját. Szülői értekezleten beszámol az osztály neveltségi és tanulmányi helyzetéről, pedagógiai tanácsokat ad, törekszik az iskola és a család nevelőmunkájának összehangolására.
- Határidőre elvégzi az osztályával kapcsolatos osztályfőnöki adminisztrációs teendőket /mulasztás, törzslap, stb./, negyedévente ellenőrzi, szükség szerint kiegészíti az ellenőrzőbe írt jegyeket.
- Figyelemmel kíséri, kezdeményezi és koordinálja osztálya tanulóinak a tanórán kívüli és - a meghatározott esetben - iskolán kívüli elfoglaltságait.
- A szülő kérésére egy-egy - de évente összesen három - napra távolmaradást engedélyezhet tanulóinak.
- Évente, tanévkezdéskor megismerteti tanulóival az iskolai étellel kapcsolatos baleset- és tűzvédelmi előírásokat és a Házirendet.
- A Házirendben meghatározott módon jutalmazhatja, elmarasztalhatja tanulóit.

VI. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A különleges bánásmódot igénylő tanulók nevelése-oktatása

1. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása

Az intézmény a *sajátos nevelési igényű tanulók köréből az alábbiak ellátását biztosítja:*

Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók integrált nevelése-oktatása és pedagógiai, egészségügyi célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátása, fejlesztő foglalkoztatása.

Enyhe fokban sérült értelmi fogyatékos tanulók integrált nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátása.

További feladatként látja el a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, különleges bánásmódot igénylő tanulók preventív ellátását, egyéni, vagy kiscsoportos fejlesztését, fejlesztő pedagógus segítségével.

Tárgyi feltételek:

Intézményünk valamennyi épülete teljes körűen akadálymentesített.

Személyi feltételek:

A gyermeket fogyatékoságának megfelelő főállású gyógypedagógus /d), e) esetében/, valamint utazó szakemberek /a), b), c) esetében/ segítik az iskolai munkájában.

Az iskola fejlesztő tevékenységének jellege:

- órai differenciált foglalkozás,
- komplex képességfejlesztés,
- pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint szakértői vélemény alapján.

Az együttnevelés szubjektív tényezői

A törvényi háttér meglehetősen elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a **szubjektív tényezők**.

Biztosítani kell:

- a **különleges bánásmódot igénylő tanuló beilleszkedését és együttthaladását a többi tanulóval**, ez segíti a nyitottabb személyiség formálását,
- a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által adott javaslatok beépítését az **egyéni fejlesztési tervekbe**,
- a **pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését**,
- a **fejlesztő szemlélet** érvényesítését, **dysfunkció-specifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel**.

Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek **team-munkában** dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat.

Alapvető tényező továbbá, hogy a pedagógusok jártasak legyenek **differenciált tanulásszervezésben**.

A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli.

Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb.

Ez a fajta tanulásszervezés az osztály valamennyi tagjának számára kedvező.

A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki és miben marad el társaitól.

Az erősségekre építve és támaszkodva határozhatja meg azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők.

A szülők szerepe, befolyásoló hatása is jelentős a fejlesztés hatékonysága szempontjából. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott, **optimális, támogató környezetet** kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a fejlesztő pedagógussal.

Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljük egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, érezzék, hogy ők is részesei a nevelési - oktatási folyamatnak.

A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép (nem különleges bánásmódot igénylő) gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, mert fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertessék az **osztálytársakkal** a dysfunkció mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit, a különbözőség fogalmát, a miben vagyok erős, miben vagyok gyengébb nézőpontjából. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a **különleges bánásmódot igénylő** tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.

Együttműködés a szakemberekkel: az iskolának a sajátos nevelési igényűnek, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít.

2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelése, oktatása

A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés.

Pontos meghatározása nehéz, mert a társadalomban sokféle párhuzamos normatíva és elvárás-rendszer létezik. Szoros összefüggés van az adott társadalom helyzete, életszínvonala és a normaszegés mértéke, jellege között.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

Fel kell figyelniük:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelem-szegény, apatikus magatartásra,
- a túlzott félelemre és szorongásra,
- a kifejezett féltékenységre, irigységre,
- a beszédzavarra,
- a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.

A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása.

- a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása),
- a család és az iskola ellentétéből fakad-e,
- iskolai ártalmakra vezethető- e vissza (pl. túl magas követelmények, túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszegényítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.)
- esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye

Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel.

A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással;
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;

- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
- következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával (lásd „a tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának rendszerét”);
- az ifjúságvédelmi felelőssel való együttműködéssel;
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevétele

Tevékenységek a tanulók felzárkóztatásához:

- Egyénre szabott, differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív technikák alkalmazása
- Projekt-módszer
- Tevékenységközpontú pedagógiák
- Individuális tanulás előtérbe helyezése
- Az alapozó időszak elnyújtása
- Fejlesztő értékelés alkalmazása
- Napközi otthon, szakkorrepetálás biztosítása
- a pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgondozó
- tanulásmódszertan tanítása
- kreatív tevékenységek
- sport tevékenységek
- kommunikáció fejlesztése
- önismereti foglalkozások
- drámajáték
- Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások

A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása, IKT eszközhasználattal.

3. A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók nevelése

A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása iskolánkban differenciálással és egyéni tehetséggondozással történik. A differenciálás áthatja az iskola egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.

Alapfeladataink:

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos **tanulás-szervezési eljárások** alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projektmódszer
- tevékenységközpontú pedagógiák

Bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.

Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra törekcszenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoztassák a tanulóknban rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat.

Ennek érdekében:

- A tanítási órákon alkalmazzuk a differenciált foglalkozást,
- A közösségi nevelés mellett nagy figyelmet fordítunk az egyéni bánásmódra,
- Egyéni feladatok adásával igyekszünk kibontakoztatni a gyermek képességeit, tehetségét,
- A tanulók érdeklődésének, adottságainak megfelelően szakköröket szervezünk a tanítási órákba be nem illeszthető ismeretek és készségek elsajátítása érdekében. A szakkörök szervezésénél a sokoldalúságra, a változatosságra törekcszünk.
- Folyamatosan részt veszünk az iskolák számára kiírt pályázatokon, tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön.
- Hagyományainkhoz híven minden évben megrendezzük a vers- és prózamondó versenyeket.
- A központilag meghirdetett versenyeken túl iskolai keretek között folyamatosan megrendezzük a helyesírási, nyelvhelyességi versenyeket.
- Lehetővé tesszük tanítványainknak, hogy bekapcsolódjanak az iskolán kívül megszervezett tanfolyamokba, tevékenységekbe, ha azok összeegyeztethetőek iskolai kötelezettségeikkal.
- A közművelődési intézmények által biztosított lehetőségek kihasználása (múzeum-, hangverseny-, és színházlátogatások; könyvtárakban, levéltárakban végzett kutatómunka stb.).
- Diákönkormányzati tevékenység, diákújság szerkesztése, iskolai rendezvények szervezése.
- A tananyag lehetőségeinek függvényében projekt módszer alkalmazása.

VII. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A diákkörök

A tanulók közös tevékenységük megszervezésére diákköröket hozhatnak létre. Az iskolában működő diákkörök fajtáit a házirend tartalmazza. A diákkörök saját tagjaik közül egy-egy képviselőt választanak az iskolai diákönkormányzat vezetőségébe.

Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik.

Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata szerint alakítja.

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, a nevelőtestületnek egyetértési joga van.

A diákönkormányzatnak egyetértési joga van a következő kérdésekben:

- **az SZMSZ tanulókat érintő rendelkezéseinek elfogadása és módosítása**
- **a tanulói szociális juttatások elosztási elvei eldöntésekor**
- **a házirend kialakításakor**
- **minden tanulókat érintő kérdésben**

Az iskolai diákönkormányzat **véleményét ki kell kérni**

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához,
- a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához

Az iskolai diákönkormányzat munkáját, segítő nevelőt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján – a nevelőtestület egyetértésével – az igazgató bízta meg.

Az iskolai diákközgyűlés

Az iskolai diákközgyűlést évente legalább 1 alkalommal össze kell hívni, melyen az intézmény igazgatójának vagy megbízottjának a tanulókat tájékoztatnia kell az intézményi élet egészéről, az intézményi munkatervről a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az intézményi házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.

Az évi rendes diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározott időben. A rendkívüli diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője vagy az intézmény igazgatója kezdeményezheti.

- Az évi rendes diákközgyűlésen a diákönkormányzat és az intézmény képviselője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, különös tekintettel a gyermeki jogok, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről.
- A diákközgyűlésen a tanulók az intézmény életét érintő ügyekben kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzat, illetve az intézmény vezetéséhez.
- A diákközgyűlés napirendi pontjait a megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákközgyűlés összehívásáért az igazgató felelős. A diákközgyűlés 1 tanév időtartamra a tanulók javaslatai alapján 3 fő diákképviselőt választ.

Az iskolai diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket (helyiségek, berendezések használata stb.) az intézmény vezetése (ill. fenntartója) **teljes körűen térítésmentesen biztosítja.**

Az iskolai diákönkormányzat működését az intézmény saját költségvetéséből teljes körűen finanszírozza. A diákönkormányzat egyéb bevételeinek felhasználásáról (pl. hulladékgyűjtés stb.) **maga dönt.**

VIII. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az eredményes nevelő-oktató munka, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház, a tanulói és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése. A tanuló, a szülő és a pedagógus az iskolai **nevelés-tanítás-tanulás** folyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az érdekazonosság ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől.

Az együttműködés fontos **feltétele**, hogy a partnerek ismerjék alaposan az iskola **nevelési** programját, különösen annak első szakaszát, amely az itt folyó nevelő-oktató munka **alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit és eljárásait** határozza meg. Ez adhatja meg a **tartalmát** az együttműködésnek.

(A szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében a **kooperatív technikák** alkalmazása - szülői értekezlet.

Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás.

Nyilvánosság biztosítása a kompetencia alapú oktatásról.)

A) A szülő és az iskola együttműködésének formái:

Az együttműködés során először azokat a kérdéseket kell rendezni, hogy milyen módon működhet közre, segítheti a **szülő** az iskolában folyó nevelőmunkát, illetve az iskola milyen módon és formában nyújthat segítséget a **szülőnek** gyermeke helyes neveléséhez.

1. A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- aktív közreműködést a partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérésében
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

2. Iskolánk a gyermekek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- osztály szülői értekezletek (félévente legalább egy),
- fogadó órák, (minden hónap első hétfő)
- családlátogatások,
- rendkívüli megbeszélések,
- nyílt napok, nyílt órák szervezése
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- pályaválasztási tanácsadás

Jól segíthetik az **együttműködést** az iskolánkban kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az iskolai ünnepségek egyéb rendezvények is.

Ezek a következők:

- tanévnyitó istentisztelet
- iskolai vers- és prózamondó versenyek,
- karácsonyi műsor,
- farsangi rendezvények,
- anyák napi műsorok,
- pedagógus napi műsorok,
- szülői bál
- ballagási ünnepség,
- tanévzáró istentisztelet

A felsorolt események alkalmat teremtenek az iskola számára, hogy bemutathassa a nevelő-
oktató munka folyamatát, annak eredményeit és nehézségeit a szülők számára. A szülők
közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek gyermekeik fejlődésével, haladásával kapcsolatosan. A
programok lehetőséget adnak a szülők aktív részvételére, az együttműködésre is.

B) A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmai, lehetőségei:

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező iskolai órák,
- szakköri foglalkozások,
- énekkari órák,
- közös kirándulások,
- klubdélutánok,
- közösen végzett hasznos munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- diák fórumok,
- személyes megbeszélések,

A szülők közösségének képviselői szervei: osztály és iskolai SZMK választmányok.

A tanulókat az iskolai diákönkormányzat választott vezetői képviselik. A diákönkormányzatot megbízott pedagógus segíti munkája végzésében.

IX. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei

Tanulmányok alatti vizsgák

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát az iskola a félév- és a tanévzárás hónapjában (január és június), illetve szükség esetén a tanítási év során bármikor szervezhet.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

1. a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
2. engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
1. ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
2. ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és mulasztásai miatt évközben érdemjeggyel nem volt értékelhető, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei megegyeznek az iskola helyi tanterve által tartalmazott követelményrendszerrel.

Az osztályozó vizsga tantárgyai évfolyamonként

1-3. évfolyam

- Magyar nyelv és irodalom
- Matematika
- Környezetismeret
- Hit- és erkölcsstan

4-6. évfolyam

- Magyar nyelv
- Magyar irodalom
- Matematika
- Környezetismeret (4. osztály)
- Idegen nyelv
- Történelem (5-6. osztály)
- Természetismeret/ Természettudomány (5-6. osztály)
- Informatika/ Digitális kultúra (5-6. osztály)
- Hit- és erkölcsstan

7-8. évfolyam

- Magyar irodalom
- Magyar nyelv
- Matematika
- Történelem

- Idegen nyelv
- Biológia
- Kémia
- Fizika
- Földrajz
- Informatika/ Digitális kultúra
- Hit- és erkölcstan

A Tápiószőlős-Újszilvás Református Általános Iskola és Óvoda 7/2019 sz. nevelőtestületi határozata alapján a hit- és erkölcstan tantárgy bekerült az osztályozó vizsga tantárgyai közé a 2019/2020-as tanévtől kezdődően.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet az a tanuló, aki:

1. valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad,
2. a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki:

a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

A javítóvizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulókkal és szüleivel a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell

X. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A tanuló – beleértve a magántanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található (a továbbiakban: kötelező felvételt biztosító iskola). Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat. A további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon – legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt – nyilvánosságra kell hozni.

A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása. A gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének jellemzőit az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló kormányrendelet határozza meg.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi,

átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő-számítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

A kötelező felvételt biztosító iskola igazgatója a kormányhivaltól kapott nyilvántartás, a kijelölt iskola a megküldött szakértői vélemény vagy a kormányhivatal határozata alapján értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivaltal, ha a gyermeket az iskolába nem írták be.

Az iskola igazgatója értesíti a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivaltal, ha olyan gyermeket, tanköteles tanulót vett fel vagy át, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény székhelyén van.

A tanuló átvételére – kivétel, ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár– a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az iskolába felvett gyermeket, tanulót – beleértve a magántanulót is – az iskola tartja nyilván. Az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló tanulókról külön nyilvántartást vezet. Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.

Ha a tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után a középfokú iskolai felvételi eljárásban nem vett részt, az általános iskola igazgatója értesíti a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivaltal, amely gondoskodik a tanuló tankötelezettségének teljesítését biztosító nevelés-oktatásban történő részvételéről.

Ha a tanulót rendkívüli felvételi eljárás keretében vették fel az iskolába, a beiratkozásának időpontját az iskola igazgatója állapítja meg.

A köznevelési típusú sportiskola kerettantervét megvalósító sportosztályok esetében a tanulók felvétele a testnevelő tanárok/edzők és a sportorvos javaslata alapján történik.

XI. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

I. Elsősegélynyújtást oktató pedagógusok továbbképzése

A továbbképzés célja:

hogy az oktatási intézményekben legyenek olyan pedagógusok, akik az elsősegély-nyújtási és/vagy baleset-megelőzési ismereteket oktatják, a veszélyhelyzeteket felismerik, illetve ellátják. További célok közt szerepel az elsősegély-ismeretek fontosságának bemutatása, annak népszerűsítése, illetve az, hogy minél több oktatási intézménybe lehetőség legyen a téma akár tanórai, akár szakköri oktatására.

A továbbképzés célcsoportja: bármely pedagógus. Óvodapedagógus, tanító, tanár.

A továbbképzés végére teljesítendő tartalmi követelmények:

A továbbképzés végére a résztvevők sajátítsák el:

- az ember létfenntartó szerveivel kapcsolatos ismereteket;
 - az elsősegélynyújtás alapjait, valamint az elsősegély-oktatás életkori sajátosságait;
 - a segélynyújtás és a biztonsági előírások jogi vonatkozásait;
- A továbbképzés végére a résztvevők legyenek képesek a:
- baleseti helyzetek felismerésére, azok ellátására, segélyhívásra;
 - társszervezetekkel kapcsolat felvételre;
 - baleseti szimulációk megrendezésére;
 - pedagógiai eszköztárukat bővíteni a megismert lehetőségekkel, valamint ismereteiket önállóan fejleszteni.

A 2013/2014 tanévtől kezdődően tanévenként 1-1 pedagógus elsősegély-nyújtási ismeretek témájú továbbképzése szerepel az intézmény továbbképzési tervében.

Elérendő célkitűzésünk, hogy a biológia szakos tanárokkal együtt 5 elsősegélynyújtást oktató pedagógus legyen intézményünkben.

II. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatásának megvalósítása intézményünkben

1. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatása az óvodai foglalkozásokon

Az óvodai elsősegélynyújtás alapjai közé tartozik a gyermekekben való segélynyújtói szemlélet kialakítása, az egyszerűbb sérülések ellátásának megtanulása, és ami talán a legfontosabb, a balesetek megelőzése. Fontos, hogy rájöjjenek; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkedhetnek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felhívás, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulhatják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

2. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tantárgyak rendszerében

NAT 2020

TERMÉSZETTUDOMÁNY TANULÁSI TERÜLET

TERMÉSZETTUDOMÁNY (5–6. ÉVFOLYAM)

TÉMAKÖR: Az emberi szervezet felépítése, működése, a testi-lelki egészség

Az elsősegélynyújtás alapvető lépéseinek megismerése gyakorlati foglalkozás/kisfilm segítségével

INTEGRÁLT TERMÉSZETTUDOMÁNY FORMÁJÁBAN

BIOLÓGIA (7–8. évfolyam)

TÉMAKÖR: Egészségmegőrzés, elsősegély

Alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek.

FIZIKA (7–8. évfolyam)

TÉMAKÖR: Elektromosság a háztartásban

Áramütés-veszélyes helyzetek a lakásban: A rövidzár, a biztosíték és a földelés szerepe az elektromos eszközök biztonságos használata során.

KÉMIA (7–8. évfolyam)

TÉMAKÖR: Kémia a mindennapokban

Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban.

3. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tanórán kívüli oktatásban-nevelésben

Az intézmény Házi rendjében, Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a Munkavédelmi- és Tűzvédelmi Szabályzataiban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon, s szükség szerint pl. kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, az életvitel és gyakorlati ismeretek, a fizika, a kémia, az informatika tantárgyak tanításakor.

- a) Elsősegélynyújtó szakkör – tanévenként és tagintézményenként 1-1 csoport
- b) Alapszintű elsősegélynyújtó tanfolyam szervezése – tanévenként és tagintézményenként

Tematika:

- vészhelyzetek felismerése
- helyszínbiztosítás
- általános betegvizsgálat
- vérzéscsillapítás, végtagsérülések felismerése és ellátása
- komplex újraélesztés és félautomata defibrillátor használata
- égési és marási sérülések
- mérgezések
- stroke, infarktus, angina
- görcsrohamok
- egyéb belgyógyászati esetek

4. Elsősegély mobil alkalmazások

Javasoljuk a tanulók mobiltelefonjára ennek letöltését.

„ÉletMentő” applikáció.

HELYI TANTERV

1. A választott kerettanterv megnevezése

Intézményünk helyi tantervét a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló EMMI rendelet figyelembevételével az alábbiak szerint határozza meg:

A 2020-2021 tanévtől felmenő rendszerben kivezetésre kerül:

Általános iskola – 1-4 évfolyam:

A kötelező tantárgyak esetében az ÉNEK „B” változatot adaptálja.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek	1	1	1	2+1
Matematika	4	4	4	4
Informatika			1	1
Erkölcstan	±	±	±	±
Hit- és erkölcstan	2(±-1)	2(±-1)	2(±-1)	2(±-1)
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

A Tápiószőlős-Újszilvás Református Általános Iskola és Óvoda nevelőtestülete 10/2018 sz. nevelőtestületi határozata alapján az intézmény Újszilvási Általános Iskolája 1-4 évfolyama – felmenő rendszerben - **egész napos iskolaként működik.**

A Tápiószőlős-Újszilvás Református Általános Iskola és Óvoda nevelőtestülete 11/2018 sz. nevelőtestületi határozata alapján az intézmény Újszilvási Általános Iskolája 1-4 évfolyama – felmenő rendszerben - **a köznevelési típusú sportiskola kerettantervét valósítja meg.**

A Tápiószőlős-Újszilvás Református Általános Iskola és Óvoda nevelőtestülete 12/2018 sz. nevelőtestületi határozata alapján az **intézmény általános iskolai tagintézményeiben bevezeti a Meixner-módszert az olvasás tanításában.**

A 2020-2021 tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerül:

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	8 (7+1)	8 (7+1)	6 (5+1)	6 (5+1)
Idegen nyelv	0	0	0	2
Matematika	4	4	4	4
Digitális kultúra			1	1
Hit- és erkölcsstan	2 (1+1)	2 (1+1)	2 (1+1)	2 (1+1)
Környezetismeret	0	0	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25

Általános iskola – 5-8 évfolyam:

A **kötelező tantárgyak** esetében

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM - „A” változat

IDEGEN NYELV – „Idegen nyelv” változat

MATEMATIKA - „A” változat

HIT- ÉS ERKÖLCSTAN

TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

TERMÉSZETISMERET

FIZIKA- „A” változat

KÉMIA- „B” változat

BIOLÓGIA-EGÉSZSÉGTAN - „A”

FÖLDRAJZ

ÉNEK-ZENE- „B” változat

DRÁMA ÉS TÁNC/HON- ÉS NÉPISMERET - Hon- és népismeret

VIZUÁLIS KULTÚRA

INFORMATIKA

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

A 2020-2021 tanévtől felmenő rendszerben kivezetésre kerül:

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 5–8. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Erkölcstan	1	1	1	1
Hit- és erkölcstan	2(1-1)	2(1-1)	2(1-1)	2(1-1)
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			1,5	1,5
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Egyházi ének	1(1)	1(1)	1(1)	
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthet meg.

A Tápaiószőlős-Újszilvás Református Általános Iskola és Óvoda nevelőtestülete 6/2019 sz. nevelőtestületi határozata alapján az **egyházi ének tantárgy** az 5-6. évfolyamon felmenő rendszerben kerül bevezetésre a 2019/2020-as tanévtől kezdődően.

(A helyi tanterv egyes tantárgyakra vonatkozó, részleteiben kidolgozott tananyaga és követelményei a mellékletben található!)

A 2020-2021 tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerül:

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 5–8. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4 (3+1)
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4 (3+1)	4 (3+1)
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hit- és erkölcstan	2(1+1)	2(1+1)	2(1+1)	2(1+1)
Természettudomány	2	2	4 vagy	5 vagy
Biológia			↓	↓
Fizika			1	2
Kémia			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Egyházi ének	+1	+1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret		1		
Dráma és színház			1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	27	27	29	28
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Maximális órakeret	28	29	30	30
Intézményünk órakerete	29	29	31	31

A köznevelési típusú sportiskolai osztályok helyi tanterve

A **Köznevelési Típusú Sportiskolai Kerettanterv** alapján készült.

A köznevelési típusú sportiskolai kerettanterv szerint a jövő sportnemzedéke tanul. Az általános iskola kerettanterve a magyar sport egységes és átfogó utánpótlás-nevelési rendszerébe illeszkedve biztosítja a sportoló tanulók speciális igényeihez igazodó nevelést – oktatást, oly módon, hogy tanulóink:

- egyenlő eséllyel indulhassanak tanulmányi téren a nem élsportoló kortársaikkal;
- érdeklődésüknek és képességeiknek megfelelően, sportbéli leterheltségük ellenére,
- alkalmasakká váljanak bármely középfokú intézménybe való továbbtanulásra, vagy sportjellelű szakma elsajátítására;
- a választott sportágukban képességeiknek megfelelően, hosszú távú sportolói pályafutást megalapozva maximális eredményeket tudjanak elérni.

Szeretnénk minél több diák számára lehetővé tenni az élsportolói életvitel mellett az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi-lelki és szociális kibontakozást; fenntartani olyan teherbíró, küzdőképes személyiséget, amely alkalmassá teszi az embert társadalmi feladatainak maradéktalan teljesítésére, miközben belső harmóniában, önmagával és környezetével egyensúlyban él.

Fő profilunknak tekintjük az általános műveltség és ismeretek megszerzése, valamint a felsőoktatásra való felkészítés mellett az élsportolók utánpótlás nevelését. *Az élsport, a tanulás és a nevelés hármasságát* kívánjuk megvalósítani oly módon, hogy a köznevelés formai és tartalmi normáit összhangba lehessen hozni a sportoló fiatalok életvitelével. Nevelő-oktató munkánkat továbbra is a köznevelési típusú sportiskolai kerettanterv alapján szervezzük, amely a közismereti tantárgyak mellett tantárgyi specifikumokat is tartalmaz.

A 2020-2021 tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerül:

TANTÁRGYI STRUKTÚRA ÉS ÓRASZÁMOK

ÁLTALÁNOS ISKOLA - ALSÓ TAGOZAT

Óraterv a kerettantervhez -1-4. évfolyam				
Tantárgy	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	8 (7+1)	8 (7+1)	6	6
Első élő idegen nyelv	-	-	-	2
Matematika	4	4	4	4
Etika/hit és erkölcstan	+	+	+	+
Hit- és erkölcstan	2(+ -1)	2(+ -1)	2(+ -1)	2(+ -1)
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	1.5	1.5	1.5	1
Vizuális kultúra	1.5	1.5	1.5	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Önismeret/Drámajáték	0.5	0.5	0.5	0.5
Sportágválasztás	0.5	0.5	0.5	0.5
Szabadon tervezhető óra keret	2	2	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25
A Nkt.7.§ (6) bekezdése szerinti plusz óraszám**	2	2	2	2
Intézményünk órakerete	24	24	24	25

**A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 7.§ (6) bekezdése szerinti sportiskola a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (4) bekezdése alapján: „A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kétfő tanítási órával emelkedhet.”

ÁLTALÁNOS ISKOLA - FELSŐ TAGOZAT

Óraterv a kerettantervhez -5-8. évfolyam				
Tantárgy	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Első élő idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4 (3+1)	3,5 (3+0,5)
Etika/hit és erkölcstan	1	1	1	1
Hit- és erkölcstan	2 (+)	2 (+)	2 (+)	2 (+)
Történelem	2	2	2	2
Allampolgári ismeretek	-	-	-	1
Hon- és népismeret	-	1	-	-
Önismeret/Drámajáték	-	-	0.5	-
Olimpiaismeret	0.5	0.5	-	-
Természettudomány	2	2	-	-
Fizika	-	-	1	2
Kémia	-	-	1	2
Biológia	-	-	2	1
Testnevelés	5	5	5	5
Földrajz	-	-	2	1
Ének-zene	1	1	1	1
Egyházi ének	1 (0.5+0.5)	1 (0.5+0.5)	-	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	-
Digitális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház	-	-	-	1
Tanulásmódszertan	1	-	-	-
Sportegészségtan - Sportetika	-	-	0.5	0.5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Szabadon tervezhető	0.5	0.5	1	0.5
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30
A Nkt.7.§ (6) bekezdése szerinti plusz óraszám**	2-	2	2	2
Intézményünk órakerete	29,5	29,5	31	31

**A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 7.§ (6) bekezdése szerinti sportiskola a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 8.§ (4) bekezdése alapján: „A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kétfelét annyi tanítási órával emelkedhet.”

2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások meghatározása

A két évfolyamra megfogalmazott **tantárgyi óraszámok tanévenkénti meghatározása** is az iskola szakmai feladata közé tartozik. A két tanévre előírt ismeretek és fejlesztési követelmények szétválasztása megtörténhet a tematikai egységek mentén is, de bizonyos esetekben (elsősorban képességfejlesztésre irányuló egységek tekintetében) a tematikai egységek meg is bonthatók. A tanévekre történő bontás során a megadott óraszámot annak figyelembevételével szükséges meghatározni, hogy a fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére teljesüljenek.

3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A. Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, e fejezet rendelkezéseinek betartásával, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket.

B. Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

C. Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

D. A tankönyvrendelés elkészítését az iskolában működő szakmai munkaközösségek koordinálják. A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

a) pedagógusaink a tankönyvválasztásnál figyelembe veszik az Oktatási Hivatal által összeállított és közzétett hivatalos tankönyvjegyzéket (az Oktatási Hivatal az Emberi Erőforrások Minisztériuma honlapján teszi közzé a tankönyvek hivatalos jegyzékét, amelyet folyamatosan felülvizsgál és frissít), valamint a Református Pedagógiai Intézet által ajánlott tankönyveket.

b) a tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak;

c) a pedagógiai munka egysége és az iskolán belüli átjárhatóság biztosítása érdekében azon tanulók számára, akik az adott tantárgyat az adott évfolyamon azonos tanterv szerint tanulják, egységesen ugyanazt a tankönyvet kell megrendelni.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten szóban, az iskola aulájában elhelyezett listán írásban tájékoztatjuk a szülőket.

A tankönyvek térítésmentes igénybevétele minden tanuló számára biztosított.

4. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön szabályok

A hit- és erkölcsstan oktatására vonatkozó szabályok

Intézményünkben a tanulók (szülők) választása alapján református- és római katolikus felekezeti hitoktatás folyik valamennyi évfolyamon, heti 2-2 órában.

Természettudományos nevelés

Az iskolánk ÖKOISKOLA-i programot valósít meg, melynek főbb jellemzőit az alábbi **környezeti nevelési program** tartalmazza:

Személyi erőforrások:

Pedagógusok: Tudatosítják a gyermekekben a környezet értékeit. Hozzájárulnak a megfelelő környezeti attitűd kialakulásához. Környezeti tartalmakat közvetítenek. Megalapozzák a környezeti problémák többoldalú megközelítését és a megoldásukhoz szükséges együttműködő készséget. Munkájukat segíti az iskolaorvos, a védőnő és a részfoglalkozású szabadidő-szervező.

Tanulók: Megismerik a környezet értékeit, az ember természet iránt viselt felelősségét.

Adminisztratív és technikai dolgozók: Környezettudatos munkavégzésükkel járulnak hozzá a környezeti neveléshez.

Szülők: Megerősítik a gyermekekben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskola is közvetít.

Adottságok, célok és feladatok összefüggése:

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat:
Közepes forgalom	Közlekedési biztonság növelése	- közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - kerékpárral közlekedők számára biciklitároló
Zaj	Csökkentés	- fák, cserjék ültetése
Légszennyezés	Csökkentés	- zöldesítés az iskola környékén, az iskolakertben és a növények gondozása, pótlása - gyomtalanítás, parlagfű-irtás
Szemét	Tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése - szelektív hulladékgyűjtés, (papír, olaj, fémdoboz, szárazalem) komposztálás - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről
Kevés játszótér	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	- újabb játszóterek - az iskolai játszótér felszerelésének bővítése,
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok, akvárium, madarak, a mellék-helyiségekben szappan, WC papír - portalanítás (atkák-allergia) - gyakori szellőztetés (belső szennyezőanyagok: formaldehid, szén-dioxid) - lábtörlők alkalmazása
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	- gázkazán szabályozása - nyílászárók javítása, tető szigetelése
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása, a klórozott szénhidrogéneket kiszűrő víztisztítók alkalmazása
Iskolakert	Tanítás, pihenés, felüdülés helye legyen	- növények gondozása, pótlása, tanösvény létrehozása, fajták, gyógynövények, madáretetők, madárodúk kihelyezése, gondozása
Udvar	Biztonságos aljzat	- az aszfaltozott rész felújítása, gumiburkolatok létesítése
Az iskola eszközellátottsága	A tanítás-nevelés élmény-központúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges személyiség	- a tanterekben írásvetítő, TV, video és számítógép - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltető-anyagok - digitális fényképezőgép, gáztűzhelyek, konyhai eszközök, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár

Tanórai keretek

Magyar nyelv és irodalom:

- Az irodalmi művekben megjelenő természeti – és környezeti értékek, azok harmonikus kapcsolatának megismerése.
- Hivatalos iratok készítésének elsajátítása (kérvények, javaslatok, petíciók).
- Törekvés a helyes és szép beszédre.
- Az esztétikai, erkölcsi érzékenység fejlesztése.

Történelem:

- Hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet?
- A múlt eredményeinek és hibáinak megismerése révén a természetes és az épített környezetért való felelős magatartás formálása.
- A helyi történelmi értékek megismerése, védelme.
- A hagyományok tiszteletének kialakítása.
- Az egész világot érintő globális problémák megértésének segítése; hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelőssége és feladatai a problémák elhárításában, csökkentésében.
- A földrajzi környezet hatása egy ország, térség fejlődésére.

Idegen nyelv

- A nyelvtanítás egyéb módszereinek segítségével a hazai környezeti problémák megismerése; más országok hasonló problémáinak feltárása.
- Más népek környezetvédő tevékenységeinek, szervezeteinek megismerése.
- A környezettel szembeni nemzetközi felelősség szemléletének kialakítása.

Biológia:

- Ökológiai életmód kialakítása.
- A földi élővilág sokféleségének, e sokféleség értékének megismerése.
- Az élőlények alapvető szervezeti – működési jellemzői, az azok között lévő ok – okozati összefüggések.
- A globális környezeti problémák és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségei.
- A környezet – egészségügyi problémák megismerése, megelőzésük illetve mérséklésük módjai.
- A testi – lelki egészséget megőrző életviteli technikák elsajátítása.

Kémia:

- A tanulók figyelmének felhívása a kémiai ipar jelentős környezetkárosító, valamint potenciális környezetvédő szerepére egyaránt.
- Az anyag – és energiatakarékosság, mint a környezetvédelem egyik hatékony módszere szemléletének kialakítása.
- Az elterjedt vegyszerek és ezek élettani hatásainak megismerése (környezetbiztonság).
- A különböző technológiák hatása a természeti és épített környezetre, ezek gazdasági hatásainak felbecsülése.

Földrajz:

- Tapasztalatok, ismeretek, élmények szerzése a közvetlen élő és élettelen környezetről.
- A földrajzi környezet hatása egy ország, térség fejlődésére.
- A természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeként lezajló változások felismerése, értékelése.
- A regionális és globális problémák megismerése, és a lehetséges megoldási módok számbavétele.
- A természeti és társadalmi értékek megismerése, megőrzése.

Fizika:

- Az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzás, zaj, rezgés) egészségkárosításának megismerése.
- A fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti hasonlóság, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatások felismerése.
- A környezet változásainak, a változások okainak értelmezése, s ezek tudatában megoldások keresése a környezeti problémákra.
- A környezeti változások fizikai magyarázatának megismerése, megértése.

Matematika:

- A tanulókat körülvevő konkrét környezet mennyiségi és térbeli viszonyainak megismerése mérése.
- A környezeti mérések eredményeinek értelmezése, elemzése, statisztikai módszerek alkalmazása, reális becslések képességének kialakítása.
- Más tárgyakban megismert környezeti összefüggések matematikai módszerekkel való szemléltetése, táblázatok, grafikonok készítése, elemzése.
- A logikus gondolkodás, a szintetizáló – és lényegkiemelő képesség fejlesztése.

Technika és tervezés:

- Annak a megismertetése, miképpen tudunk együtt élni azzal a technikai környezettel, amelyet az élet megkönnyítése érdekében hoztunk létre.
- A fenntartható fejlődés összefüggéseinek, követelményeinek, problémáinak feltárása.
- A környezetgazdálkodás lényegének megismerése.
- A környezeti válság okainak és lehetséges megoldásainak bemutatása.

Ének – zene:

- A természeti és művészeti szépség rokonságának felismerése.
- A természet zenei ábrázolásának módjai.
- A természet szépségének megjelenítése a népdalokban.
- A zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepének felismerése.
- A „zenei környezetszennyezés” felismerése.

Vizuális kultúra:

- A természeti és művészeti szépség rokonságának felismerése.
- A természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségei.
- A hagyományápolás fejlesztése (pl. népi építészet, díszítőművészet).
- A természetes alapanyagok használatának ismerete.
- Műalkotások elemzése környezetnevelési szempontok szerint.
- A tárgyi világ formanyelvi elemeinek ismerete, a tartalom és a forma összefüggése.
- A helyi népi építészeti emlékek felkutatása, megismerése.
- Példák mutatása környezetbarát formatervezésre.

Testnevelés:

- A környezeti hatások és az egészséges testi fejlődés közötti összefüggés felismerése, megértése.
- A sport nélkülözhetetlen szerepe az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében.
- A környezetszennyezés egészséget veszélyeztető hatásai a sport szemszögéből nézve.
- Lehetőség szerint természetes anyagok használata a sportoláshoz (sportruházat, sportszerek).

Tanórán kívüli keretek

Napközi otthon

A délutáni szabadidős tevékenységek sora (a környezet tisztaságának óvása, díszítése, növények gondozása, madarak etetése, az időjárás megfigyelése, természetfilmek megtekintése stb.) hozzájárul ahhoz, hogy kialakuljon bennük a környezettudatos magatartás. A napirend segíti a rendszeres életmód kialakulását. A szabad levegőn való tartózkodás, a sport, a játék edzi egészségüket, elősegíti harmonikus emberi kapcsolatok kialakulását.

Szakkörök

Az érdeklődő, kutató típusú, vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színterei: földrajz szakkör, természetjáró szakkör, technika szakkör, biológia szakkör, „életmód” szakkör (testi – lelki egészség)

Tanulóknak adott külön feladatok (projektek)

Az érdeklődő diákok számára lehetőség nyílik a környezeti neveléshez kapcsolódó témák, problémák önálló kutatására, feldolgozására (szakmai dolgozat, rajz, fotó, irodalmi alkotás stb.)

Akciók, vetélkedők, tanulmányi versenyek

Jeles napokon (pl. Föld Napja, Madarak és Fák Napja) versenyek, kirándulás, vagy egyéb rendezvény szervezésével hívjuk fel a figyelmet a helyi vagy globális környezeti problémákra.

Tanulóink lehetőség szerint rendszeresen részt vesznek:

- a Teleki Pál Országos Földtan – és Földrajzversenyen,
- a Kaán Károly Természetismereti és Környezetismereti Országos Versenyen,
- a Hermann Ottó Országos Biológia Versenyen

a Tápió-vidék Természeti Értékeiért Közalapítvány pályázatain és versenyén

Az erdei iskolai képzés programja, a komplex természetszemlélet kialakítása

Az erdei iskolánk oktatási célja:

- A természet sokszínű megismerése
- Konkrét hazai tájak, társulások (vizes élőhelyek) megismerése
- A társulások fajainak ökológiai szemléletű jellemzése, értékelése
- Az élővilág sokféleségének (diverzitás) bemutatása

Az erdei iskolánk nevelési céljai:

- Helyes környezeti attitűdök kialakítása
- Természeti környezet állapota iránti érzékenység
- Ökológiai szemlélet kialakítása
- Közösségi szociális formák elsajátítása, szociális érzékenység kialakítása
- Egészséges életmódra nevelés

Az erdei iskolai képzésben való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

A mindennapos testnevelés

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok**” c. fejezetében található. (22. o.)

A mindennapos művészeti nevelés

Az egyes tanórai, valamint a délutáni foglalkozási keretek (napközi otthon, énekkar, szakkörök, iskolai és egyházi ünnepek stb.) felhasználása mellett szorosan együttműködünk a szolnoki székhelyű **Laurus Alapfokú Művészeti Iskolával**. Diákjaink számára zene- és táncművészeti ágban biztosítanak tanulási lehetőséget.

Az idegennyelv-oktatás

Intézményünkben az első évfolyamtól kezdődően - a szülők/gyermekek választása alapján – az angol és német nyelv oktatása része a tanórai foglalkozásoknak.

Az emelt szintű képzési forma

Intézményünket illetően nem releváns

Az óvodai nevelés kapcsolata az iskolai neveléssel-oktatással

Többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény vagyunk, mely napközi otthonos óvoda intézmény-egységgel is rendelkezik, így napi élő kapcsolatban áll az iskola és az óvoda egymással. A közös nevelőtestület egyszerűvé teszi a folyamatos kapcsolattartást a közös programok megvalósítását.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje**” c. fejezetében található. (30. o.)

5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok**” c. fejezetében található.

6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Választható tantárgyak:

Intézményünk helyi tantervében nincs választható tantárgy.

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Az ismeretek számonkérésének, a tanuló teljesítménye értékelésének követelményei és formái

A) Követelmények:

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

B) Az értékelés formái:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a hagyományos osztályzatos módszert használjuk, azaz a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.

A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét

a) heti egy órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjeggyel,

b) heti kettő vagy több órás tantárgynál havonta legalább egy érdemjeggyel értékeli.

Az értékelés legyen folyamatos:

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében,
- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről.

A folyamatos értékelés fajtái:

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére),
- szóbeli felelet értékelése,
- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (készletárgyak teljesítményének értékelésére),
- írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat + hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok),
- szülőknél üzenő füzet vagy ellenőrző útján küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy – esetleg – a kiemelkedően jó teljesítményért.
- félévi és tanév végi

Az értékelés módja:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a negyedik év félév végéig a szóveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzatos módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

Az 5-8. évfolyamon a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

A kiemelkedő tantárgyi teljesítmény, félév és tanév végén, tantárgyi dicsérettel fejezhető ki.

Az ellenőrzés fajtái:

- szóbeli feleltetés,
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése,
- írásbeli számonkérési formák:
 - írásbeli felelet (egy anyagrészből),
 - beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése,
 - röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
 - dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
 - témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő).
- a tanuló produktumának (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.

A tanulók munkájának szöveges értékelése

A törvényi szabályozás:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a negyedik év félév végéig a szöveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzások módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

A szöveges értékelés elvi kiindulópontjai:

- az értékelés a gyerekért, de elsősorban a szülőknek szól
- alakítja a helyes önértékelést, segíti a reális önismeretet
- nyitott, nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- a gyerek aktív részese a saját fejlődésének
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodik a gyermek fejlődéséről

A szöveges értékelés elvi követelményei:

- minősítés-központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemzi
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat
- összhangban van a pedagógiai programmal, a helyi tantervi rendszerrel és a kimunkált értékelési koncepciókkal
- személyre szóló és ösztönző jellegű
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet tölt be
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelöli meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára

A szöveges értékelés rendszerének felépítése

a A helyi értékelés alapelvei

- A gyerekek értékelését az osztálytanítók készítik el, figyelembe véve a napközis nevelő és az osztályban tanító nyelvszakos tanár véleményét is .
- A teljes körű értékelések évente négy alkalommal készülnek.
November 15.-ei dátummal az első negyedév értékelése, a félévi értékelés a tanév rendje szerint, a harmadik negyedévi értékelés április 15.-ei dátummal, az év végi értékelés szintén a tanév rendje szerint történik.
- A fent említett értékeléseket az EMMI Oktatási Államtitkárság által kiadott a „Szöveges értékelést , minősítést támogató szoftver” használatával készítik el.
- A szöveges értékelés tartalmi szempontjai:
 - magatartás
 - szorgalom

- tantárgyi teljesítmények
- a helyi tanterv követelményeinek való megfelelés,
- Általános értékelés / év végén /:
 - A évfolyam tantervi követelményeinek kiválóan megfelelt, vagy jól megfelelt, vagy megfelelt.
 -tantárgyból felzárkóztatásra szorul.

b **Értékelési funkciók meghatározása**

- Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.
- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához, a fejlesztési stratégiák kimunkálásához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.
- Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás,- egy-egy tanulási szakasz végén ad összegző tájékoztatást az elsajátított ismeretek eredményéről pedagógusnak, szülőnek, tanulónak egyaránt.

c **A szöveges értékelés módja:**

1. Szóbeli: a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon.
Megfogalmazódhat:
 - a tanító részéről
 - a tanulótársak részéről
 - önértékelés formájában
2. Írásbeli: például
 - a tanulói produktumokra írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával,
 - témazáró felmérések megoldásának értékelése %-os teljesítménysávok megadásával és ezek minősítő jelzésével,
 - aktuális észrevételek bejegyzése a tanuló fejlődésével, előmenetelével kapcsolatban (pl. üzenő füzetbe, digitális naplóba),
 - első negyedévkor, félévkor, harmadik negyedévkor és tanév végén részletes szöveges értékelés.

d **Szöveges értékelés dokumentumai:**

- Az EMMI Oktatási Államtitkárság által jóváhagyott bizonyítvány.
Az első évfolyamon a tanuló szöveges minősítése a pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része, amit a bizonyítvány borítólapjának tárolójába kell elhelyezni.
- Az EMMI Oktatási Államtitkárság által jóváhagyott törzslap.
- Az elektronikus napló.
A digitális naplóba a negyedéves értékelések elektronikus példányai, a felmérők %-os eredményei és a tájékoztató füzetben megjelenő alkalmi értékelések kerülnek.

- Tájékoztató füzet.
eredményeiről és a felmérők %-os eredményeiről.

A szöveges értékelés felszínre hoz olyan értékeket is, amelyek nem kifejezetten a tanulási teljesítményt érintik, de nagyon fontosak a teljes személyiségfejlődés szempontjából.

Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A sokszínű tevékenységformákkal összhangban: pl. produktum értékelése (az egyes tanulóknál, csoportmunka esetében), projektnél, témahétnél, gyűjtőmunka, stb. Annak meghatározása, hogy a produktumok milyen súllyal kerülnek figyelembevételre a többi osztályzathoz képest?)

A) A tanuló írásbeli beszámoltatásának formái :

a) témazáró dolgozat: egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;

b) egyéb dolgozat: egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető

c) Az év eleji, félévi, év végi felmérések alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak: a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérők csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után került sor rájuk

d.) „Karácsonyi ünnepkör” projekt, ÖKO projekt, Környezetvédelmi modul, Széchenyi témahét, „Egészség” témahét feladatai

A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének **egységes értékelése** érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük.

Teljesítmény	Érdemjegy
0 - 33%	elégtelen (1)
34 - 50%	elégséges (2)
51 - 75%	közepes (3)
76 - 90%	jó (4)
91 - 100%	jeles (5)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

B) Az írásbeli beszámoltatás korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya

1. Az írásbeli beszámoltatás szerepe, súlya

a) A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánná. A magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben. Ugyanakkor a tanulók kifejezőkészségbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren.

b) A témazáró dolgozatok – kétszeres súllyal való értékeléséről a szaktanár dönt a munkaközösség véleményének figyelembevételével. A szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy melyek azok a tanulói teljesítmények, amelyeket a félévi és a tanítási év végi osztályzatok kialakításánál kétszeres súllyal fog figyelembe venni. Ilyen teljesítmény értékelésekor a naplóba és a tanuló ellenőrzőjébe piros színnel megkülönböztetett érdemjegy kerül. Az osztályzatok kialakításánál más súlyozást nem alkalmazunk.

c.) „Karácsonyi ünnepkör” projekt, „Egészség” témahét feladatai – lásd vonatkozó fejezetek!

2. Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai :

a) Témazáró dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja, egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.

b) Egyéb dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja;

c) A szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.

d) A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére.

e) A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) rövid időn belül értékelni, javítani kell.

f.) A tanulói tevékenységek korlátai a projekt és a témahét esetében.!!!

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai

(Beleértve a projekttel és témahéttel kapcsolatos feladatokat is!)

A) A házi feladatok kiadásának szempontjai :

- a tanulók napi és heti terhelése,
- az egyes diákok képességeit, adottságai,
- az életkori sajátosságok,
- az értelmi fejlettség,
- a fejlődés üteme,
- házi feladat előkészítettsége,

B) A házi feladatok kiadásának és ellenőrzésének alapelvei:

- A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákokat állandó önellenőrzésre!
- A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük! iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról.
- A napközis kollégák folyamatosan tájékoztassák a pedagógusokat a házi feladatok mennyiségéről, azok megoldásáról egyénre szabottan is!
- A házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre!
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint!
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagot kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamra lép, ha az évfolyam követelményeit minden tantárgyból – legalább elégséges osztályzattal – a szorgalmi időszakban, osztályozó vizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette. Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét nem teljesítette.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és az osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a nevelőtestület a pedagógus indokaival és döntésével nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosíthatja.

A magatartás és a szorgalom helyi minősítési rendszere

Tanulóink személyiségfejlődésének, neveltségi szintjük értékelésének fontos eszköze magatartásuk és szorgalmuk minősítése. A minősítési rendszerrel célunk az egységes szemléletű értékelés megvalósítása.

A minősítés formái:

A tanuló magatartásának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2).

A tanuló szorgalmának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Félévkor a minősítés az ellenőrző könyvbe csak számmal kerül be, az év végi bizonyítványba a fenti egyszavas minősítéseket kell beírni.

A minősítés eljárásrendje:

- A tanulók magatartását és szorgalmát az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni. A második év végétől a hagyományos osztályzatos módszert használjuk, azaz a tanuló magatartását és szorgalmát tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.
- Az osztályfőnök az általa gyűjtött információk alapján a félévi, illetve az év végi osztályozó értekezleten javaslatot tesz az egyes tanulók minősítési fokozatára.
- A minősítések kialakításában az osztályfőnök támaszkodik az osztályban tanító tanárok, az osztály-diákbizottság véleményére és a minősítést megvitatja az osztályközösséggel, valamint az érintett tanulóval.
- Változtatni kell annak a tanulónak a magatartási érdemjegyét, akinek a tanárokhoz, felnőttekhez, társaihoz való viszonya kifogásolható.
- A végleges minősítés a nevelőtestület döntése alapján alakul ki az érvényben lévő minősítési fokozatok alapján.
- Az első félév végén az adott időszakban (félévben), a tanév végén az egész tanévben mutatott magatartást és szorgalmat értékeljük.
- A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.
- A magántanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.
- Az értékelés alapelveit, az egyes minősítések feltételeit az osztályfőnök a tanulókkal az év eleji első osztályfőnöki órákon, a szülőkkel a tanév első szülői értekezletén ismerteti.

A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei:

Az iskola tanulói a 2016/2017 tanévtől kezdődően havi egy alkalommal kötelesek részt venni a felekezetiük szerinti istentiszteleteken/miséken, melyről igazolást kapnak. A **templomlátogatás rendjének** be nem tartása esetén, az adott tanuló félévi és tanév végi magatartás osztályzatát egy fokozattal le kell minősíteni. (pl. „példás” -ról „jó” -ra.)

„Példás” az a tanuló, aki:

- magatartása, cselekedetei elismerést váltanak ki társaiból, tanáraiból
- felelősséget vállal tetteiért
- tiszteli és elismeri mások értékeit, jóindulattal segíti társait, aki tudásával, a közösségben elért helyzetével soha nem él vissza
- a nyelvi fordulataiban kerüli a durva, trágár kifejezéseket
- képes kulturáltan fellépni saját maga és szűkebb környezete érdekében
- szívesen vállal munkát osztálya, iskolája, közössége érdekében
- ügyel környezete rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- betartja az iskola házirendjét
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása
- legfeljebb 2 igazolatlan órával rendelkezik

„Jó” az a tanuló, aki:

- a példás magatartás követelményeinek javarészt megfelel, de cselekedeteit, ítéleteit időnként az indulat vezérli
- a házirendet betartja
- tiszteli a felnőtteket, társait
- trágár, durva kifejezéseket nem használ
- feladatait becsülettel elvégzi, de a közösségért vállalt munkára önként csak ritkán vállalkozik, a rábízottakat tőle elvárható módon teljesíti
- az osztály vagy az iskola közösségi munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- ügyel környezete rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- nincs írásbeli intője vagy megrovása
- legfeljebb 6 igazolatlan órával rendelkezik

„Változó” magatartású az a tanuló, aki:

- cselekedetei következményeit nem képes felismerni, így az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be
- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- játékokban gyakran vét a szabályok ellen, közösségi munkájában sokszor udvariatlan, durva
- sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg
- az órai munka során nem kellő figyelemmel dolgozik, időnként mással foglalkozik
- ha feladattal bízzák meg, azt elvégzi, de nem kellő figyelemmel
- környezete rendjéért keveset tesz, vagy nem érdekli
- a viselkedési szabályokat csupán úgy tudja betartani, ha gyakran figyelmeztetik rá

- osztályfőnöki intője van
- legfeljebb 12 igazolatlan órával rendelkezik

„Rossz” a magatartása annak a tanulónak, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti, nem tudja és nem is akarja betartani az iskolai házirendet
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- szándékosan rongálja környezetét
- több szaktanári figyelmeztetést kap, illetve van osztályfőnöki megrovása, vagy ennél magasabb fokú büntetése
- 12 óránál több igazolatlan órával rendelkezik

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei:

„Példás” szorgalmú az a diák, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes teljesítményt nyújt
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is. és azokat elvégzi
- munkavégzése pontos, megbízható
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként vesz részt
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

„Jó” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- a tanórákon többnyire aktív
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti
- taneszközei tiszták, rendezettek

„Változó” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik

- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja
- önálló munkája figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik

„Hanyag” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait folyamatosan nem végzi el
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül
- félévi, vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A magatartás és szorgalom megítélésekor mindig figyelembe kell venni a gyermek életkörülményeit és képességszintjét!

8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontások az alábbi tantárgyak esetén lehetségesek:

1. Hit-és erkölcsstan oktatás

Egy adott évfolyam (esetleg több évfolyam) diákjaiból a református-, római katolikus hittant tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

2. Idegen nyelv oktatás

Egy adott osztály (évfolyam) diákjaiból az angol, illetve német nyelvet tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

Egyéb foglalkozások szervezése

A foglalkozások szervezésénél a jelentkezők számán (minimum 10 fő/csoport) kívül a személyi és tárgyi feltételek biztosíthatóságát is figyelembe vesszük.

Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve.

A foglalkozások megszervezéséről - az adott tanév tantárgyfelosztásának elfogadásával egyidejűleg – a szakmai munkaközösségek javaslatát figyelembe véve, a nevelőtestület dönt.

9. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Intézményünkre nem releváns.

10. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Egészségnevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok**” c. fejezetében található.

Környezeti nevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai/ Természettudományos nevelés**” c. fejezetében található.

11. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk integráló jellegű intézmény. Képesek vagyunk mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók integrált nevelésére-oktatására.

Az esélyegyenlőség biztosítását az alábbi területekre kiterjedően értelmezzük:

- a) a nevelésbe/oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
- b) a nevelés/oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- c) a teljesítmények értékelése,
- d) a neveléshez/oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- e) a neveléssel/oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
- f) a nevelésben/oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- g) a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
- h) a nevelésben/oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti

- különösen valamely személy vagy csoport

- a) jogellenes elkülönítése egy köznevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,

b) olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

A köznevelési intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a nevelést/oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy a nevelésben/oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a köznevelési intézményben a szülők kezdeményezésére és önkéntes választása szerint, olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló, továbbá kisebbségi vagy nemzetiségi nevelést/oktatást szerveznek, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok alakítását; feltéve, hogy emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

Esélyegyenlőségi célkitűzések intézményünkben:

Olyan körülményeket kell kialakítani, hogy megvalósuljon

- a megkülönböztetés megszüntetése,
- az egyenlő bánásmód,
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

Minden tervezett infrastrukturális és tartalmi, szakmai fejlesztés esetén kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű tanulók nevelési/oktatási helyzetének javítására a beruházások megvalósítása során.

A fenti célok megvalósítása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük

- a településen élők szociális helyzetét
- a közszolgáltatások elérhetőségét
- a gyermekek/tanulók (HH/HHH ill. SNI) eloszlását az egyes óvodai csoportokban/iskolai osztályokban
- a gyógypedagógiai nevelést, oktatást
- a lemorzsolódás arányát
- a továbbtanulási mutatókat
- a tanórán kívüli programokon való részvételt az általános iskolai oktatásban
- az iskolán kívüli segítő programokon való részvételt az általános iskolai oktatásban
- a kompetencia mérések eredményeit
- a humán-erőforrás hiányát
- az infrastruktúrát és az ahhoz való hozzáférést

- a módszertani képzettséget
- az intézményi és szervezeti együttműködések (egyházak, kisebbségek, civil szervezetek)

Az esélyegyenlőség biztosítását szolgáló dokumentum

Az intézmény elkészíti, és folyamatosan karbantartja a KÖZNEVELÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI INTÉZKEDÉSI TERV c. dokumentumát.

Felülvizsgálatára 4 évenként kerül sor.

Az esélyegyenlőségi intézkedési tervhez történő hozzáférést az intézmény (a helyi pedagógiai programhoz hasonló módon) lehetővé teszi.

12. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Az iskolai jutalmazás formái:

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- az iskolai közösség érdekében közösségi munkát végez
- iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, előadáson, bemutaton vesz részt
- vagy bármilyen más módon segít az iskola hírnevének megőrzésében, annak növelésében az iskola jutalomban részesíti

a, Az iskolában tanév közben a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret
- napközis nevelői dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

b, Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben

részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába kell bevezetni.

c, Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át jeles eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

Az iskolán kívüli versenyeken, előadásokon, bemutatókon, vetélkedőkön eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett közös munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és könyvjutalomban lehet részesíteni.

Az iskolai büntetés formái:

Azt a tanulót, aki:

- a tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti
- a házirend előírásait megszegi
- árt az iskola hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

A büntetés formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés (szóban, írásban),
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés (szóban, írásban)
- igazgatói intés
- igazgatói megrovás
- iskolai rendezvénytől, kirándulástól való eltiltás
- nevelőtestületi figyelmeztetés
- nevelőtestületi intés
- nevelőtestületi megrovás
- fegyelmi büntetés

Az iskolai büntetések kiszabását a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyosságától függően el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

ÓVODA

Az óvodai nevelés helyi programja

I. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok, valamint a gyermeket megillető jogok biztosítása érdekében a Magyar Köztársaság által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve - meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

a) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia; az egyenlő hozzáférés biztosításával.

b) a gyermeket - mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg;

c) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben érvényesülhetnek a különböző - köztük az innovatív – pedagógiai törekvések, mivel az alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széles körű módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekében tartalmaz.

Az óvoda nevelőtestülete elkészíti saját nevelési programját: vagy átvész és adaptál egy kész programot, vagy saját programot készít, amelynek meg kell felelnie az alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai nevelési programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmaz.”

A következő idézett sorok nagyon lényeges helyet kapnak elképzeléseinkben:

„... a vallásos alapozású erkölcsi értékek nem csupán a vallásos embereké, hanem minden ember, az egész emberiség tulajdona: ezek egyetemes emberi, erkölcsi értékké váltak... mindenki számára hozzáférhetőek elsajátíthatók. Minden embert – hívőt és nem hívőt, egyaránt – gazdagabbá tesznek, világlátásukban, tevékenységükben, jellemükben, egész emberségükben...”

S az is tény, hogy azokban az óvodákban, ahol nem a gyűlöletre, ellenségeskedésre, mások lenezésére, diszkriminálására, hanem megértésre, szolidaritásra, szeretetre nevelnek, ahol minden ember emberi méltóságának tiszteletére és megsegítésére nevelnek, ahol felelősségteljes gyermekkori és felnőttkori szabadságra nevelnek, ahol szilárd belső fegyelmezettségre nevelnek, ahol a szeretet öröme, derűje, vidámságára nevelnek – ott embert alakító, embert Kiteljesítő, embert növelő keresztyén erkölcsi értékeket váltanak át tettekbe, még akkor is, ha közben egyetlen szó sem hangzik el Krisztusról, keresztyénekről, egyházzalról.”

(Dr. Mészáros István: Óvoda és vallás.)

Valamiben mindenki hisz még a „nem hívő” is. Önmagunkban is hinnünk kell, hogy meg tudjuk változtatni a világot. Nem kell nagy dologra gondolni. Ha teljesítem a rám bízott feladatokat erőm és tudásom szerint a legjobban, akkor én, mint a világ parányi pontja, a világnak egy részét építem, s életem értelmet kap.

„A hit az élet ereje az emberben, ha egyszer él, akkor valamiben hisz
Ha nem hinné, hogy valamiért élnie kell, akkor nem élne...”

(Tolsztoj)

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak a gyermekek között fennálló különbségek ellenére minden gyermek számára szükségesek, és az óvodák között fennálló különbségek ellenére minden óvodában alkalmazhatók. A fogyatékosok a gyermekek között fennálló különbségek olyan formája, amely a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, a szokásostól eltérő eljárások alkalmazását és kiegészítő pedagógiai szolgáltatások igénybevételét teszik szükségessé. Az óvodai nevelés folytatója a családi nevelésnek, új módon kiegészíti – bizonyos esetekben korrigálja – azt, azoknál a fogyatékos gyermekeknél pedig, akik korai gyógypedagógiai fejlesztésben és gondozásban részesültek, arra is épít.”

(Református Pedagógiai Intézet: A református óvodai nevelés keretprogramja.)

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, hogy amikor öreg lesz, akkor sem távozik el attól”

(Péld. 22:6)

Az óvodai nevelés folyamata több nevelési terület feladatait és megvalósítását jelenti. A nevelési feladatok összefüggő egységet alkotnak. Beszédben, írásban, illetve tervezésben külön említést kapnak, mégsem választhatók el egymástól az óvodai nevelés folyamatában.

A Református Óvoda olyan keresztyén nevelési intézmény, melynek testülete elkötelezte magát Krisztusnak, tevékenységét a keresztyén szellemiség hatja át, gyökere a szabadító Istenben van, ezért küldetése elmondani a jövő nemzedékének, de a szülőknek, nagyszülőknek is "hogy megszületett FIÁT küldte Isten a világba, hogy éljünk általa".

Alapvető meggyőződésünk, hogy a 3-6-7 éves gyermek tapasztalatait, élményeit cselekvésbe ágyazva, tevékenység közben szerzi meg. Nevelési-oktatási tevékenységünk fő feladatait az **Óvodai Nevelés Országos alapprogramja, A református óvodai nevelés keretprogramja és a Tevékenységközpontú Nevelési Program irányelvei alapján dolgoztuk ki.** Mindezek figyelembevételével tervezzük, szervezzük és valósítjuk meg a differenciált személyiségfejlesztést.

II. Az óvoda átfogó, globális nevelési terve

1. Gyermekkép

Az Alapprogram a gyermeki személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy a gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre.

Az Alapprogram gyermekkép megrajzolásában az eltérő pedagógiai és pszichológiai irányzatok közös vonásait veszi alapul. Ezek szerint: a gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyéneként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

Nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.”

2. Óvodakép

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Az óvodai nevelés célja az, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a különleges gondozást igénylő gyermek ellátását is).

Az óvodai nevelésben alapelv:

- a) a gyermeki személyiséget, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükséglet kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékra; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

3. Küldetésnyilatkozat

A református óvoda dolgozói, a gyermekek egyéni képességeit figyelembe véve, érzelmileg kiegyensúlyozott, játékában felszabadult, örömet lelő, társaihoz, a felnőttekhez szívesen közeledő, barátságos szeretetet adni és kapni tudó gyermekeket szeretnénk nevelni, akik rácsodálkoznak a világra, nyitottak, érdeklődőek és igényesek a környezetük iránt. Szeretnénk óvodásaink kibontakozóban lévő személyiségjegyeihez a családi nevelést kiegészítve, a keresztyén erkölcs és hitbeli ismereteket átadni, amelyekre építve önálló, magabiztos, testileg és lelkileg egészséges a jó ügyekért tenni képes emberekké válhatnak.

4. Óvodánk szellemisége

Óvodánk sokban hasonlít a többi óvodához. Keresztyén ünnepek ünneplése, imádkozás étkezésnél, vallásos énekek éneklése, kapcsolat templom és óvoda között.

A keresztyén óvoda és valamely más fenntartó által működtetett óvoda között tehát a lelki karakterben van a különbség, s ez meghatározza a nevelés szellemiségét.

Református óvodánk célja, hogy Jézus Krisztus szeretetének sugárzásán keresztül a gyermekek elinduljanak a képmutatás nélküli hit és szeretet útján. Az óvoda egész légkörének sugározni kell az Isten iránti engedelmességet, a megértést, a Krisztusi szeretetet.

A református nevelés világnézeti alapja a Biblia és az abból táplálkozó hitvallásunk. Keresztyén nevelésünk célja a harmonikusan fejlődő személyiség kialakítása, valamint a keresztyén értékrend átadása, mely elsősorban a gyermek lelki életére irányul, de átszövi az általános nevelési feladatokat és a közösségi nevelést is. Továbbá megfogalmazza a pontos és egyértelmű követelményeket, a békés együttéléshez szükséges szabályokat, a szabadság és a korlátok ésszerű rendszerének egyensúlyát. Ennek a célnak és feladatnak a középpontjában tudatosan a Biblia tanítása és Jézus Krisztus személye áll.

Fontos feladatunk tehát, hogy a látható világ mellett a láthatatlan világra is nyíljon fel tekintetük.

Az óvodáskor az életnek az a szakasza, amikor az ember a legnyitottabb az őt ért benyomásokra és tanításokra. Ekkor alapozódnak meg ismereteinek azok a rétegei, amit valaha is használni fog élete folyamán, személyiségének és viselkedésének legfőbb jegyei is ebben az időszakban kezdenek gyökeresedni.

A feladat megoldásánál hitvallásunk szerint abból indulunk ki, hogy Isten minden létezőnek Istene és mindenkor gondja van teremtményeire. Hisszük, hogy minden reánk bízott gyermek fejleszthető, erősíthető. Tekintettel vagyunk a gyermekek testi-lelki igényeire, de valljuk, hogy a testi jó közérzet nem csupán a szervezet jó működésén múlik, hanem azt a lelkiállapot is befolyásolja, abból indulunk ki, hogy a test a Lélek tükre.

A hitéleti nevelés szinterei

Elképzeléseinket két fő gondolat határozza meg: keresztyén erkölcs és hitbeli ismeretek átadása (bibliai nevelés, keresztyén hagyományok, ünnepek, imádságok, énekek).

Meg kell teremteni az iskolaérettségnek megfelelő feltételeket, emellett meg kell tanítanunk a gyermekeket társaik szeretetére és a helyes értéksorrendre.

Fontosnak tartjuk a következő *erkölcsi erényeket*:

- Gyengédség, udvariasság, figyelmesség, segítőkészség
- Kedves, de árulkodásmentes beszéd,
- Öszinteség, bátorság, megbízhatóság, önzetlenség.

Az óvónő által kezdeményezett tevékenységek:

- bibliai történetek,
- gyermekáhitatok, imádságra nevelés.

Bibliai történetek

- A Biblia üzenetét közvetítve, annak hatásrendszerében az *értelmi nevelés feladatai*:
- Egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése.
- Másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

Megismerő képességeik fejlesztése az alábbi területeket öleli fel:

- egyre pontosabb, valóság-hű észlelés,
- figyelemösszpontosításra való képesség,
- valósághoz közelítő képzeleti működés,
- reprodukív emlékezet,
- problémamegoldó és kreatív gondolkodás,
- az alakuló fogalmi gondolkodás.

Cél:

A 3-6 év közötti gyermek talán első kézből, az óvodában hall majd Istenről, Jézus Krisztusról. **Ezért rendkívül fontos, hogy a válogatásra került történetek hangsúlyosan, a szerető, a gyermekekre külön figyelmet fordító, imádságot meghallgató Atya Istent emeljék ki.**

Az első óvodai évben a Szentírás gyermekekről szóló történeteit ismerhetik meg, vagy legalábbis egy-egy kiemelkedő személyiség gyermekkorra került feldolgozásra. A kiscsoportosokhoz hasonló korú gyermekek történetei, akik a Biblia lapjairól lépnek elő, közel álló témája a 3-6 éves korosztálynak.

A gyermekség-történetek motiváló erejűek, és könnyebb a szereplőkkel az érzelmi azonosulás kialakítása is. Mottója: GYERMEKEK A BIBLIÁBAN.

A gyermeket Istennel való kapcsolatra segíteni a keresztyén hit elemeinek megismertetésével. Ebben segít bennünket a gyermek természetes kíváncsisága, az érzékelésen alapuló tapasztalás élménye, felfedező és kísérletező kedve, amely ösztönzi arra, hogy kifejezhesse elképzeléseit, s a világ felfedezésében teljes személyiségével legyen jelen.

Rendkívül fontos a történet kiválasztása, amelyet befolyásol a gyermekek fejlettségi szintje, a csoport aktuális érzelmi problémái vagy eseményei.

A kiscsoportban októbertől kezdve 16 történet követi egymást, eltérően a középső és nagycsoport anyagmennyiségétől.

Ennek oka az ún. beszoktatási időszak, amely az először óvodába kerülő gyermekek zökkenőmentes „átállását” igyekszik elősegíteni. A szeptember hónap minden gyermeknél a kapcsolatok felvételének, az óvodai szokások kialakulásának ideje. Nem jó ezt az időt frontális foglalkozásokkal megzavarni. Másként alakulhat mindez az egyházi óvodákban, ahol a keresztyén óvónők a beszoktatási időben is találhatnak olyan pillanatok, amelyekben módjukban áll a sírós gyermekek szívét egy-egy imádsággal, zsoltárral megnyugtatni, félelmüket eloszlatni („A mi Mennyei Atyánk akkor is itt van és vigyáz ránk, amikor apa és anyag dolgoznak...”).

Középső csoportban a 4-5 évesek egész éven át (szeptembertől júniusig) Jézus Krisztus **18 csodálatos tette**n keresztül ismerkedhetnek meg a Megváltónkkal. Ennek az évnek ezért az a mottója: **JÉZUS TETTE...** A történeteken keresztül az a fő cél, hogy az igeszerű elmondással, tanítással a gyermek megszeresse és megismerje Jézust.

Ugyanakkor ne felejtjük el együtt említeni az Atyával, aki azért küldte az emberek közé Jézust, mert nagyon szerette őket. Ez a szeretete örökké tart, tehát soha el nem múlik!

Ne féljünk Isten Fiát hatalmas, titokzatos Úrnak bemutatni, aki erősebb a természetnél, az embereknél, a betegségekénél! Hadd kezdjék csodálni Jézust kisgyermekként!

A nagycsoportosok pedig még több ismeretet zárhatnak szívükbe Jézusról, hiszen a következő **18 történet a JÉZUS MONDTA...** címet viseli. Az 5-7 évesek között már komoly evangéliumi és erkölcsi tanításnak számítanak pl. Jézus példázatai, melyeket számukra is érthetővé és befogadhatóvá lehet tenni.

Mind három év tervezetében szerepelnek ünnepek, amelyek a közbeeső óvodai szünetek miatt nem kaphatnak kellő mennyiségű ismétlést. Mégis, ahogyan a csoport fejlettségi szintje megkívánja, a szünetek után egy-egy ismétlő, *elmélyítő foglalkozást beiktathatunk.*

Alapvető kritériumok:

- Az Ige valódi üzenetétől ne térjünk el
- Előadása gyermekszerű legyen, ne keltsen félelmet, számukra feldolgozhatatlan tartalmat és érzelmeket.
- A történet elmondásának célja ebben az életkorban nem annyira az ismeret megszeresztetése (bibliai ismeret) hanem az, hogy a történeteken keresztül megtapasztalják, hogy Isten mennyire szeret mindnyájunkat és Ő mindenütt jelen van.
- Az óvodáskor az a legfogékonyabb időszak, amikor egy egész életre meghatározó lehet az Isten szeretetének, közelségének élménye.

Minden történetnél meg kell keresnünk az Ige fő üzenetét. A fő üzenet keresésének két gyűjtőpontja van:

- Mi az Ige fő üzenete? (igeszerűség)
- A gyermek számára mit üzen az Ige, itt és most? (gyermekszerűség)

Az Ige fő üzenete lesz a belső cél, vagyis e köré csoportosítunk mindent. Ezt a gyermekeknek nem áruljuk el, de a történet végére ennek a fő célnak ki kell domborodnia. Ha több üzenet van, keressük ki azt, ami a leginkább gyermekszerű, mindig csak egy belső cél legyen.

A belső cél mindig:

- Igeszerű legyen
- Az Ige belső igazságának megfelelően.
- Valóságos és sajátos

- Döntsük el, hogy törvényt vagy evangéliumot hirdetünk. Óvodáskorban túlnyomórészt evangéliumot, Jézus mit tett érted? (Olykor törvényt: neked mit kell tenned?)
- Igaz legyen.
- Egyszerű
- Egy nézőponttal.
- Feszült
- Drámaian, jelen időben, érdekesen mondjuk el a történetet.
- Életteljes
- Éljük mi is és az alakok is.
- Szemléletes
- Lássák a gyermek azt, amiről szó van.

Gyermekáhitatok, imádságra való nevelés

A Bibliai történetekkel való ismerkedésen kívül a másik nagyon fontos dolog az imádság, vagyis a mindennapi áhitatok sora.

Feladat:

- A gyermeket megtanítsuk imádkozni (ez tulajdonképpen a szülők és a család feladata lenne, de sok esetben ez hiányzik), vagy továbbfejleszteni azt, amit a szülők elkezdtek. Óvodánkban nincs „hittan-óra”. A hitre nevelés is beépül a nevelés folyamatába.
- Az imádság az Istennel való kapcsolatfelvétel formája.
- A gyermek számára legyen természetes dolog, hogy ahogyan hozzánk beszélhetnek és elmondhatják kérésüket, vágyaikat, bajaikat stb. ugyanúgy elmondhatják Mennyi Atyjuknak is, aki ugyanúgy figyel rájuk.
- Az imádkozás formáját is meg kell tanítanunk a gyermekekkel, ez is egy folyamat. Eleinte a kötött imádságokkal kezdjük (étkezések előtti, utáni imádságok, napkezdő, hálaadó imádságok, lefekvés előtti ima stb.). Az Úr imádságát a „Mi Atyánk”-ot csak később tanítsuk meg a gyermekeknek, részletekben és együtt értelmezve, hogy ne csak betanulják, hanem meg is értsék azt. Fontos, hogy a gyermekeket jól tanítsuk meg imádkozni, azaz magyarázzuk meg nekik, hogy Isten minden imádságot hall, de nem mindig úgy hallgatja meg, ahogy mi szeretnénk, nem mindent teljesít (Ő nem „imaautomata”).

Az óvodai lelki nevelés közelebbi célja

- A 3-6 éves gyermekek evangéliumi nevelésén keresztül történő harmonikus lelki fejlődése.
- A bibliai történetek, az imádság és ünnepek szeretetteljes, bensőséges légkörével a megfelelő érzelmi biztonság kialakítása.
- Az óvodapedagógus személyén keresztül a gyermeki bizalom kiépítése a szerető Mennyei Édesanya felé.
- A gyermek istenélményein keresztül a család életének kedvező alakulása.

A szeretet szó rögtön értelmet kap, hitelessé válik, ha megtanulunk egymásra figyelni. Ezt nem lehet elég korán elkezdni.

Az óvodai hitoktatás távlati célja

- A gyermek hitre jutása és Jézus Krisztus melletti, korának megfelelő, döntéshez való segítése.
- Majdan tudatos, hívő református gyülekezeti tagokká válása.
- A keresztyén hit ismereteinek elsajátítása.
- Egyik fontos távlati célunk a gyermekek önálló imádkozó életre nevelése. Ennek megfelelően éljünk az imádság különböző lehetőségeivel. Tanítsunk legelőször a gyermekeknek kötött imádságokat, amelyeket a foglalkozások előtt és után csendben, közösen elmondunk. Egyházi óvodában több alkalom készítettük az imádságra. Étkezések, lefekvések előtt és után, a nap bármely szakaszában módunkban áll hálát adni, köszönetet mondani Istennek.
- Hallják a gyermekek a felnőtteket a saját szavaikkal is imádkozni, az ilyen kori imádságaink mindig legyenek rövidek, néhány mondatból állóak, a gyermekek számára is érthetőek és róluk szólóak. Ha már fejlettebb bátrabb gyermekek is vannak a csoportban, idővel megkérhetjük őket, hogy most ők mondják el a kötött imádságot mindenki nevében. Találjuk meg a különféle járható utakat a gyermekek önálló imádságra vezetésében.
- Az aranymondások komoly szerephez jutnak a gyermekek hitre jutásában. Hiszen a hit hallásból van, az Isten igéje által. S mivel a gyermekek könnyedén és szívesen memorizálnak, így a történetekhez kapcsolódó egy-egy mondatot meg tudják jegyezni. Hasznos, ha a megtanított igéket időről- időre ismételtetjük és kis képekkel, jelekkel készítünk a könnyebb bevésés elősegítésére. Az aranymondásokat – melyek a történetek központi gondolatát kell, hogy összefoglalják – változatosan, színesen, sokféle módszerrel tanítsuk. Ugyanakkor élethelyzetekben, adott szituációkban emlékeztessük is a gyermekeket az igék megcselekvésére, hogy azokat ne csupán az emlékezetükben őrizzék.

A célok megvalósítása

A célok megvalósulása érdekében az **alábbi feladatokat** kell megfogalmazni:

- Az evangéliumi nevelőmunka fogja át az óvoda gyermek személyiségének egészét, vagyis a keresztyéntanítás terjedjen ki az érzelmi (emocionális), értelmi (mentális), közösségi (szociális), valamint testi (szomatikus) szférákra egyaránt. Feladatunk a gyermeki érdeklődés, rácsodálkozás, felismerés elindítása Isten tetteire, megváltó munkájára.
- Keresztyén erkölcsi tartalmak elplántálása, mint személyválogatás nélküli szeretet, megbocsátás, önzetlenség, ragaszkodás, stb.
- Az óvodai hitoktatás tartalmi és formai felépítése illeszkedjen a 3-6 éves gyermek alapvető tevékenységi formáihoz (játék, munka, tanulás).
- Az imádságok meleg, elfogadó, megsejtető atmoszférája az Isten jelenlétét, közelségét éreztesse.
- Az énekek tartalmukkal és dallamukkal egyaránt a bibliai tanítás elmélyülését szolgálják, valamint az esztétikai élmények erősödését.

5. Az óvodai élet megszervezésének alapelvei

1. A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

2. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

3. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített - nem kötelező - feljegyzések, dokumentumok is szolgálják. Az óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott helyi nevelési program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

"Nagy politikusság a gyermeknevelés. Állandó nehéz egyeztetése a kívánalmaknak, szükségleteknek és lehetőségeknek."

(Szabó Lőrinc)

1. Nevelésünk alapfeltétele a családi légkör.

Óvodai életünk:

- nyitott
- bizalmas
- szeretetteljes

2. Tiszteletben tartjuk a gyereket:

- egyéniségét,
- érdeklődését,
- adottságait,
- önállóságát,
- autonómiáját.

3. Segítjük önkifejezésüket, személyiségük természetes fejlődését, Programunkkal a helyi szükségleteket az óvodánkba járó gyermeket és családját kívánjuk szolgálni.

- Bevonjuk a szülőket az óvodai életbe, szakmai támogatási nyújtunk a családi neveléshez.

- A családokkal közösen gazdagítjuk a gyerek tapasztalatait, élményeit, feltételrendszerét,

- Számba vesszük a gyereket érintő pozitív családi eseményeket.

4. Óvodai nevelésünkkel törekszünk a tevékenység központúságra:

- A gyermek a legkülönbözőbb tevékenységek közül válogathat;

- Az óvónők által kezdeményezett program igazodik az életkor követelményeihez, életkori sajátosságokhoz;

- Az óvodai tevékenységek alapjai:

- a természet körforgása,

- a természet változásai,

- a hozzájuk kapcsolódó jeles napok,

népszokások.

5. Komplexitásra törekszünk az óvodai nevelés egész folyamatában.
 - Az ismereteket összefüggéseikben, kölcsönhatásaikban sajátítják el a gyerekek, úgy ahogy a valóságban előfordulnak.
6. Az óvodai nevelés területei tevékenység formái között szoros összefüggés van; Meghatározó szerepet szánunk:
 - környezetismeret,
 - környezetvédelem.,
 - néphagyomány,
 - játék,
 - mozgás,
 - anyanyelv.

6. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi, - értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

A TÁMOP-3.1.4 Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - Innovatív intézményekben c. pályázatot megnyerte az intézményünk.

Óvodánkban 2009 novembere óta folyik a kompetencia alapú nevelés. A program számos új módszert és lehetőséget kínál. A témaköröket nem az évszakok köré rendezi, hanem a négy magyar őselem - Levegő, Tűz, Víz, Föld – köré.

AZ ÓVODAI PROGRAMCSOMAG FOGALMA

Egy adott **céllal létrejövő** tanulási-tanítási folyamat megvalósítását szolgáló teljes **eszközrendszer**.

Magában foglalja a folyamat **tervezését, szervezését és értékelését** segítő eszközöket

Specifikus rendszerelemek

- **Műfaj**
- **Szellemiség**
- **Cél**
- **Feladat**
- **Tartalom**
 - **Komplexitás**
- **Koncepció**
 - **Ajánlás**
- **Eszköz**
 - **Terjedelem**

A programcsomag tartalmi felépítése

- **Egy programcsomag - három fejlesztési szakasz**
- **Elméleti fejlesztési anyagok**
 - A világ befogadásának elérhetőségei I.: komplex megközelítés
 - A világ befogadásának elérhetőségei II.: művészet-specifikus megközelítés

- **Tárgyi fejlesztési eszközök**
 - Meseládikó, CD-k, DVD
 - Mesekönyv ajánló
 - Kóstolgotó
 - Képességfejlesztő kártyák

A KOMPETENCIA ALAPÚ ÓVODAI PROGRAMCSOMAG FELÉPÍTÉSE

A programcsomag felépítése

I. Komplex fejlesztési tématervek

II. A világ befogadásának elérhetősége

1. Játszunk? Természetesen!
2. Zenevarázs
3. Bábjáték
4. Néphagyomány
5. Kiegészítő segédlet
6. Játékok bábokkal, játékok a meseládikóval
7. Varázseszközök az óvodában
8. Kóstolgotó
9. Játék – tánc – élet
 - Felfedezések a természetben

Összevetés az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával I.

Nevelési célok

- Az egészséges életmód, rekreáció (életmódkultúra) alapozása.
- Mozgásos (speciális, sokmozgásos) tevékenységek megismertetése, megszerettetése.
- Pozitív személyiségjegyek alakítása, szokás és normarendszer megalapozása - érzelmi-, erkölcsi nevelés hatékonyságának növelése.
- A környezeti- és művészeti értékek, szépségek felfedeztetése, ápolása, környezetvédelmi- és megóvási szokások kialakítása.
- A különbözőség tolerálása, elfogadtatása, multikulturális és interkulturális nevelési gyakorlat kialakítása - inkluzív pedagógiai szemlélet erősítése.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködési képességének fejlesztése, integrált nevelése.
- Az óvoda-iskola közötti átmenet könnyítése.

Nevelési feladatok

- Az egészséges életmód korszerű értelmezésével a gyermekek testi- lelki és értelmi képességeinek fejlesztése. A fejlesztéshez esztétikus, rendezett, balesetmentes és célirányos környezet kialakítása, amely a gyermek számára impulzusokat ad a tevékenykedésre.
- A mentális és pszichés fejlesztés érdekében az érzelmi biztonság megteremtése.
- A gyermekek érdeklődésére-, aktivizálására-, egyéni sajátosságaira-, fejlődési ütemére épülő ismeretnyújtás, készség-, képességfejlesztés, attitűdalakítás.
- Az iskolai élet kezdésére megfelelő biológiai, szociális és pszichikus érettség kialakítása, sokszínű változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálásával:

- biológiai érettség: nagy- és finommotoros mozgás-, egyensúlyérzék-, térirány-, vizuális észlelés fejlesztése, auditív információk feldolgozása, keresztcsatornák fejlesztése (vizuális – tapintásos, vizuális – auditív, vizuális – kinezetikus, auditív – taktilis, interperszonális működés, szem – kéz, szem – láb koordináció),
- szociális érettség: érzelmi, akarati élet formálása, magatartás-, viselkedéskultúra, társas kapcsolatok fejlesztése, felnőttekhez és a tanuláshoz való pozitív viszony alakítása, teljesítményen keresztül történő „én érvényesítés”, önállóság fejlesztése, a feladattudat-, feladattartás-, önálló helyzetmegoldásokra való képesség kialakítása,
- pszichikus érettség: beszédképesség, figyelem, emlékezet, gondolkodás, kreatív képzelet életkornak megfelelő fejlesztése.
 - **Az egészséges életmód alakítása**
 - **Az érzelmi nevelés és társas kapcsolatok**
 - **Az értelmi fejlesztés, nevelés**
 - **Esztétikai nevelés, ízlésformálás**
 - **Az anyanyelvi és kommunikációs nevelés**

6.1. Az egészséges életmód alakítása

CÉL

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése. Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességei fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezetvédelmi-, megóvási szokások kialakítása
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

FELADAT

- Tágas, világos csoportszoba;
- Higiénikus, gondozott mellékhelyiségek;
- Sokféle mozgáslehetőséget biztosító játszóudvar;
- Változatos, vitamindús étrend;
- Saját öltözőszekrények;
- A családdal való együttműködés (szokásainak ismerete: személyi és mentál -higiéné, öltözködés, napirend, étkezési szokások stb...).

A fejlesztés tartalma

- A napi, illetve heti tevékenységek időben azonos rendje. Részvétel foglalkozásokon, étkezéseken, sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken;
- A csoportszoba berendezésének használati eszközeinek, játékoknak a helye, azok rendben tartása;
- Az épület egyéb helyiségeinek berendezési tárával felszerelése, azok rendeltetésszerű használata;
- A napi tevékenységek egyes mozzanataihoz kapcsolódó eszközök előkészítése és helyretétele és azok használatának tanulása:
 - táplálkozás - étkezésnél (terítés),
 - tisztálkodáshoz szükséges felszerelések,
 - játékeszközök,
 - öltözködés rendje,
 - foglalkozásokhoz szükséges felszerelések,
 - mozgáshoz, sporthoz szükséges felszerelések, eszközök,
 - pihenéshez szükséges felszerelések, teremberendezések.
- A teremben és a szabadban való mozgás lehetőségei és módjai, azok rendje;
- Differenciált segítségnyújtás: A speciális eszközöket igénylő gyerekeknek (pl.: szemüveg, hallókészülék, stb... esetében), és a mozgás ügyetlen gyerekek részére.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

ÖNÁLLÓ:

- A tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök megválasztásában és azok használatában,
 - A WC használatakor,
 - A fogápolásban,
 - öltözködésben, képes megválasztani a helyes sorrendet is,
 - Önkiszolgáláskor,
 - A kimerített étel mennyiségének megítélésében,
- Az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában.

MEGFELELŐEN HASZNÁLJA:

- Az evőeszközöket (kés, villa, kanál), a játék és egyéb eszközöket;
- Az óvoda és az épület egyéb helyiségeit;
- A környezet tisztántartására szolgáló eszközöket (lábtörlő, takarítóeszközök).

TUD:

- Cipőt tűzni és kötni,
- gombolni,
- teríteni.

- hajtogatni (szalvéta, takaró, ruházat),
- ajtót nyitni, csukni, csendben közlekedni
- természetes ülő testtartással asztal mellett ülni.

ISMERI

- A kulturált étkezés szokásait (csukott szájjal rág, ügyel az asztal rendjére, tisztaságára),
- a zsebkendőhasználat módját,
- ruházatának tisztántartási lehetőségeit,
- a rendetlenség megszüntetésnek módjait.

SEGÍT:

- A környezet tisztántartására, a rend megőrzésére irányuló tevékenységekben,
- a kisebbeknek a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben.

6.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés és társas kapcsolatok

CÉL

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretettelgi légkör vegye körül. Mindezzért szükséges, hogy

- már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket;
- az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek;
- az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit; nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására tiszteletére.

2. A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. (mint Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

3. A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja.

4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

5. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű,

az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus gyógyopedagógus, konduktor stb.) közreműködésével.

FELADAT

- Otthonos körülmények a csoportszobában,
- Lehetőségek a közös élmények, tapasztalatok szerzésére,
- Az óvónők, illetve más dolgozók pozitív, határozott mintaadásai.

A fejlesztés tartalma

- Napirend szerint tevékenységek (játék, munka, tanulás):
- Beszoktatás: a leválási nehezítettséggel küzdő gyermekek különleges támogatása a családi háttér ismeretében (szükség esetén szakember segítségének kérése)
- Érzelmi megnyilvánulásokra való reagálások;
- Az egyes gyerekek viselkedésében zavart: okozó tényezők (haláleset, kistestvér születése, stb...) feltárása;
- Játéktevékenységek;
- Az értelmi fejlesztést szolgáló tevékenységek;
- Reális ismeretek nyújtása;
- Kapcsolatteremtés, kapcsolattartás, udvarias viselkedés elemi formáinál: gyakorlása (a felnőttek kérésének elfogadása);
- Munkatevékenységek; a természetes környezet óvása.

Társas kapcsolatok

- A természetes rokonszenv alapján szerveződő csoportok közös tevékenységeinek támogatása;
- Közös élmények átélése (születésnapok, kirándulások, szereplések, színházlátogatások, stb...);
- Közös készülődés műsorokra, rendezvényekre;
- Részvétel helyi, illetve egyéb rendezvényeken;

Ünnepi hagyományok

- Gyermekek ünnepei: születésnap, gyereknap, anyák napja, évfáró;
- Természettel, néphagyományokkal összefüggő ünnepek: szüret, Mikulás, Luca, karácsony, farsang, húsvét, pünkösöd, advent, májusfa állítás;
- Társadalmi ünnepek: nemzeti ünnepek, nyugdíjasok köszöntése;

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

ÖNÁLLÓ:

- A kapcsolatteremtés és kapcsolattartás következő területem; kérés, köszönés, köszönetnyilvánítás, válaszolás, megszólítás;
- A véleménynyilvánításban;
- Döntésekben, választásokban;
- Vállalt feladatai elvégzésében.
- Tisztelettel a viselkedése.
- Ismeri és érti az óvónő metakommunikatív jelzéseit.
- igazmondásra törekszik.
- Megkezdett, munkáit befejezi.
- Kénes a belátásra.
- Észreveszi a környezete rendjét megbontó elemeket, korrigálni tudja az ilyen jellegű helyzeteket,
- Együttműködik a közös cél érdekében.
- Örül a csoport közös sikereinek.

Társas kapcsolatok:

- Felajánlja segítségét a felnőtteknek, gyerektársainak, ha ennek szükségét látja,
- Szívesen tevékenykedik: a csoport érdekében.
- Érdeklődik társai és a felnőttek iránt (a csoporton belül).
- Képes egyéni érdekeit a csoport érdekeinek alárendelni.
- Legalább egy társ kapcsolattal rendelkezik a csoporton belül.
- Figyelemmel van a felnőttek és a gyerektársak iránt.
- Igyekszik - a szituációtól függően - elfogadni az alá-, fölé-, és mellérendeltségi helyzeteket.
- Készen állnak az iskolai életre és a tanító elfogadására.

6.3. Értelmi fejlesztés, nevelés

CÉL

- Érdeklődés, kíváncsiság felébresztése az egyes tevékenységek iránt;
- Testi, szellemi egészség egységének fejlesztése, megőrzése;
- A gyerekek kognitív képességeinek fejlesztése (megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás);
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása;
- A környező világról szerzett tapasztalatok rendszerezése;
- Differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés;
- Kommunikációs képességek alakítása és fejlesztése (beszédprodukciónak, beszédértésnek, beszédprodukciónak, nyelvi képességek);
- Egyéni különbségek - adottságok, hajlam, rátermettség, képességek felfedezése;
- "Énkép" fejlesztése, testséma kialakulásának segítése;
- Önálló gondolkodásra nevelés, döntési képesség fejlesztése;
- Vizuális percepció (formaérzékelés, formaészlelés) fejlesztése;
- Figyelemkoncentrációs tevékenységek biztosítása.

FELADAT

- A valóság megismerésének, összefüggéseinek feltárásához szükséges képességek harmonikus fejlődésének biztosítása;
 - Tárgyak elemzése (analízis);
 - Egyes elemek összekapcsolása (szintézis);
 - Egyszerű kísérletek;
 - Érdeklődés fenntartása;
 - önállóságának tiszteletben tartása:
 - Ismeret - és tapasztalatszerzés biztosítása;
 - Mozgásos tevékenységek;
- Sokoldalú tapasztalatszerzés.

A fejlesztés tartalma:

Tevékenységi formák:

- Játék,
- Tanulás,
- Munka.

Fejlesztési tartalmak:

- Vers, mese,
- Ének-zene, énekes játék,
- Rajzolás, mintázás, kézimunka,

- Mozgás,
- A külső világ tevékeny megismerése,
- Néphagyományok.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Törekedjen a végzett tevékenységek összefüggéseinek felfedezésére;
- Próbálja kifejezni a változások tartalmát szóban, rajzban;
- Rendelkezzék problémafelismerő és - megoldó képességekkel;
- Tudja figyelmét rövid ideig ugyanarra összpontosítani;
- Vegyen részt a különböző tevékenységekben;
- Segítséggel javítsa saját tevékenységeit, ellenőrizze saját tevékenységét;
- Törekedjék az önértékelésre;
- ismereteit tudja alkalmazni a gyakorlatban is.

6.4. Esztétikai nevelés és ízlésformálás

CÉL

- Élményekre és tapasztalatokra épülő nevelés;
- Környező világ érzéki úton megfoghatóvá váljon;
- A valóság esztétikai felismertetése, befogadása, létrehozása;
- Alapvető illemszabályok elfogadása.

FELADAT

- Nyugalmas, tevékenységre serkentő légkör;
- Eszközök biztosítása, melyek elősegítik az esztétikai élmény kialakítását (festék, filc, gyurma, mesekönyv, bábozás, báb. paraván, különféle természetes anyagok);
- Tágas, világos csoportszoba;
- Dekorációk természetes anyagokból;
- Felnőtt dolgozók igényesek a megjelenésükre;
- Kulturált viselkedési szabályok betartása;
- Esztétikai élmények iránti vágy megalapozása.

A fejlesztés tartalma:

- Változatos és rendszeres élménynyújtás;
- Gyönyörködtetés és a rácsodálkozás alkalmainak és lehetőségeinek megteremtése;
- Széleskörű tevékenységrendszer biztosítása;
- Esztétikus környezet felismerése, óvása, alakítása;
- Séták, kirándulások, mesék, bábozás, énekes játékok, ünnepek, természeti-társadalmi környezet megjelenítése az ábrázolás eszközeivel;
- Külső világ tevékeny megismerése;
- Játék;
- Mozgás;
- Mese-vers;
- Ének-zene, énekes játék;
- Rajzolás, mintázás, vizuális nevelés;
- Környezet-néphagyomány.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Kialakul az igénye az esztétikus környezet iránt;
- Képes maga is létrehozni, alakítani, formálni a környezetet;

- Fogékonyak a szépre: természetben,
társadalomban,
művészeti alkotásokban,
népi tárgyakban.
- Képes megfogalmazni esztétikai élményeit:
- Beszédében igényévé válik az ízléses, csendes tónus, finom beszédstílus:
- Igényes a megjelenésére;
- Viselkedési és az érintkezés szabályait ismeret és betartja;
- Esztétikai tevékenysége belülről fakadó, gátlásoktól mentes, szívesen vállalt tevékenységgé válik.

6.5. Anyanyelvi és kommunikációs nevelés

CÉL

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

- A gyermek bő szókinccsel, tejtett kommunikációs készséggel rendelkezzen;
- A mindennapi helyzetben tudjon megnyilatkozni;
- Élményeit, elképzeléseit bátran mondja el;
- Tisztán beszéljen;
- Nyelvtanilag helyesen használja a magyar nyelvet.

FELADAT

- Szóbeli közlést kiváltó derűs légkör;
- Az anyanyelv használata végigkíséri az egésznapos életet;
- Szerves része az óvodai élet minden mozzanatának;
- Átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét;
- Közvetítő elem a nevelési feladatok megvalósításánál;
- A tanév elején minden nagycsoportos fejlettségi szintjének szakember által történő felmérése;
- Elmaradás esetén logopédiai kezelés igénybevétele.

A fejlesztés tartalma:

Az óvónő modell szerepe érvényesüljön;

- Az óvónő
 - elfogadó,
 - együttműködő,
 - kapcsolatteremtése modellértékű,
 - határozott,
 - következetes;
- Beszéd- és kommunikációs képességfejlesztés különböző tevékenységeken keresztül;
- Beszédtechnikai hibák korrigálása.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Beszéde összefüggő;
- Elbeszélése folyamatos, logikai összefüggéseket tartalmaz;
- Nyugodtan, figyelmesen hallgatja végig a másik megnyilatkozását;

- Helyesen használja a névmásokat, névutókat, igeidőket és módokat;

Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtéstű és sebességű beszéd;

Beszédét érzelmek által kiváltott természetes gesztus, arcjáték kíséri;

Tisztán ejti ki minden beszédhangot;

Ismeri és érti a néphagyományokból átvett szavak jelentését, ezeket beszéde színesítésére használja;

A jellemző mesefordulatok kifejezései is jelenjenek meg a mindennapi életben.

7. Az óvodai élet tevékenységi formái

7.1. A külső világ tevékeny megismerése

CÉL

1. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

2. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

3. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.

Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

4. Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

FELADATOK

- sokféle tevékenység biztosítása a tapasztalatszerzéshez;
- a szerzett tapasztalatok rendszerezése;
- összefüggések megláttatása;
- a valóság objektív bemutatása;
- ítélőképesség fejlesztése;
- értelmi képességek fejlesztése:
- környezetvédelem;
- néphagyományok ápolása;

„ Földünket nem őseinktől örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön „

(Indián mondás)

A fejlesztés tartalma

a./Társadalmi környezet

- család, családtagok, a család élete;
- az óvoda épülete, az. óvoda környéke;
- a felnőttek munkája, gyerekek tevékenysége;
- a felnőttek munkája egyes munkahelyeken, foglalkozások;
- A felnőttek tisztelete, munkájuk megbecsülése;
- viselkedési formák; köszönés, megköszönés, kérés, megszólítás...
- az ember testrészei, külső tulajdonságai;
- érzékszervek megnevezése, ápolása;
- egészséges életmód, egészség megőrzése;
- közlekedési eszközök: személyszállítók - teherszállítók;
- közlekedési eszközök: vízi - légi szárazföldi;
- helyes gyalogos közlekedés faluban - városban, közlekedési magatartás kialakítása;
- környezetünk megóvása, tisztántartása;
- környezetünk színei és színárnyalatai.

b./ Természeti környezet

A természet változásai - évszakok - időjárás:

év, hónap, hét, nap, napszakok;

- TAVASZ:**
- időjárás változása,
 - természet ébredése,
 - bogarak, rovarok, madarai,;
 - tavasz hírnökei, tavaszi virágok,
 - tavaszi munkálatok a kertekben és a szántóföldeken,
 - tavaszi zöldségfélék,
 - tavaszi öltözködés,
 - növények ápolása, gondozása;
- NYÁR:**
- időjárás változása,
 - természet változása,
 - nyári öltözködés,
 - pancsolás, napoztatás a fürdőmedencében,
 - nyári élmények, nyaralások,
 - fák bokrok, növények gondozása locsolása,
 - aratás, új kenyér
- ŐSZ:**
- időjárás változása,
 - őszi öltözködés.
 - a természet változása- lombhullás, stb...,
 - őszi betakarítások, szüret, stb.,...
 - Őszi termékek, gyümölcsök, virágok,
 - őszi munkálatok a kertekben,
 - költöző madarak megfigyelése,
 - udvari munka, gereblyézés, levéltakarítás;

TÉL

- időjárás változása,
- természet változása,
- téli csapadékok megfigyelése, megnézésük.
 - téli öltözködés - fűtés - fűtési módok,
- téli örömök a hóban, szánkózás, hógolyózás, stb...,
- téli madáretetés,
- élősarok gondozása, ágak haj tatása, magvak csíráztatása,
- szobanövények gondozása;

- ÁLLATVILÁG:

- az állatok tulajdonságai, életmódjuk,
- az állatok gondozása, hasznuk.
- állatok és kicsinyeik,
 - állatok csoportosítása, lakhelyük szemit;
 - vadállatok,
 - vadonélő állatok,
 - ház körül élő állatok,
 - háziállatok,
 - vízben élő állatok,
 - bogarak, rovarok,
 - madarak.

c. / Környezetünk formai és mennyiségi viszonyainak megtapasztalása

- megfigyelések, összehasonlítások, szétválogatások különböző szempontok szerint;
- mennyiségek összehasonlítása;
 - több - kevesebb - ugyanannyi,

- hosszabb - rövidebb.
- alacsonyabb - magasabb.
- szélesebb - keskenyebb;

- sorba rendezés mennyiségi tulajdonságok szerint (tőszámnevek, sorszámnevek);
- sorba rendezés egyéb szempontok szerint;
- halmazok keletkeztetése (hozzátevés, elvétel, egyenlővé tétel a tízes számkörben);
- soralkotások, sorváltozások balról - jobbra, föntről - lefele;
- állítások megfogalmazása (igaz - hamis eldöntése);
- tapasztalatszerzés a geometria körében;
- testek - síklapok felismerése, megnevezése;
- építés szabadon testekből;
- építés (letakarás) síkmértani formákból;
- tükörrel való tevékenység, mozgások a tükör előtt, térbeli percepció kialakítása;
- szimmetria, szimmetrikus alakzatok keletkeztetése;
- tájékozódó képesség, fejlesztése térben és síkban;
- irányok, arányok megfigyelése (bal - jobb, alá - fölé, mellé, köze, előtt - mögött, vízszintes - függőleges);
- térbeli helyzetek (ferde, görbe, álló, fekvő, eleje - közepe - vége, első - utolsó, fenn - lenn. felső - középső - alsó).

7.2. Természet- és környezetvédelem

C É L

- a környezet megbecsülése, megóvása, rendben tartása, a társadalmi és természeti környezethez a pozitív érzelmi viszony kialakítása.

F E L A D A T ismeretek, tapasztalatok szerzése a környezetünkről;

- fogalmak tisztázása: tiszta - szennyezett, szép - csúnya,
- egészséges, esztétikus környezet kialakítása és annak megóvása, megbecsülése;
- a közvetlen környezet rendben tartása, munka a közösségért;
- tágabb környezetünk tisztaságának megóvása.
- a társadalmi és természeti értékeink megbecsülése, megóvása;
- a levegő, a víz, mint az élel alapvető feltételek tisztántartása, megóvása:

A fejlesztés tartalma

- a csoportszoba szépítése, tisztántartása;
- o csoportszoba és a hozzátartozó helyiségek tárgyainak, eszközeinek, berendezéseinek megbecsülése, megóvása;
- a szobanövények, élősarok ápolása, gondozása;
- az óvoda udvarának rendben tartásában, tisztántartásában közreműködés (gereblyezés, szemétszedés);
- a fák, bokrok locsolása, megóvása;
- községünk utcáinak, tereink tisztaságánál; megóvása;
- a közösségért, a közért végzett munka pozitív érzelmi feltöltődése.

7.3. Hagyományok, néphagyományok ápolása

C É L

- hazaszeretetre nevelés, a magyarság megismertetése, megszerettetése;
- a népi tárvak, értékek megóvása, megőrzése;
- az idősek tiszteletére, szeretetére nevelés.

F E L A D A T

- a közvetlen környezet, a táj, a község népi értékeinek bemutatása;
- néphagyományok, népszokások megismertetése;
- hagyományok ápolása.

A fejlesztés tartalma:

- természetes anyagok felhasználásával barkácsolás, technikái: megismertetése;
- népi játékeszközök készítése (pl.: csutkababa állatfigurák);
- tárgyi értékek bemutatása (pl.: köcsög, korsó, szőttes, faeszközök), gyűjtése és elhelyezése a kijelölt helyen;
- egyszerű magyar tánclépések megtanítása;
- népi gyermekjátékok (gyermekjátékdalok és mondókák) tanítása;
- a természet változásaihoz kapcsolódó jeles napok számbavétele;
- naptári ünnepek, szokások, események, népszokások.

Néphagyományon alapuló ünnepek:

- Mikulás (Szent Miklós püspök)
- Advent (koszorú készítése)
- Luca - dec. 13. (búza elültetése, csíráztatása, Luca széke....)
- Karácsony (Betlehemes játékok)
- Farsang (téltemetés)
- Dal napja (népi gyerekjátékok, népdalok, néptánc)
- Húsvét (locsolkodás)
- Májusfa-állítás (Majális)
- Szüret (termés-betakarítás)

Hagyományos ünnepek:

- Nemzeti ünnep: március 15.
- anyák napja
- Tanévzáró istentisztelet
- Ballagás
- Pedagógusnap
- Gyereknapi
- Műsor a tanévnyitó istentiszteleten
- Idősek otthonában szereplések alkalmanként
- Községi rendezvényeken szereplés
- Születésnapok, névnapok megünneplése
- Óvodások Művészeti Fesztiválja.

Fejlesztés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Tudják személyi adataikat (lakáscím, név, szülők neve, foglalkozása, testvérek neve, életkora);
- Megnevezik a testrészeket, érzékszerveket;
- Tájékozódhatnak környezetükben, megneveznek néhány épületet (pl: Posta, Gyógyszertár, orvosi rendelő, stb.....)
- Ismerik a közlekedési eszközöket, járműveket;
- Gyakorlással: a gyalogos közlekedésben;
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik jellemző tulajdonságait,
- Ismernek az évszakokhoz fűződő néhány kiemelkedő népszokást, hagyományt;
- Ismerik a napok neveit, a napszakokat;
- Ismernek néhány növényt, termést;
- Gondozzák, ápolják a növényekéi;
- ismerik, megnevezik a környezetükben élő állatokat, tudják csoportosítani életmódjuk, egyéb tulajdonságaik szerint;
- ismernek néhány erdei és vadállatot, néhány nálunk telelő és költöző madarat;
- ismernek néhány rovar, bogarat;
- Megnevezik környezetük színeit, színárnyalatait;
- Érzik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket (több, kevesebb, ugyanannyi)
- Tájékozódhatnak a tízes számkörben, ismerik a tö- és sorszámneveket;
- Megfogalmazzák állításokat (igaz - hamis);
- Ismerik a bal - jobb - fent - lent (sorváltás, soralkotás);
- Felismerik az egyszerűbb testeket, síkrégtani formákat;
- Tudnak szimmetrikus alakzatokat létrehozni;
- Ismerik az irányokat, arányokat;
- Képesek gondolkodási folyamatokra;

- Részt vesznek a csoportszoba rendezésében, tisztántartásában;
- Megóvják, megbecsülik a környezetük tárgyait, eszközeit;
- Megbecsülik a felnőttek munkáját;
- Gondozzák, ápolják a növényeket;
- Gereblyéznek, szemetet szednek az udvaron;
- Vigyáznak környezetük tisztaságára
- Szívesen tevékenykednek a közösségért;
- Megbecsülik, megóvják a természeti és társadalmi környezetük értékeit;
- Ismernek néhány jeles napot a hozzájuk kapcsolódó népszokásokat;
- Megismerik közvetlen környezetük népi értékeit, hagyományait;
- Barkácsolnak természetes anyagokból népi gyermek-játékeszközöket;
- Ismernek népi gyermekjátékokat, mondókákat;
- Felismernek és megneveznek néhány rési tárgyat, eszközt;
- Megtanulnak néhány egyszerű néptánclepet;
- Tisztelik, szeretik az idős embereket;
- Szívesen részt vesznek az ünnepeken, megismerik az ünnepekkel kapcsolatos néphagyományt, népszokást;
- Erősödik bennük a hazaszeretet, átérzik az ünnepek hangulatát, érzik jelentőségét.

7.4. Játék

C É L

1. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyerek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyerek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

2. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

3. A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportléggör, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbólikus-szerepjátékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

4. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

5. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában is meg kell mutatkoznia.

FELADAT

1. Játékirányítás általános elvei:

- legyen közvetett,
- ismeretek állandó bővítése, elmélyítése,
- pozitív érzelmek alakítása,
- saját élmények, érzelmek, fantázia magvalósítására lehetőség biztosítása.
- közbelépés testi épség veszélyeztetése. konfliktusmegoldás, technikai tanács, nem kívánatos viselkedési fonna esetén, ha a gyerekek zavarják egymást, fejlettségi szinthez való igazodás,
- állandó felügyelet,
- játéklehetőség megteremtése a szabadban az udvaron,
- a gyerekek játékkedvére, aktivitására, érdeklődésére való építés,

2. A fettelemek megteremtése:

- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése,
- önállóság elősegítése játékok kezdeményezésében, eszközök kiválasztásában, játékok elmélyítésében, konfliktusok megoldásában,
- közös játék kibontakozásának elősegítése,
- állandó és ideiglenes játszóhelyek kialakítása, csoportszobában és a szabadban,
- játékidő összefüggő legyen,
- a játékszerek legyenek esztétikusak, könnyen tisztíthatók, veszélytelenek, egyszerűek, variálhatók,
- a játékszerek legyenek könnyen elérhetőek.

3. A tapasztalatszerzés irányítása az élmények szerepe:

- környezetünk minél mélyebb megismertetése;
- tapasztalat - és ismeretszerzés pozitív érzelmeket váltson ki, élménnyé váljék;
- a tapasztalatszerzés biztosítása a szabadban;
- a gyermek óvodán kívüli tapasztalataival való megismerkedés.

A fejlesztés tartalma:

3-4-5 éves korban:

a/ GYAKORLÓJÁTÉK:

- ismétléses cselekvések közben anyagok, eszközök megismerése;
- szöveg-, dallam-, mozgásismétlő játékok;
- ritmusjátékok, egyszerű szabályjátékok - játékszabályok megismerése, elfogadása, követése;

b/ SZEREPJÁTÉK:

- egyszerű szabálykövetések (egyénenként és csoportokban);

c/ BARKÁCSOLÁS:

- játékjavítások, közreműködés apró hibaelhárításokban óvónői irányítással;

d/ ÉPÍTŐ, KONSTRUÁLÓ JÁTÉK:

- összerakogató, összeszerelhető játékok egyéni elképzelések alapján;

4-5-6-7 éves korban

a/ GYAKORLÓJÁTÉK:

- a részképességekben enyhe lemaradást mutató gyerekeknél (szerepjátékok és konstruáló játékok)

b/ SZEREPJÁTÉK:

- a játékszabályok elfogadása és betartása;
- a környezet jelenségeinek, eseményeinek beépítése önálló vagy csoportos játékba;

c./ BARKÁCSOLÁS:

- játékok egyszerű javítása;
- játékkészítések;
- ajándéktárgyak készítése.

d./ DRAMATIZÁLÁS, BÁBOZÁS:

- bábkészítések;
- önálló bábozások (mese, történet és bábválasztás).

e./ ÉPÍTŐ, KONSTRUÁLÓ JÁTÉK:

- összerakosgatások, szerelések, egyszerű, az élethelyzeteknek megfelelő tárgyak elkészítésével (a valóság és a képzelet közelítésével).

f./ SZABÁLYJÁTÉK:

- verbális, mozgásos, manipulatív játéktevékenységek során önálló szabályra figyelések.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek szeretnek és tudnak játszani;
- A játszótársak elgondolásait megértik, elfogadják;
- A játék szabályához alkalmazkodnak;
- Kedvezőtlenebb szerepet elvállalják;
- A környezet jelenségeit, eseményeit beépítik játékukba;
- A játékot önállóan tervezik, eszközöket kiválasztják, szerepeket megosztják, szabályokat betartják;
- Bonyolult alkotásokat hoznak létre;
- A különböző anyagokat, eszközöket kombináltan alkalmazzák;
- Önállóan báboznak;
- Bábokat készítenek;
- Az értelmi- és mozgásos szabályjátékok szabályát betartják;
- A játékokon az egyszerűbb javításokat elvégzik;
- Ajándékot készítenek szeretteiknek;
- Az alapvető viselkedési szabályokat alkalmazzák;
- Együttműködnek társaikkal:
- Észlelésük, megfigyelőképességük megbízható;
- Észreveszik a tárgyak hasonló és különböző jellemzőit, a cselekvések egymásutániságát, a dolgok és jelenségek közötti összefüggéseket.

7.5. Mozgás

CÉL

1. A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés.
2. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítő-képességét.
3. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

4. A tornának, játékos mozgásoknak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

- az egészséges életmód kialakítására nevelés,
- a természetes mozgások alakítása, fejlesztése;
- testi képességek alakítása, fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, testtartás);
- biológiai fejlődés, növekedés elősegítése;
- a légző-, keringési, csont- és izomrendszer teljesítőképességének növelése, a mozgásfejlődés lépcsőfokait betartva;
- a térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése;
- az alkalmazkodó képesség fejlesztése;
- mozgáskoordináció alakítása;
- a szem - kéz- láb koordinációjának fejlesztése;
- az egyensúlyérzetet befolyásoló mozgások végeztetése;
- egészséges versenyszellem alakítása;
- pozitív személyiség tulajdonságok erősítése.

F e l a d a t

- a szervezet egészséges fejlődésének biztosítása;
- gondozás;
- edzés;
- a gyermek mozgástapasztalása játékos kedvére való építés;
- mozgással kapcsolatos szókinccs bővítése;
- egyem sajátosságok fejlesztését elősegítő lehetőségek biztosítása;
- megfelelő öltözék biztosítása (zárt cipő, tornaruha);
- eszközök biztosítása a feladatok teljesítésének érdekében (pl.; babzsák, labda, szőnyeg, stb.);
- mindennapi frissítő 15 perces testnevelés, valamint heti egy vagy két testnevelési foglalkoztatás biztosítása;
- az óvónő a hibákat gyakorlat közben javítja;
- környezet adta lehetőségek kihasználása;
- a mozgással kapcsolatos játékok szabályának betartatása.

A fejlesztés tartalma:

- JÁTÉKOK:
 - szerep-, utánpótló és futójátékok,
 - szabályjátékok,
 - küzdőjátékok (húzás, tolás, emelés).
- RENDGYAKORLATOK:
 - egyenes testtartás.
 - vonal- és köralakítás,
 - fordulatok meghatározott irányokba,
- SZABADGYAKORLATOK:
 - kartartások,
 - nyakizom-gyakorlatok,
 - kar-, láb- és törzsmozgások,
 - testhelyzetek,
 - ellenoldaliságban ritmuserősített mozgások.

- KONCENTRÁCIÓS MOZGÁSGYAKORLATOK:
 - kézi szer gyakorlatok (babzsák, szalag, karika, labda).
- JÁRÁSOK, FUTÁSOK:
 - természetes járás irányváltoztatásokkal,
 - speciális járások, állatjárások utánzása
 - járás ritmusra
 - futás egyenes vonalban és irányváltásokkal,
 - lassítás - gyorsítás.
 - akadályok leküzdése,
 - versenyfutás.
- SZÖKDELÉSEK UGRÁSOK:
 - helyben és haladva (páros lábon vagy váltott lábbal),
 - akadályon át (le, fel, át).
- DOBÁSOK, LABDÁS GYAKORLATOK:
 - labdafogások, labdaészlelés,
 - labdagurítás, labdavezetés,
 - labda fel- és ledobások (alsó- és felsődobások)
 - labdahajítás.
- TÁMASZ-, FÜGGÉS-ÉS EGYENSÜLYGYAKORLATOK:
 - talajon (csúszás, mászás, kúszás, egyensúlyozás),
 - padon, zsámolyon, bordásfalon - vízszintes és függőleges irányban,
 - gurulások,
 - egyensúlyozás emelt szeren (pad).
- FOGLALKOZÁSOKA SZABADBAN:
 - téli játékok (hógolyózás, szánkózás).

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Szeretik és igénylik a mozgást;
- Kifejlődött ellenálló képességük, alkalmazkodó képességük szabályokhoz és társhoz;
- Mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá vált;
- Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak;
- Tér- és időbeli tájékozódó képességük egyre fejlettebb;
- Egyéni, csoportos sor- és váltóversenyt képesek játszani a szabályok pontos betartásával;
- Megértik az egyszerűbb vezényszavakat;
- Kialakult a testséma, ismerik testrészeiket;
- Magatartásukban fellelhetők egyes erkölcsi tulajdonságok, mint pl. felelősségérzet, segítőkészség;
- Ismerik az eszközök nevét;
- A rendszeres mozgás következtében a gyermek légző- és keringési rendszerének teljesítőképessége valamint a csont- és izomrendszer teherbíró képessége megnőtt;
- A gyakorlatokat egyöntetűen végzik;
- A testi képességek egyre fejlettebb formái öltöttek.

7.6. Mese, vers

CÉL

1. Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket adnak.

2. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában - esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyatairól, a lehetséges, és A nemzetiséghez tartozó megfelelő viselkedésformákról.

3. A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átélkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

4. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

5. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

6. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

7. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

- A beszéd fonológiai (hangrendszer és prozódiai rendszer), grammatikai jelentéstani valamint motorikus rendszereinek fejlesztése életkori és egyem sajátosságok figyelembe vételével;
- Hallási és beszédhallási figyelem és a hallási differenciáló képesség fejlesztése;
- Az akusztikus verbális emlékezet fejlesztése;
- A sorrendi felfogás és kivitelezés erősítése;
- Analizáló- szintetizáló képesség fejlesztése a beszéden keresztül;
- A téri és idői ritmusérzék fejlesztése;
- Az anyanyelvi, kódok helyes elsajátíttatása;
- A beszéd eszközként való használatának fejlesztése - szókincs bővítés;
- A beszéd megértés képességének fejlesztése;
- A beszéd szervek megfelelő mozgásának fejlesztése;
- A beszéd kedv felkeltése és megőrzése;
- Metakommunikációs elemek jelentésének megismertetése;
- Irodalmi fogékonyság megalapozása;
- Könyv iránti vonzódás kibontakoztatása.

Feladat

- A gyermek irodalomhoz fűződő pozitív viszonyának kialakítása;
- Naponta többszöri kezdeményezés a gyermek kérésének, érdeklődésének, az adott szituációnak megfelelően, az életkori sajátosságok figyelembe vételével;
- A beszéd zenei elemének érvényesítése;
- A mesével, verssel kapcsolatos spontán kérdésekre való válaszadás;
- Ismétlések gyakorisága, én erősítő hatásának felhasználása;
- A mese - és versmondás spontán adódó helyzetekre, a kedvező körülmények tudatos kiváráására, előidézésére való építés;
- Az élő vers, mese legyen a. természetes a gyermek számára;
- A meseélmények játékkal, rajzzal való kifejezése;
- A mindennapi tevékenységek színesítésére, gyermekköltészeti alkotásokkal való megismertetés (altatók, ujszörölők, növényekkel és állatokkal kapcsolatos mondókák);
- Bábozáshoz kellékek biztosítása;
- A mesehallgatás külső és belső feltételeinek megteremtése (fény, zene, természeti környezet, stb...);
- A mese tartalmának kijátszása habozással.

A fejlesztés tartalma:

- Beszélgetések a napi tevékenység során;
- Beszédművelés:
 - beszédhallás, beszédmegértés és beszédmozgás fejlesztése
 - helyes ejtési gyakorlatok; légző gyakorlatok, hangadás gyakorlatok, zöngés - zöngétlen hangok differenciálása mintaköveteléssel, artikulációs gyakorlatok. Nyelvtörők, gyorsasági gyakorlatok, ritmusgyakorlatok. Időtartam gyakorlatok, hangsúlygyakorlatok, hangerőgyakorlatok;
- Idő-és térbeli egymásutánosság felfogása, felismerésének és kivitelezésének fejlesztése (történeti sorba rendezések);
- Vers- és mesemondások;
- Irodalmi művek hallgatása:
 - mondókák (népi mondókák, kiszámolók, hintázók, altatók, stb...);
 - mesék (állat -, tündér -, tréfásmesék, népmesék, műmesék, folytatásos mesék), verses mesék;
 - versek (népköltészeti alkotások, klasszikus és mai gyermekversek);
- Irodalmi művek dramatizálása:
 - tevékenységek, cselekvések megfigyelése, eljátszása, mozgással, testtartással, érzéknek kifejezése mimikával. Gesztikulációval irodalmi művek eljátszása-dramatizálás, bábozás;
- Könyvek, folyóiratok nézegetése;
- Színházi élmények nyújtása - gyerekelőadások, bábszínházi előadások;

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek játék közben odaülő szövegeket, ritmusokat mondogatnak;
- Az elhangzott vers, mondóka ismétlését igénylik;
- Társak, az óvónő improvizáló játékkezdeményezéseiben;
- Hangzás, hangulat, érzélem és alkalom egységében kezdik felfogni a mondott, hallott vers témáját, költői képét;
- Segítenek a mesemondás, hallgatás feltételeinek kialakításában;
- Megszilárdultak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokások, a figyelem fenntartásának és

- ellenőrzésének játékos, egyezményes jelzései;
 - Folytatásos mesék, verses mesék szálak össze tudják kötni;
 - Van néhány kedvelt mesehősük, a velük megtörtént dolgokat beleviszik játékukba;
 - Az ismeri mesei motívumok habozása, dramatizálása, rajzolása kedvelt szórakozásaik közé tartozik;
 - A mesében elhangzottakról beszélgetnek, a szereplők érdekes szólásait megjegyzik;
 - A meséskönyvet önállóan nézegetik, utánozzák az olvasást;
- A könyvekben a képek alapján megtalálják legkedvesebb meséiket.

7.7. Ének-zene, énekes játékok

CÉL

1. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok az éneklés, az énekes játékok a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömeit. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

2. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

3. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

4. A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

- A gyermekek zenei élményekhez juttatása;
- Az éneklés, zenélés megszerettetése:

„Zenét művelő, zenét élvező és értő magyar közönség kiművelése, amely a kisgyermekkorban kezdődik,”

(Kodály Zoltán)

- Kis zenei formákon keresztül a néphagyományokból kiindulva a világirodalom remekeihez jussunk el.

FELADATOK

- Zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése (tér és eszköz biztosítása);
- A gyerekek zenei érdeklődésének felkeltése, élménynyújtás;
- Hallás, éneklési készség, ritmusérzés fejlesztése;
- Harmonikus, szép mozgás kialakítása.

A fejlesztés tartalma:

- Magyar népi énekes- mozgásos játékok (egy- és kétszemélyes játékok);
- Más népek dalai, játékaik;
- Altatók, hintáztatók, simogatok, hajladozók, lovagoltatok, tapsoltatok, höcöggetők, stb.;
- Közjátékok és dalaik (párválasztó, fogyó és gyarapodó);
- Magyar népszokások, a hagyomány dalai, játékaik;

- Táncos játékok (lakodalmas, kapuzó, kapcsolódós játékok, stb.);
- Ünnepekhez kapcsolódó dalok;
- Halk- hangos éneklés;
- Gyors- lassú tempó érzékelése;
- Magas- mély közötti különbség felismerése;
- Dallamfelismerés, dallambujtató:
- Ritmustapsolás, egyenletes lüktetés;
- Zörejhangok és zenei hangok felismerése;
- Egyszerű hangszerek bemutatása (furulya, dob, stb.);
- Egyenletes járás körbe szép testtartással, kézfogással;
- Egyszerű táncos, mozgásos elemek (dobbantás, koppantás, páros forgás).
- A néptánc alaplépéseinek megismerése (csárdáslépés, elől - hátul keresztezés, csapások, érintő lépések);
- Élőzene és gépzene hallgatás;
- Egyszerű népdalok tanulása.

A fejlesztés várható jellemzői:

- Szépen, tisztán énekelnek;
- Belső hallásuk kifejlődik;
- Visszaénekelnek dallamot;
- Megkülönböztetik a halk- hangos, mély- magas, gyors-lassú fogalom párokat dallamban, ritmusban;
- Felismernek dallammotívumokat;
- Térformák kialakítására és visszaalakítására képesek (kör, csigavonal, stb.);
- Felismernek zörej hangokat és zenei hangokat;
- Felismernek egyszerű hangszereket, próbálják használni;
- Tapsolnak egyszerű ritmusokat;
- Egyenletesen járnak körbe, érzik az egyenletes lüktetést;
- Megtanulnak népi énekes és mozgásos játékokat;
- Megismerkednek más népek dalaival;
- Tudnak mondókákat, kiszámolókat, stb.;
- Játsszanak körjátékokat, párválasztós. fogyós. stb. játékokat;
- Tudják néhány magyar népszokás, néphagyomány dalait;
- Ismernek néhány népi táncos játékot (pl.: lakodalmas, kaputartós, stb.);
- Megismerik az egyszerű táncos, mozgásos elemeit;
- Sok zenét hallgatnak, szeretik, az élőzenét;
- Szívesen énekelnek egyszerű népdalokat;
- Ünnepekhez kapcsolódó szokásokat, dalokat, zenéket ismernek meg.

7.8. Rajzolás, mintázás, kézimunka, vizuális nevelés

CÉL

1. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

2. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán biztosítson teret, lehetőséget. Maga a tevékenység - s ennek öröme - a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

3. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

4. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és a kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

- Vizuális tapasztalatok nyújtása életkornak megfelelően;
- A, vizuális jelrendszer megismertetése (pont, vonal, folt, színek, fonnák);
- A képi, plasztikai, konstruáló kifejezőképességek kibontakoztatása;
- A vizuális percepció fejlesztése;
- Tapintási ingerek erősítése;
- Az ingerek más ingerekkel történő integrálása;
- Szín- és formavilág gazdagítása;
- Egyszerű munkafogások és eszközhasználat elsajátítása;
- Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenységei iránt;
- Kézmozgások finomítása;
- Az alkotás örömeinek megtapasztalása;
- Sokféle lehetőség megmutatása, a képi, térbeli megjelenítése;
- Képi gondolkodás fejlesztése;
- A térbeli tájékozódó képesség fejlesztése;
- Az íráshoz szükséges mozgáskoordináció alakítása.

FELADAT

- Az egyes gyermekek közötti ábrázolás képességbeli különbözőségekre figyelem-bevétele;
- Az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenység vágyának felkeltése;
- Sokféle lehetőség biztosítása az élményszerzésre, a fantázia és megfigyelések képi és térbeli megjelenítésre;
- Szabadidős tevékenység során állandó hely- és eszköz biztosítása az ábrázolásra
- A gyermekek kreativitásának érvényre juttatása;
- Figyelemfelhívás az esztétikus környezetre, annál; óvására, alakítására;
- Minél több természetes anyaggal való megismertetés (pl.: agyag, fa, só - liszt gyurma, textil, fonal, termések, stb.);
- Ábrázolási technikákkal való sokoldalú megismertetés;
- A gyermekmunkák elemzése, ellenőrzése;
- Nyugodt légkör, eszközök biztosítása.

Fejlesztés tartalma:

VIZUÁLIS PERCEPCIÓ:

- Alak, háttér:

Keresztezett vonalak felismerése, rejtett formafelismerés, keresztezett fonnaák differenciálása alak és háttér cseréje.

- Alakállandóság:

Fonna állandóság, geometriai formák különböző nagyságainak összehasonlítása.

- Terheli helyzet:

Tárgyak szemlélőhöz viszonyított kapcsolatának felismerése, figurák fordítása, forgatása, részek helycseréje, tárgyak egymáshoz viszonyított helyzete.

- Térbeli viszonylagosság:

Két tárgy helyzetének megnevezése, alak kiegészítése, részek összeillesztése, célirányos útkeresés,

VIZUÁLIS NYELV:

- Kép alakítás a vizuális elemek használatával (vonal, folt, fonna, színek);
- A képfelület kitöltése;
- A vizuális elemek egymáshoz való viszonyának megfigyelése, rendezése a képfelületen (soralkotás, hasonlóságok, ritmus);
- Ujjfestés.

KIFEJEZÉS:

- Táj, terek viszonyainak megfigyelése, ábrázolása;
- Egyszerű természeti és mesterséges fonna: megfigyelése, ábrázolása;
- Képalakítás saját élmények emlékezet után;
- Képző- és népművészeti alkotások, képek nézegetése;
- Technikák megismerése (rajzolás, festés, papírragasztás, mintázás, papírhajtogatás, egyszerű nyomhagyások).

VIZUÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ:

- Színek keresése;
- A mindennapokban használt információs jelek megismertetése (közlekedési jelzőtáblái, egyszerű ábrák, járművek jelei...).

TÁRGY- ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA:

- Tárgyalkotás szabadon;
- Térrendezések;
- Mintázás;
- Konstruálás;
- Anyagalakítások (gyurma, agyag, textil, fonal, dobozok, papír, gyöngyfűzés, termékek, kavicsok, homok, hó).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Bátrak, ötletesek az építésben, téralakításban;
- Sokféle tapasztalattal rendelkeznek változatos alakú zárt és nyitott terek elkerítésében, lefedésében, az építmények egyensúlyának megteremtésében;
- Tevékenyen részt vesznek az őket körülvevő tér, valamint a térbeli makettek berendezésében;
- Többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit;
- Képalakításaikban egymás módján jelzik az elemi térviszonylatokat;
- Szóhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket;
- Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat;

- Emberábrázolásban jelen vannak a részformák, megjelenítik a legegyszerűbb mozgásokat;
- Szóbeli véleményt nyilvánítanak saját műveikről és a műalkotásokról;
- Saját elképzeléseik alapján formákat mintáznak megfigyeléseik segítségével;
- Egyszerű kellékeket, játékokat, modelleket készítenek;
- Fokozott önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat;
- Önállóan díszítenek tárgyakat;
- Késztetést érznek arra, hogy figyelmüket összpontosítsák, technikai tudásukat aktivizálják;
- Szívesen vesznek részt óvodai környezetük szépítésében.

7.9. Munkajellegű tevékenységek

CÉL

1. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.).

2. A gyermek munkajellegű tevékenysége

- önként - azaz örömmel és szívesen - végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

3. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

- A gyermek egész személyiségének alakítása, fejlesztése;
- A munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek átélése;
- Egymást segítő kapcsolatok kialakulásának elősegítése;
- Munkamegosztásra nevelés;
- A már meglévő tapasztalatok erősítése, új ismeretekkel való bővítése;
- A gyermek kitartásának, önállóságának, célirányos figyelmének, kötelezettség vállalásának, céltudatosságának, felelősségének alakítása;
- A munka eredményének megbecsülésére nevelés;
- Egyes munkafolyamatok, illetve azok részmozzanatainak megismerttetése a célszerű sorrend betartásával;
- Jártasságok alakítása az eszközök, szerszámok használatában.

FELADATOK

1. A munka irányításának elvei:

- Az óvónő tanítsa meg a munkaeszközök ésszerű, használatát, a munka legcélszerűbb fogásait, azok sorrendjét, a munka ellenőrzésének módjait;
- Önálló munkavégzés lehetőségének biztosítása;
- Fokozatosság betartása;
- A gyermek tényleges aktivitásának biztosítása;

- Egyéni sajátosságoknak megfelelő munkafeladatokat végezzenek a gyermekek;
- Az értékelés ösztönözze a gyermekei az adott feladat jobb megoldására, ébresszen kedvet a további munkához;
- Az értékelés ösztönözze a gyermek önértékelésének alakulását, igény szintjének növekedését;
- A munka a napi tevékenységek természetes részét alkossa.

2. Feltételek megteremtése

- Munkalehetőségek megteremtése életkornak, fejlettségi szintnek megfelelően;
- Tartalmilag gazdag, változatos feladatok biztosítása melyek fejlesztik készségüket, képességeiket gazdagítják személyiségüket;
- Eszközök, szerszámok biztosítása;
- Tapasztalatszerzés útján fedezzék fel a gyermekek a munka hasznosságát, szükségességét;
- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör kialakítása, elegendő idő biztosítása;
- "Én csináltam"- "Mi csináltuk" sikerélmény biztosítása,
- A munkavégzés során a higiéniai és balesetvédelmi szabályok betartása, egészség, testi épség megóvásának biztosítása.

Fejlesztés tartalma:

A mindennapi élettel kapcsolatos munkák

3-4-5 éves korban:

- a./ Alkalomszerű munkák:
- Egyszeri vagy ismétlődő tevékenységek óvónői segítséggel;
 - Megbízások önkéntesség alapján;
 - Ünnepi készülődések ajándéktárgy készítéssel, díszítő munkákkal;
 - Udvar - és teremrendezés (rendrakás, kisebb tárgyak szállítása, helyretétele);
 - Üzenetátadások;
 - Óvónői segítséggel játék, javítás.
- b./ Növények gondozása;
- Megfigyelő tevékenységek irányítással;
 - Közreműködés növényápolásban óvónői segítséggel;
 - Segítségadás a nagyobbaknak.

(4) - 5-6-7 éves korban:

- a./ Alkalomszerű munkák:
- Üzenetközvetítés;
 - Rendrakás; tisztogatás, kisebb javítások;
 - Ajándékkészítés, díszítő munkák egyéni ötletek alapján is;
 - Segítségadás a bátortalanabb gyermekeknek kérésre, önálló indíttatásra.
- b./ Növények gondozása:
- Folyamatos növényápolás (ültetés, átültetés, öntözés, csíráztatás, hajtás,)
 - Környezetrendezés;
 - Gyűjtőmunkák (gyűjtött anyag elhelyezése, rendezése),
- c./ Naposi munka:
- Étkezés előkészületeinek teendői (terítő, tányér, pohár, evőeszközök, szalvéta asztalra tétele);
 - Terem - és udvarrendezésben való részvétel (játékok, eszközök, előkészítése, elrakása).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek képessé válnak saját szükségleteik kielégítésére (önkiszolgálás, öltözködés).
- Részt vesznek a csoportszoba díszítésében, rendezésében, ötleteket adnak.

- Vigyáznak a terem rendjére (pl.: kint felejtett eszközök helyretétele).
- Megjavítják a játékszerek kisebb hibáit. Részt vesznek a játékszerek tisztításában.
- Ünnepekre ajándékot készítenek.
- Megbízatusukat számon tartják, önállóan végzik.
- Az élősarokban lévő növényeket gondozzák, átrendezik.
- Folyamatos feladatuk az udvar rendezése (rendben tartása).
- Önállóan terméseket gyűjtenek.
- Részt vesznek a falevelek gereblyezésében. hó eltakarításában.
- Önállóan felteszik az asztalterítőt, kiosztják az evő eszközöket, és étkezés után leszedik az asztalt, összesöprik a morzsákat,
- A munkavégzéshez szükséges eszközök, szerszámok célszerű használatát ismerik,
- A munkafolyamatok célszerű sorrendiét betartják.
- Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.

7.10. A tanulás

C É L

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

4. A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

- Sokoldalú cselekedtetés (tevékenység) közben fejlesztjük a gyerekek értelmi képességeit, a tanúláshoz való pozitív viszony kialakításával az iskolai életmódra való előkészítés.

- Óvodáinkban a szervezett tanulás alatt a játékba integrált tanulást értjük, mely a nap egészét áthatja. A tevékenységek közben újabb és újabb tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket, folyamatosan követve és segítve az egyes gyermekek tanulási képességeinek alakulását.

FELADAT

- A tudás, a tanulás iránti vágy felébresztése;
- A tanulás feltételeinek megteremtése;
- A tanulás megtervezése, megszervezése;
- A tanulás irányítása;
- Problémahelyzetek megoldása,
- Képszerű és szemléletes gondolkodás kialakítása;
- A beszédészlelés és beszédértés, szóbeli kifejezés fejlesztése;
- Feladattudat kialakítása;
- A szándékos figyelem időtartamának növelése;
- Az önfegyelem kialakítása.

A fejlesztés tartalma:

- Tapasztalatszerzés, gondolkodás örömeinek átélése;
- Kötetlen szervezeti formában a játék adta lehetőségek alkalmával, valamint játékos helyzetek megteremtésével folyamatos időkeretben történik, valamennyi tevékenységi fonná b an;
- Figyelemirányítás a lényeges, közös jegyekre;
- Élmények, benyomások felfogása, emlékezetből való felidézése;
- Kreatív gondolkodás, képzeletmozgósító tevékenységek végzése;
- Beszédfejlesztés, szókincsbővítés;
- A mese és a valóság elemeinek elkülönítése;
- Tapasztalatszerzések következtetések levonása,
- Ok - okozati viszonyok, összefüggése feltárása,
- A megoldások lehetőségeinek megmutatása;
- Önellenzésre való rávezetés;
- Egymás megoldásának értékelése.

A fejlődés várható jellemző óvodáskor végére:

- Képesek azonosulni az óvónő által meghatározott feladattal;
- Kialakul bennük az igény, a sikeres megoldásra;
- Tudnak önállóan konkrét, eleim ismert jelenségek esetében következtetni, ítéletet alkotni megismert modellek alapján;
- Kialakul a feladattudat, kitartás a feladatmegoldásban;
- Felfedeznek összefüggéseket, ok- okozati viszonyokat;
- Többféle megoldásra törekednek;
- A szándékos figyelmük tartama eléri az iskolai életre szükséges időtartamot;
- Képesek a gondolataikat mondatba foglalni;
- Figyelmük ráirányul a lényeges és közös jegyekre;
- Hozzászoknak saját tevékenységük ellenzéséhez;
- Segítőkészséggel értékelik egymás megoldásait;
- Kialakulnak a közösségi együttéléshez szükséges normák, szabályok, (egymásra figyelés, egymás meghallgatása, segítségadás, stb,...);
- Rendelkeznek az iskolai tanulás megkezdéséhez szükséges készségekkel, képességekkel.

III. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése-oktatása

1. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, oktatása

Az intézmény a sajátos nevelési igényű gyermekek köréből az alábbiak ellátását biztosítja:

Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek integrált nevelése-oktatása és pedagógiai, egészségügyi célú habilitációs, rehabilitációs ellátása, fejlesztő foglalkoztatása.

Enyhe fokban sérült értelmi fogyatékos gyermekek integrált nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátása.

További feladatként látja el a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, különleges bánásmódot igénylő gyermekek preventív ellátását, egyéni, vagy kiscsoportos fejlesztését, fejlesztő pedagógus segítségével.

Tárgyi feltételek:

Akadálymentesített épület.

Személyi feltételek:

A gyermeket fogyatékoságának megfelelő gyógypedagógus, valamint utazó szakemberek segítik.

Az óvoda fejlesztő tevékenységének jellege:

- differenciált foglalkozások,
- komplex képességfejlesztés,
- logopédiai terápia,
- pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint a szakértői vélemény alapján.

Az együttnevelés szubjektív tényezői

A törvényi háttér meglehetősen elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a **szubjektív tényezők**.

Biztosítani kell:

- a **különleges bánásmódot igénylő gyermek beilleszkedését és együttthaladását a többi gyermekkel**, ez segíti a nyitottabb személyiség formálását,
- a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által adott javaslatok beépítését az **egyéni fejlesztési tervekbe**,
- a **pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését**,
- a **fejlesztő szemlélet** érvényesítését, **dysfunkció-specifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel**.

Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek **team-munkában** dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat.

Alapvető tényező továbbá, hogy a pedagógusok jártasak legyenek **differenciált foglalkoztatásban**.

A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a nevelési folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli.

A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki és miben marad el társaitól.

Az erősségekre építve és támaszkodva határozhatja meg azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők.

A szülők szerepe, befolyásoló hatása is jelentős a fejlesztés hatékonysága szempontjából. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott, **optimális, támogató környezetet** kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az óvodapedagógussal és a fejlesztő pedagógussal.

Az óvoda és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tisztelik egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, érezzék, hogy ők is részesei a nevelési - oktatási folyamatnak.

A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép (nem különleges bánásmódot igénylő) gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, mert fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertessék a **csoporttársakkal** a dysfunkció mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit, a különbözőség fogalmát, a miben vagyok erős, miben vagyok gyengébb nézőpontjából. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a **különleges bánásmódot igénylő** gyermek pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.

Együttműködés a szakemberekkel: az óvodánk a sajátos nevelési igényűnek, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít.

2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése

A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés.

Pontos meghatározása nehéz, mert a társadalomban sokféle párhuzamos normatíva és elvárás-rendszer létezik. Szoros összefüggés van az adott társadalom helyzete, életszínvonala és a normaszegés mértéke, jellege között.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő gyermekeket. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.

Az óvodai nevelő munkában a gyermek beilleszkedési problémái, zavarai a gyermek eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

Fel kell figyelnünk:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelem-szegény, apatikus magatartásra,
- a túlzott félelemre és szorongásra,
- a kifejezett féltékenységre, irigységre,
- a beszédzavarra,

A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása.

- a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása),
- a család és az óvoda ellentétéből fakad-e,
- óvodai ártalmakra vezethető- e vissza (pl. túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszegyenítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.)
- esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye

Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Ezért az óvoda feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel.

A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
- a szülővel való rendszeres kapcsolattartással;
- a csoport segítő erejének mozgósításával;
- a gyermekvédelmi felelőssel való együttműködéssel;
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevétele

Tevékenységek a gyermekek felzárkóztatásához:

- Egyénre szabott, differenciált foglalkozások
- Tevékenységközpontú pedagógiák
- Fejlesztő értékelés alkalmazása
- a pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgondozó
- mozgás- és játékterápiás csoportok
- viselkedés-, játékterápia
- családterápia
- kreatív tevékenységek
- sport tevékenységek
- kommunikáció fejlesztése
- önismereti foglalkozások
- drámajáték
- Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások

A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása, IKT eszközhasználatával.

3. A kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása óvodánkban differenciálással és egyéni tehetséggondozással történik. A differenciálás áthatja az óvoda egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.

Alapfeladataink:

- differenciált foglalkozások
- tevékenységközpontú pedagógiák

Bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.

Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra törekcsenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoztassák a gyermekekben rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat.

Ennek érdekében:

- Alkalmazzuk a differenciált foglalkozást,
- A közösségi nevelés mellett nagy figyelmet fordítunk az egyéni bánásmódra,
- Egyéni feladatok adásával igyekszünk kibontakoztatni a gyermek képességeit, tehetségét,
- Folyamatosan részt veszünk az óvodák számára kiírt pályázatokon, versenyeken, vetélkedőkön.
- A közművelődési intézmények által biztosított lehetőségek kihasználása (múzeum-, és színházlátogatások; stb.).

IV. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése, a szegregációmentes környezet kialakítása, fenntartása alapvető jelentőségű. Az egyenlő bánásmód elveinek betartása óvodánkban kiemelt feladat.

A tevékenység célja segíteni azon gyermekek beilleszkedését az óvodai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve, tartós betegségük miatt vagy egyéb okból hátrányos helyzetűek, így különösen a csonka családban felnövő gyermekek vagy munkanélküli szülők gyermekei.

Ehhez először elemeznünk kell azokat a károsan ható tényezőket, amelyek hozzájárulnak a hátrányos helyzet kialakulásához.

Ilyenek:

- a családi mikrokörnyezet (pl. lakásviszonyok, jövedelmi viszonyok, kulturális helyzet, nevelési hagyományok stb.);
- a családi házon kívüli környezet (pl. utca, lakóközvet, társas kapcsolatok);
- az óvodai környezet (pl. helytelen nevelői magatartás, rossz pedagógus-gyermek viszony, a tanuló peremhelyzete a közösségben stb.);
- A hátrányok számbavétele után meghatározzuk tevékenységünk célját és a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat.

A szociális hátrányok enyhítését óvodánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- Az egyéni képességekhez igazodó csoportfoglalkozások megszervezése.
- Felzárkóztató ill. tehetséggondozó programok szervezése.
- Mentálhigiénés programok.
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon, értesítés (óvodaújság, levél...).
- Motiválás arra, hogy a gyermek folyamatos óvodai ellátásban részesüljön.
- Szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő gyermekek minél hamarabb segítségben részesüljenek.
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.
- A nevelők és a gyermekek segítő, személyes kapcsolatai.
- A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése.

V. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

A gyermekvédelem komplex és preventív tevékenységi rendszer, amelyet a gyermeki szükségletek (szeretet, biztonság, esélyegyenlőség, egészségvédelem) és jogok kiteljesítésére való folytonos törekvés jellemez. Ez a tevékenység nagyfokú érzékenységet, empátiát, tapintatot, szakértelmet igényel.

Az intézményünk gyermekvédelmi tevékenységének fő feladatai: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzése, feltárása, megszüntetése, a HH, HHH, SNI integráció segítése, elfogadás, érzékenyítés.

Ezeket a feladatokat az alábbi rendszer szerint végezzük:

1. Az óvodában védő, óvó, pártfogó rendszert működtetünk gyermekvédelmi felelős megbízásával. A gyermekvédelmi felelős munkája során személyes, közvetlen kapcsolatot tart a gyermekekkel, szükség esetén felveszi a kapcsolatot a szülőkkel, gyermekjóléti szolgálattal, folyamatosan konzultál az óvodapedagógusokkal, dajkákkal.

2. A gyermekek fejlődését veszélyeztető okok feltárása a gyermekvédelmi felelős és az óvodapedagógusok feladata, melynek során kiszűrjük a hátrányokkal, tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeket, akik bármi miatt válságban vannak, testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésük veszélyeztetve van.

3. A gyermekvédelmi felelős feladata különösen:

a) a szülőket tájékoztatni arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az óvodán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel,

b) a pedagógusok, szülők vagy gyermekek jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett gyermekeknél – a veszélyeztető okok feltárása érdekében – családlátogatáson megismeri a gyermek családi környezetét,

c) gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az óvodavezető - az intézmény vezetőjének egyidejű tájékoztatása mellett - értesítse a gyermekjóléti szolgálatot,

d) a gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken,

e) a gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az intézmény igazgatója indítson eljárást az illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres, vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében,

4. A gyermekvédelmi munka keretében az óvodapedagógus feladatai különösen

a) az újonnan érkező, vagy más óvodából átvett gyermekek beilleszkedési problémáinak feltárása, beilleszkedésük segítése,

b) a gyermekek illetve szüleik figyelmének felhívása szociális jellegű támogatásokra (étkezési hozzájárulás, gyermekvédelmi támogatás stb.)

c) kapcsolatfelvétel a veszélyeztetett gyerekekkel és szüleikkel egyéni beszélgetés, szükség esetén családlátogatás útján,

- d) információk nyújtása, melyek segítségével a jogi, egészségügyi, szociális és társadalmi problémákat és azok megoldásait jobban megismerhetik,
- e) a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása és megszüntetése érdekében kapcsolattartás a szülővel, közreműködés az óvodapedagógusokkal és a gyermekvédelmi felelőssel.

VI. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

1. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

2. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda legyen nyitott és kezdeményező.

3. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

A gyermekek fejlődéséhez elengedhetetlenek tartjuk az érzelmi biztonság megteremtését, amelyet elsősorban a családnak kell megadni, de nyilván az óvodának kötelessége azt folytatni, kiegészíteni.

E felelősségteljes feladatnak csak a szülőkkel karöltve tudunk megfelelni, hiszen mindenkor a felnőtt generáció felelőssége, hogy mit ad át, milyen módszerekkel, hogy attól valóban fejlődjék, és egyre fejlettebb legyen a felnövekvő nemzedék

A gyermekek életvitelét a családok szokásrendszere határozza meg, ezért fontosnak tartjuk, hogy megismerjük azt, illetve törekszünk az óvodai szokásrendszer megismertetésére, hogy a kettőt összehangolva, közösen együttműködve fejlesszük a gyermekeket.

Óvodánk nagy hangsúlyt fektet az óvoda és család kapcsolattartására, tükröztetve az egyéni sajátosságokat, de ezen túl intézményi szinten is mindent megteszünk, hogy erősítsük, mélyítsük a szülőkkel a kapcsolatot.

Nyitottak vagyunk a családok problémái iránt, lehetőségeinkhez mérten mindenben partnerként segítünk, a jó kapcsolat kialakításában kezdeményezők vagyunk, de mi is elvárjuk az őszinte, segítőkész együttműködést.

A család és az óvoda jó kapcsolatának kialakítása során első lépés, hogy az óvoda elfogadja a családok anyagi lehetőségeinek, kulturáltságának, emberi kapcsolatainak, nevelési elképzeléseinek különbözőségeit.

Ebben a munkában csak akkor lehetünk eredményesek, ha megismerjük partnereink igényeit-, elégedettségét- és elégedetlenségét.

Az együttműködés egy folyamat, amelyet nem csak időszakos cselekvések sorozatának tekintünk. Pontosán kell tudnunk, hogy **mit várunk el egymástól,** amelynek alapja a rendszeres vélemény feltárás, ami a minőségbiztosítás megvalósításának is egyik fontos alappillére.

Az együttműködés célja

- A szülő, gyermek, pedagógus hatékony együttműködése.
- Az óvoda és családok egymás iránti tiszteletének, bizalmának erősítése.
- Kölcsönös segítségnyújtás, a pedagógiai együttműködési formák, lehetőségek feltárása.
- A gyermekeken keresztül pozitív hatás gyakorlása a szülőkre.

Az együttműködés feladatai

- Az óvoda alapelveinek, céljainak, feladatainak összehangolása az együttműködés érdekében.
- A családok életében azon pontok megkeresése, amelyen keresztül a gyermekek mélyebb megismeréséhez, megértéséhez vezet az út.
- A hagyományos együttműködési formák felülvizsgálata, a jól működők továbbfejlesztése, a kevésbé jól működő formák elhagyása.
- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása.
- Konkrét feladatok meghatározása az eredményes együttműködés érdekében.
- Az együttműködés koordinátorainak (felelőseinek) megválasztása, rögzítése.
- Együttműködési tartalmak meghatározása
- A partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérési módjának meghatározása.
- A gyermeki, szülői és pedagógus jogok és kötelezettségek megismertetése.

Az együttműködés formái:

Az óvoda – család együttműködése során hangsúlyt helyezünk az alábbiakra:

- Az **inkluzív nevelés értékeinek** indirekt közvetítése mellett a direkter módszerek alkalmazására (pl. előadás, vitaindító, cikkek ajánlása, cikkek a faliújságon-, intézmény honlapján, stb.).
- Hangsúlyozzuk, hogy az **iskolára való előkészítés** az óvodában nem külön feladat, foglalkozás, hanem a gyermeki személyiséget kibontakoztató három – négy éves nevelési folyamat eredménye. Az iskolai beilleszkedés közvetett segítségével az óvoda kiegészíti a családi nevelést.
- A **környezettudatos magatartás kialakítására** közös tevékenységekkel (pl. papírgyűjtés, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés, a háztartásban fölöslegessé vált csomagoló anyagok gyűjtése óvodai felhasználásra, kirándulások, stb.)
- A **gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követésére,** a fejlődésről történő szülői tájékoztatásra.

Az óvodapedagógus kettős feladata a fejlesztés során

- **a gyermekek fejlesztésének céltudatos megvalósítása**
- **a szülő felé gyakorolt rendszeres, szervezett kapcsolattartás.**

Az intézmény menedzselése a szülő, gyermek felé:

- **nyílt napok szervezése a leendő óvodásoknak;**
- **szülő fogadása, az óvoda bemutatása;**
- **szülői fórumszervezés, a leendő óvodások szülei számára;**
- **úttmutatók, kiadványok, küldetésnyilatkozatok eljuttatása a leendő szülőknek, melyből megismerhetik a helyi nevelési program fő vonalait (helyi sajtó, TV, rádió stb. igénybe vételével).**

A kapcsolattartás módjai intézményünkben

FORMÁLIS	INFORMÁLIS
családlátogatás	napi beszélgetések
értekezletek (réteg szülői értekezletek)	falitáblán közérdekű hírek
fogadóóra (1/4 évente rendszeresen)	„üzenő füzet” a hétfégi otthoni programokról
SZMK	esetmegbeszélő találkozások szakemberek bevonásával
„véleményláda”	szülő rendszeres tájékoztatása gyermeke egyéni fejlődéséről
kérdőívek	videó felvételek megtekintése, közös elemzése
közös ünneplések	
munka délutánok	
sport délutánok	
szabadidős programok	

Az együttműködés tartalmi formái (Gyermek – szülő – pedagógus közös programjai)

Kapcsolattartás formája	Cél, tartalom	Munkaforma
Beiratkozás	- anamnézis felvétel - ismerkedés az óvodával - az óvoda programjának megismertetése	- egyéni beszélgetés
Családlátogatás	- gyermek életkörülményeinek megismerése - szülők szemléletmódjának megismerése	- egyéni beszélgetés - játék a gyermekkel
Óvodakezdés	- ismerkedés az óvoda szokásrendszerével - szülő-gyermek kapcsolatának megismerése - kölcsönös bizalomépítés - „fájdalommentes” elválás biztosítása	- közös játék - közös tevékenykedés a szülővel, gyermekkel
Nyílt napok	- 1-2 nap esetén betekintés az óvoda mindennapjaiba - 1-2 hét esetén ismerkedés a program folyamatával, rendszerével, az óvónő által készített megfigyelési szempontrendszer segítségével	- megfigyelés - közös megbeszélés - egyéni problémák megbeszélése - nevelési tanácsadás
Családi játékdélutánok	- közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése - a játék fontosságának erősítése a szülőben	- közös játék (versenyjátékok, társasjátékok, ügyességi játékok,)

Családi sport rendezvények	<ul style="list-style-type: none"> - életmódkultúra alakítása - a közösségi szellem ápolása, erősítése - az egészséges életmód szemléletének alakítása 	<ul style="list-style-type: none"> - csoportokon belüli, óvodán belüli, intézményi szintű vetélkedések
Családi kirándulás	<ul style="list-style-type: none"> - egészséges életmódra nevelés - közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése - a szabadidő hasznos eltöltésének szorgalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> - kirándulások - túrák - közös játékok - közös főzés
Anyák, apák, nagyszülők, vagy családok napja	<ul style="list-style-type: none"> - meghitt közös együttlétek - közös játékélmény - családi kapcsolatok mélyítése 	<ul style="list-style-type: none"> - közös együttlét - közös munka - beszélgetés
Egy gyermek, egy szülő, egy virág akció	<ul style="list-style-type: none"> - közös természetszépítés - közös munkálkodás 	<ul style="list-style-type: none"> - növények ültetése - közös beszélgetés
Ünnepek, rendezvények	<ul style="list-style-type: none"> - az ünnepek és előkészületek közös megszervezésével, lebonyolításával az óvoda-család kapcsolatának mélyítése - vidám hagyományápolás 	<ul style="list-style-type: none"> - szervezés - közös ünneplés - vidám vetélkedés - közös tánc

Szülőknek szervezett programok

Kapcsolattartás módja	Cél, tartalom	Munkaforma
Értekezletek, réteg szülői találkozók	<ul style="list-style-type: none"> - az óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése - jellemző problémákra (egy-egy probléma köré csoportosult szülők fóruma) szakemberek bevonása 	<ul style="list-style-type: none"> - tréning - előadás - csoportos beszélgetés - mikrocsoportos esettanulmányozás
Munkadélutánok	<ul style="list-style-type: none"> - kellemes hangulatú közös játék- és tevékenységi eszközök készítése - az elkészített eszközök hasznosságának bemutatás - egymás megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> - közös munkatevékenység - beszélgetés
SZMK	<ul style="list-style-type: none"> - szülői feladatok koordinálása - szülői kezdeményezések megvalósítása - szülők érdekképviselete 	<ul style="list-style-type: none"> - megbeszélés - tájékoztatás
Színházlátogatás, alapítványi bál	<ul style="list-style-type: none"> - az óvoda támogatási lehetőségének bővítése - közösségépítés - szülők-dolgozók kulturált kikapcsolódásának biztosítása 	<ul style="list-style-type: none"> - szervezés - kulturált szórakozás

Az együttműködés várható eredménye

- ✓ Megteremtődnek azok az együttműködési formák, melyekkel közösen segítik a szülők és az óvoda a gyermekek személyiségfejlesztését, képességeik kibontakoztatását.
- ✓ Az óvoda a szülőkkel karöltve, azonos célokkal, követelményekkel biztosítja a gyermekek fejlődéséhez a legoptimálisabb környezetet.
- ✓ A szülők naprakész információhoz juthatnak gyermekeik fejlettségéről.

A családdal való együttműködés

Az óvodai nevelőmunka hatékonyságát a családi neveléssel összhangban valósíthatjuk meg. A család, és az óvodai nevelés elveinek megismerése, kölcsönös segítése fontos feladatunk. A családban és óvodában nevelkedő gyermekért mindkét környezet felelős. Az óvoda csak a családdal együtt tudja nevelő szerepét betölteni. Ennek alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás.

Az első családlátogatás alkalmával tájékoztatjuk a szülőket az **óvodába lépés feltételeiről**, melyek a következők:

Az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik. Az óvodába a gyermek harmadik életévének betöltése után vehető fel. A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti, a gyermekek felvétele folyamatos.

Az óvoda köteles felvenni, átvenni azt a gyermeket, aki köteles óvodába járni, ha lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található.

Az óvodai beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá a szülő személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványát.

Beszoktatásra azért van szükség, mert minden esetben új környezettel, emberekkel találkozik a gyermek. A beszoktatás a későbbi közösségi életet is meghatározza. Ezért törekszünk a biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, családias légkör megteremtésére. A gyermek óvodai élményein keresztül a család is kialakít egy képet a csoportról, óvodapedagógusról, óvodáról. A felmerülő napi kérdésekre pontos, megbízható választ kapnak, így megbíznak bennünk.

Közös programok, ünnepek lehetőséget teremtenek a család és óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, a nevelési elvek közelítésére. Fontos, feladata a hagyományok, népszokások ápolása, értékeinek megőrzése, továbbadása.

Közös programok: szüreti multság, karácsonyi ünnep megtartása, farsang, anyák napja, évzáróval egybekötött ballagás, kirándulások, közös imaórák.

- Nyílt napon a szülőknek lehetőséget biztosítunk a napi életbe való betekintésre. A szülők személyes élményeik alapján képet alkotnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről egyúttal módjuk van társaikkal való összehasonlításukra is.

Szülői értekezleten az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Feladatunk a szülők véleményének meghallgatása, javaslataik figyelembe vétele.

Az óvodába lépés pillanatától kezdve az óvoda a családdal együtt felelős azért, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, képességeik fejlődjenek, személyiségük alakulása megfeleljen társadalmunk elvárásainak.

Az óvodába újonnan érkező gyermekek szüleinek lehetőséget adunk, hogy a gyermekkel közösen ismerkedjenek az óvodai élettel.

A gyermek személyiségének alakulására hatással van minden esemény, amely a család életében zajlik, ezért a gyermekeket saját élethelyzetükkel összefüggésben kell megismernünk és elfogadnunk.

A gyermeknek elsősorban a szüleitől kell kapnia a szeretetet, a megértést és a nevelést, melyre szüksége van.

A Biblia, amikor a nevelésről szól, mindig a családot helyezi előtérbe. A keresztyén pedagógustól ez fokozott alázatot kíván.

A jobb együttműködés megszervezéséhez ismernünk kell:

- a család értékrendjét, életvitelét, nyitottságát;
- a család szerkezetét, generációk, szülők kapcsolatát;
- a gyermek helyét a testvércapcsolatban;
- a szülők ambícióit, szokásait, hobbyját;
- a szülők gyermekismeretét, nevelési kérdésekben való jártasságukat, elképzeléseiket, nevelési problémáikat;
- a család anyagi helyzetét (lakásmegoldás, munkanélküliség);
- az óvodai neveléssel szembeni elvárásaikat.

Az együttműködés és kapcsolattartás formái:

- Felkészítjük a szülőket is az óvodai életre, pl. hogyan könnyítsék meg az elválást gyermeküknek, legyenek nyíltak, őszinték, türelmesek velük.
- Kérésükre bármikor nyitva áll az óvoda, beszoktatási időben, ha igénylik bejöhetnek gyermekükkel a csoportba.
- Meghívjuk a szülőket is egyházi ünnepeinken való részvételre.
- Meghívjuk a szülőket a bibliaóraira.
- A családokat meglátogatjuk otthonaikban.
- Minden évben egyszer a kiscsoport kivételével nyílt napot/hetet szervezünk, hogy még jobban betekinthessenek óvodánk életébe.
- Keresztyén irodalom terjesztése.

Az óvoda a gyermek fejlesztése útján hat a családra. A nevelési célok, feladatok közvetítésével kezdeményezi és segíti az óvodai és a családi nevelés összehangolását, melynek alapja és nélkülözhetetlen feltétele a gyermek érzelmi biztonsága és a szülő kiegyensúlyozott óvodai közérzete.

A nevelési színtereken érvényesülő hatások dialektikus egysége és kölcsönhatása nélkülözhetetlen az óvoda nevelési céljainak elérésében.

VII. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Egészségnevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok” c. fejezetében található.

Környezeti nevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „Természettudományos nevelés - környezeti nevelési program” c. fejezetében található.

VIII. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az intézményi esélyegyenlőség biztosításának részletes szabályai a pedagógiai program „A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések” c. fejezetében található.

Az esélyegyenlőség biztosítását szolgáló dokumentum

Az intézmény elkészíti, és folyamatosan karbantartja a KÖZNEVELÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI INTÉZKEDÉSI TERV c. dokumentumát.

Felülvizsgálatára 4 évenként kerül sor.

Az esélyegyenlőségi intézkedési tervhez történő hozzáférést az intézmény (a helyi pedagógiai programhoz hasonló módon) lehetővé teszi.

IX. Az óvoda és az iskola kapcsolata

Az együttműködés alapelvei:

- Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet megkívánja a két intézmény nevelőmunkájának összehangolását;
- Az óvónő szoros együttműködést, nevelőpartneri viszonyt alakítson, ki az iskolai pedagógusokkal, jellemezze őket a kölcsönös nyitottság;
- Az óvoda tegye lehetővé, hogy a gyermekek pozitív élmények útján megismerkedjenek az iskolai életmóddal;
- Az iskolai tanulmányokat előkészítő feladatok, illetve a zökkenőmentes iskolai átmenet szükségessége indokolja, hogy összefüggő szakasznak tekintsük az óvoda befejező és az iskola kezdő éveit;
- Érvényesüljön a kölcsönös bizalom, egymás munkájának ismerete és megbecsülése.

Az együttműködés tartalma:

- Nyújtson lehetőséget az: óvoda a tanítóknak az óvoda napi - és heti rendjének az egészséges életmód, a közösségi élet szokásainak, a helyi hagyományoknak, a nevelési eszközök, módszerek, eljárások és a családdal való együttműködési tónák megismerésére;
- Az óvónő adjon tájékoztatást a gyerekek fejlődéséről, egyéni fejlődési üteméről, az esetleges várható alkalmazkodási nehézségekről,

Az iskolába lépés feltételei

(A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére)

Az iskolába lépés feltételei, az óvoda sikerkritériuma

(A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére, illetve az alapprogram gyermekkép részében megfogalmazott elvárásokra épül óvodáink sikerkritériuma)

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,

- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

- c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek
- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
 - feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
3. Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.
4. . A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.
5. A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A gyermek, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget,- legkorábban - abban az évben, amelyben a hatodik, - legkésőbb - amelyben a nyolcadik életévét betölti, tankötelessé válik. Ezáltal a gyermek 7. életévének betöltése után is óvodában maradhat még egy évig, abban az esetben, ha ez a szülő kezdeményezésére történik, az óvoda rendelkezik a nevelési tanácsadó, vagy a szakértői rehabilitációs bizottság javaslatával, illetve a nevelőtestület is egyetért mindezzel. A rugalmas beiskolázás lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Programunkban kitűzött célok az optimumot tartalmazzák, melyet a gyermekek változó fejlődési üteme- és az egyéni eltérések miatt nem lehet egységesen megvalósítani. Ezért minden nevelési területre, évente kidolgozzuk a céloknak való megfelelés sikerkritériumát, (ezt az éves pedagógiai munkaterv tartalmazza).

Ennek lényege, hogy a sikerkritériumhoz rendelt skála segítségével számszerűsítve mérjük az eredményeket, amelyből könnyen megállapítható, hogy hány százalékban sikerült a kitűzött célokat megvalósítani.

A százalékos sikerkritériumokat évente és csoportonként és korosztályonként állapítjuk meg, mert a gyermekek adott évi összetétele nagymértékben befolyásolja a teljesítést.

Az iskolába lépés elsődleges feltétele a gyermek érettsége, amely különböző életkorban alakulhat ki, ezáltal nagy egyéni eltéréseket mutatva. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabilá a gyermek, - testileg, lelkiileg, szociálisan, pszichikusan - a sikeres iskolai élet megkezdésére, illetve ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

Testi fejlődés alakulása

- ✓ Az egészségesen fejlődő hatéves korú gyermek eljut az első alakváltozáshoz.
- ✓ Teste arányosan fejlett, teherbíró lesz.
- ✓ Mozgása összerendezett, mozgás - koordinációja és finommotoros készsége fejletté válik.
- ✓ Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan tudja irányítani.
- ✓ Ismeri az irányokat, jól tájékozódik a térben.

Egészséges életmód szokásainak alakulása

- ✓ Kialakul az igénye az egészséges életmódra, az egészségmegőrzés szokásai iránt.
- ✓ Igényli a tisztaságot, ápoltságot, a rendet.
- ✓ Tisztálkodási, öltözködési teendőit önállóan, szükség esetén segítséggel végzi.
- ✓ Étkezési szokásaira a kulturáltság jellemző.
- ✓ Az önkiszolgálás természetes igényévé válik.

Érzelmi-, akarati élet, szocializáció alakulása

- ✓ Megfelelő önállósággal, önbizalommal és önértékelő képességgel rendelkezik.
- ✓ Képes önálló problémamegoldásra, az esetleges kudarcélmény elviselésére.
- ✓ Képes kapcsolatot teremteni gyermek és felnőtt viszonylatban egyaránt.
- ✓ Igénye a helyes viselkedési szabályok betartása.
- ✓ A helyes „Én” kép kialakulásával párhuzamosan kifejlődik kritikai érzéke, képes a különbözőség iránti toleranciára.
- ✓ Erkölcsi érzelme fejlett, akarata és kitartása erősödik, megszilárdulnak a pozitív akarati tényezők.
- ✓ Társadalmi szerepkészletése sokrétű.
- ✓ Az egyén sikere közös élménnyé válik, a közösség sikere büszkeséggel tölti el az egyént.
- ✓ Alkalmassá válik az iskolai élet elfogadására.

Az egyes tevékenységi területek fejlődési mutatóinak alakulása

Játék

- ✓ A játék segítségével pontosabbá válik érzékelése, észlelése, kialakul szándékos figyelme.
- ✓ Képes konstrukciókat előre megtervezni, majd játék végén produktumot felmutatni.
- ✓ Megérti és alkalmazza a játék szabályait, képes egyszerűbb szabályok alkotására.
- ✓ Igényli a társakkal való együttjátszást, képes szerepet vállalni.

Mozgás

- ✓ Mozgásigénye, mozgáskedve életvitelének részévé válik.
- ✓ Kialakul testsémája.
- ✓ Biztonságosan mozog, mozgását képes irányítani.
- ✓ Ismeri a téri irányokat.
- ✓ Finommotoros fejlettsége révén felkészül az írás tanulására.
- ✓ Akarata, bátorsága, önuralma, figyelme és egyéb jellemzői megerősödnek.
- ✓ Betartja a szabályokat, kialakul egészséges versenyszelleme.
- ✓ Mozgásos játékokat önállóan kezdeményez, esetleg szervez is.

Anyanyelv, kommunikáció, vers, mese, bábjáték, drámajáték

- ✓ A vers, mese igényéhez kapcsolódik a bábozás, dramatizálás, improvizálás, stb. ezeket önállóan kezdeményezi, szervezi.
- ✓ Műalkotásokra érzékeny, befogadó, beleélő, érzelmeiket-, képzeletet működtető.
- ✓ Képes szorongásait feloldani, belső élményeit kiadni.
- ✓ Önmagát képes jól kifejezni, gazdag szókinccsel rendelkezik, szituatív.
- ✓ Anyanyelvi fejlettsége révén képes gondolatait, érzelmeit kifejezni.
- ✓ A kommunikatív jeleket értve és használva képes a folyamatos beszédre.

- ✓ „Beszédes” mozgáskultúrával rendelkezik.
- ✓ Művészeti értékekre érzékenyen reagál.
- ✓ Életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki magát.
- ✓ Minden szófajt használ, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat.
- ✓ Végig hallgatja és megérti mások beszédét.

Rajzolás, mintázás, kézi munka

- ✓ A vizuális eszközöket, technikákat készség szintjén kezdi alkalmazni.
- ✓ Képesé válik mondanivalóját képi megjelenítésben kifejezni.
- ✓ Környezete iránt igényessé-, a szép iránt nyitottá válik.
- ✓ Kialakult esztétikai érzéke alapján képes a szép meglátására.
- ✓ Formagazdagon építkezik, változatos eszközöket használ.
- ✓ Képes szóban kifejezni véleményét a látott alkotásokról.

Ének – zene, énekes játékok

- ✓ Felfedezi a hangok szépségét, képes másokkal együtt énekelni, dalos játékokat játszani.
- ✓ Kifejlődik zenei képzelete, alkotókedve alapozódik.
- ✓ Felismeri a ritmusváltozásokat, megkülönbözteti a hangszínek árnyalatait, felismeri és megnevezi a környezet hangjait, zörejeit.
- ✓ Esztétikusan, egy ütemben képes együttmozogni, változatos térformában „táncolni”.
- ✓ Önállóan használja a ritmushangszereket.
- ✓ Szívesen hallgat zenét és fakad dalra.

Külső világ tevékeny megismerése

- ✓ Pontos ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a családjával kapcsolatos alapvető adatokról.
- ✓ Képes esztétikusan hatni környezetére.
- ✓ A természetes környezethez való viszonyulását pozitív attitűd jellemzi.
- ✓ Szereti és védi a természetet, növényeket, állatokat.
- ✓ Rendelkezik a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükséges magatartási formákkal és szokások ismeretével.
- ✓ Képes felismerni elemi matematikai ok-okozati összefüggéseket (mennyiség, nagyság, tér, forma, szín, számfogalom tekintetében).
- ✓ Megkülönbözteti az irányokat, érti és helyesen használja a névutókat (alá, fölé, közé, stb).

Munka

- ✓ Örömmel végez munkát minden olyan területen, ahol arra szükség van.
- ✓ Munkavégzése igényessége tükrözi.
- ✓ Kialakul feladattudata, munkavégzésében kitartó.
- ✓ Segít önmagán, észreveszi, ha valamit el kell végezni.

Pszichikus fejlődés alakulása

- ✓ Érzékelése, észlelése differenciálódik.
- ✓ A közvetlen felidézés mellett kialakul a szándékos bevésés és felidézés.
- ✓ Megjelenik a szándékos figyelem és emlékezés.
- ✓ Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodása.
- ✓ Kreatív, önálló, tisztában van saját érkeivel, képes a konfliktusok kezelésére.
- ✓ Nyitott, érdeklődő, problémamegoldó, tanulásra fogékony, alkalmas az iskolába lépésre.

X. A nevelő munka tervezése, szervezése

A. nevelő munka tervezésének, szervezésének, értékelésének a nevelőtestület által elfogadott dokumentumai., munkaformái:

- a./ Az általános éves terv
- b./ Heti terv
- c./ Napirend
- d./ A csoport tervező munkája

a./ **Az általános éves terv**, mely a pedagógus által összeállított útmutató.

Többek között tartalmazza:

- a kiemelt feladatokat,
- az alapvető szokásokat,
- szabályokat.
- képesség és részképesség fejlesztés területeit,
- a feltételrendszer fejlesztésének ütemezését,
- a feldolgozandó, előre ismert témaköröket,
- az ünnepeket,
- a már kialakult helyi hagyományokat vagy az újonnan kialakíthatókat.
- a szervezési feladatokat,
- a napi- és heti rendet,
- valamint minden olyan információi, amely segíti a csoport közös munkáját, az általuk kitűzött célok elérését.

b./ **Heti terv**

HETIREND

		HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
K Ö T E T L E N	RENDSZERES	Mese-vers, mondóka Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése	Mese-vers, mondóka Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése	Mese-vers, mondóka Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése	Mese-vers, mondóka Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése	Mese-vers, mondóka Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése
	ALKALOMSZERŰ	Szabad mozgás	Szabad mozgás	Szabad mozgás	Szabad mozgás	Szabad mozgás
K Ö T Ö T T	RENDSZERES	Mozgásos percek Mese-vers	Mozgásos percek	Mozgásos percek	Mozgásos percek	Mozgásos percek
	ALKALOMSZERŰ	Bibliaismeret	Külső világ tevékeny megismerése	Testnevelés	Rajzolás, mintázás, kézimunka	Ének-zene énekes játékok

c./ Napirend

- A gyerekek étrendjét, időbeosztásai tartalmazza 10:órás nyitva tartás esetén.
- A napirend időtartamainak felosztása a korcsoport fejlettségi szintjéhez mérten csoportvezető óvónő feladata.
- Gyülekezés 7- 8 óráig.

NAPIREND

7:00 – 7:30	Ügyelet, játék, szabadon választott tevékenység
7:30 – 8:30	Gyülekező, játék, szabadon választott tevékenység, mozgásos percek
8:30 – 9:00	Testápolási teendők, előkészületek a tízóraihoz, tízórai
9:00 – 10:30	Játékba integrált kötött és kötetlen foglalkozás: <ul style="list-style-type: none">- Rajzolás, mintázás- Ének – zenei készségek fejlesztése, énekes játékok- Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése- Mese-vers, dramatikus játékok- Bibliaismeret
10:30 – 11:45	Játék a szabadban, séta, énekes játékok
11:45 – 13:00	Testápolási teendők, előkészületek az ebédhez, ebéd, készülődés a pihenőhöz
13:00 – 15:00	Pihenés, alvás mesével, testápolási teendők, előkészületek az uzsonnához, uzsonna
15:00 – 16:00	Játék a csoportszobában vagy az udvaron
16:00 – 17:00	Ügyelet, játék, szabadon választott tevékenység

d./ A csoport tervező munkája:

Csoportnapló vezetése:

- Tartalma:**
- gyermekek névsora
 - születésnapok nyilvántartása
 - éves naptári emlékeztető
 - heti rend
 - napirend (téli-nyári időszak)
 - gyermekvédelem
 - gyermekbalesetek megelőzése
 - nyilatkozatok
 - rendezvények látogatottsága
 - megtartott szülői értekezletek, fogadóórák
 - egyéb bejegyzések
 - nevelőmunka: óvodai nevelés feladatai, szervezési feladatok tervezése, fejlődést elősegítő tartalmak, értékelések
 - foglalkozások tervezése egy hétre tartalma:
 - egyéni fejlesztés három szinten

Felvételi és mulasztási napló vezetése:

- gyerekek adatainak pontos rögzítése
- mulasztások naprakész, pontos nyilvántartása
- havonkénti lezárás

Étkezési napló vezetése:

- a gyerekek jeleni étének vagy hiányzásának naprakész, pontos vezetése

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK-OKTATÁSÁNAK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

NEVELÉSI PROGRAM

I. A nevelő-oktató munka alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A Tápiószőlős-Újszilvás Református Általános Iskola és Óvoda nevelő-oktató munkáját a **hagyományos pedagógiai elveken túl** a sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai fejlesztésének irányelvei determinálják.

A sajátos nevelési igényű gyermekek foglalkoztatása iskolánkban **integráltan** történik.

Az iskolai képzés teljes időtartama alatt arra kell törekedni, hogy az értelmileg akadályozott tanuló személyisége a képzés végére minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozzon, képes legyen a társadalom által elfogadott normák szerint, saját igényeit megvalósítva kiegyensúlyozott, boldog életet élni.

A tanköteles korú értelmileg akadályozott tanulók képzésének során a legfontosabb figyelembe veendő szempontok:

- az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés megváltozása,
- sajátos tanulási képességek,
- egyéni szükségletek,
- a felnőttkori élet behatárolt lehetőségei.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a másságot is elfogadva.

I.1. Ennek érdekében a következő pedagógiai alapelvek megvalósítására törekszünk:

- a sérült személyiség fejlesztése gyógypedagógiai eszközökkel,
- a tanulók egyéni képességeinek, eltérő fejlődési ütemének figyelembe vétele az oktatás és nevelés folyamatában,
- egységes nevelési elvárásokkal a követelmények biztonságossá tétele,
- támasz és segítségnyújtás a tanulási folyamatokban, az emberi törekvésekben,
- a speciális nevelési szükségletek kielégítése a nevelés-oktatás minden területén

I.2. Ennek érdekében a következő célokat tűztük ki:

- az enyhe fokban értelmi fogyatékos / tanulásban akadályozott / tanulók képességfejlesztése a hiányosan működő pszichés funkciók terápiás jellegű korrekciójával,
- a differenciált, szükségletekhez igazodó felzárkóztatás a rehabilitációs és rehabilitációs eljárásokkal,
- az általános műveltség megalapozása a fogyatékoság, életkor és osztályfok figyelembe vételével,
- az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése az önálló életvezetési technikák elsajátításával, gyakorlásával, toleráns magatartás kialakítása a személyiség gazdagításával, az általános emberi értékek és normák elfogadtatásával.

I.3. A nevelés-oktatás fő feladatai:

- az alapdokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátíttatása az évfolyamok, osztályfokok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembe vételével,
- a mentális képességek fejlesztése a megismerő funkciók egyénre szabott terápiás jellegű korrekciójával,
- az ismeretek tartalmának, mélységének mindenkori aktualizálása a tanulócsoport és az egyének kondícióinak megfelelően,
- a tanítás és nevelés szervezeti kereteinek szükség szerinti alakítása,
- a módszerek és tevékenységi formák optimális megválasztása a mindenkori pedagógiai tevékenység kívánalmainak megfelelően,
- a fejlesztési szakaszoknak megfelelő szűrő és diagnosztikus eljárások kidolgozása.

I.4. A pedagógiai célkitűzések, feladatok eszközei és eljárásai.

Az oktatás-nevelés területén eszköznek tekintjük a tanítási órákat és a tanításon kívüli órákat a közös és a részletes követelmények érvényesítésére.

Közös követelmények a tanítási órákon

A SNI tanulókra vonatkozó helyi tantervben megvalósításra kerülő közös követelményeket az iskolai pedagógiai programban megfogalmazott követelményekre építettük, összhangot teremtve az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók fejleszthetőségével, s az Irányelvekben megfogalmazottakkal. A közös követelmények megvalósítását valamennyi tantárgyra és pedagógiai szakaszra átfogó gyógypedagógiai feladatként értelmezzük.

A közös követelmények területei:

társadalmi beilleszkedés,
a gondolkodás, a megismerés
hon és népismeret,

kapcsolódás Európához,
környezeti nevelés,
kommunikációs kultúra,
testi és lelki egészség,
tanulás,
pályaorientáció / énkép és éntudat /

Részletes követelmények:

Törvényi kereteit az Irányelvekben megfogalmazott, évfolyamokra bontott követelmények tükrében kívánjuk megvalósítani, szükség szerint kihasználva az évfolyamok és osztályok közötti átjárhatóság lehetőségét.

A nevelési funkciók viszonylatában - kiegészítve az oktatás területét- a személyiség diagnosztikus eljárásokkal történő szűrését célozzuk meg. Ennek jelentőségét a sokoldalú információszerzésben látjuk.

A tanórán kívüli tevékenységek

Lásd: Általános rész

II. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulók fogyatékoságának megfelelő, legmagasabb szintű képzés mellett a sajátos nevelési igénynek megfelelő személyiségfejlesztést is meg kell valósítanunk.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka során a tanulók alapkészségeit fejleszteni és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújtani,
- az iskola olyan- az emberre, társadalomra, művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó-ismereteket közöl, amelyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató és nevelő tevékenységének célja a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztése,
- fontosnak tartjuk, hogy a diákok elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- a tanulók között a szorgalom, a tudás, és a munka nyerjen nagyobb becsületet,
- törekedni kell a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segíteni kell a diákoknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekedni kell az emberek közötti érintkezés elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- megismertetjük tanulóinkat a nemzeti kultúra és történelem fontos eseményeivel.

III. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

- Az emberi, a gyermeki természetet figyelembe véve elvárható az alapiskolázás során, hogy a tanulók a mindennapi együttélésben a társadalom által elfogadott értékeknek, normáknak megfelelő magatartási szokásokat sajátítsanak el.
- Az őket körülvevő személyek, valamint az elődök / irodalmi, történelmi hősök / cselekedetei magatartási mintaként épüljenek be, amelyek közül egyéniségüknek megfelelően tudnak választani.
- A tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- A magatartási normák, minták megismerése nyomán jussanak el a szabálytudatig, az elfogadásig, a szabályazonosulásig.
- Ismerjék fel és tudják értelmezni, hogy vannak egyéni és közösségi érdekek, érdekütköztetések és léteznek kompromisszumos megoldások. Ítéljék el a testi erővel, a hatalommal, a tekintéllyel való visszaélést.
- Tudjanak azonosulni az emberszerető, toleráns magatartással.
- Tevékenységeik, cselekedeteik során mutakozzon meg az együttműködés, az önzetlen segítség, az egészséges versenyszellem a játékban, az alkotásban, a sportban.
- Iskolánk kapcsolatait tágabb társadalmi szférára is kiterjesztjük a közösségfejlesztés érdekeinek megfelelően.

Az enyhe fokban értelmileg sérült tanulók esetében a következő pedagógiai eljárásokra és tevékenységekre helyezük a hangsúlyt.

- Produktív együttműködés és kapcsolatkiépítés az óvodákkal.
- Az egyéni haladási ütemre építkező, s az ahhoz igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- A sérülés specifikus felzárkóztatási lehetőség biztosítása a rehabilitációs és rehabilitációs órák keretében.
- Napközis ellátás biztosítása az arra igényt tartó tanulók számára.
- Az életviteli gondok, nevelési nehézségek segítése a családok és a szülők vonatkozásában.

IV. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Az enyhe fokban értelmileg akadályozott gyermekek képességei fogyatékoságuk és mentális sérüléseik tekintetében is nagyon eltérőek. Nevelőközösségünk azt a célt tűzte ki e tekintetben maga elé, hogy a korlátok és lehetőségek szinkronjának megteremtésével hozzásegítse a tanulókat egyéniségük kibontakoztatásához, személyiségük teljessé tételéhez. Azt az egyszerű pedagógiai szemléletet tartjuk szem előtt, hogy minden ember egyedi és megismételhetetlen, éppen ezért minden lehetséges eszközzel és szintéren a pozitív értelemben vett máság hangsúlyozására törekszünk. Részletes lehetőségeket a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek fejezeténél ismertetünk.

V. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Pedagógiai programunkban kiemelkedő szerepet szánunk a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatoknak.

Tanulóink nagy része a társadalom perifériáján élő családból érkezik nap, mint nap az iskolába.

A beszűkült környezetben élő szülők, de gyerekeik is vágnak egy stabil kapcsolatra. Egyre több a szorongó, a bizonytalanság érzésével küzdő, szeretetre, védelemre vágyó gyermek. Épp ezért az iskolának kell vállalnia, hogy színtere lehessen a szülőtársakkal, pedagógusokkal, intézményvezetőkkel történő találkozásnak, és adjon lehetőséget a nyomasztó gondok megosztására.

Feladatainkat a következőkben határozzuk meg:

- a család, és a gyermek közvetlen környezetének megismerése,
- a gyermek kapcsolatainak feltárása, /kortársközösség, tágabb környezet/s ennek ismeretében a veszélyeztető faktorok kiszűrése,
- napközi, tanulószoba szervezése annak érdekében, hogy a gyermek idejének nagy részét szervezett és ellenőrzött keretek között töltsse,
- a helyi lehetőségek kihasználásával a szabadidő hasznos eltöltésére törekvés /kirándulások, üzem, múzeumlátogatások, vetélkedők, stb./,
- napi kapcsolatteremtés a családsegítővel, a gyermekjóléti szolgálattal, a rendőrséggel, a gyermekorvossal, védőnőkkel, a gyámügyi feladatokat ellátó kollégával, az iskola gyermek és ifjúságvédelmi felelősével,

VI. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, az etnikai tanulók felzárkóztatása

Az SNI-s tanulók jelentős része a társadalom perifériáján élő hátrányos helyzetű családi milióból érkezik. Munkanélküliek, a létminimum alatt élő rokkantnyugdíjasok. Jelentős a nagycsaládban élők száma.

Az iskoláskorú gyermek életének színtere nagy részben az iskola. A hátrányos helyzet kompenzálásának is itt kell történnie. Ehhez a munkához meg kell nyerni a szülőt, segítő érdeklődésüket gyermekük előrehaladása iránt.

A következő eljárásokkal igyekszünk enyhíteni tanulóink szociális hátrányain:

- napközi szervezése,
- segítség a taneszközök vásárlásához,
- felzárkóztató foglalkozások szervezése,
- a nevelők segítő szándékú odafordulása a gyermekek felé,
- családlátogatások,
- a szülők nevelési gondjainak segítése, felvilágosító munka a szociális juttatásokról szülői értekezleteken,

- szükség szerint az iskolai gyermek és ifjúságvédelmi felelős munkájának igénybe vétele,
- jogosultság és szükség szerinti segélyre javasolás,
- drog és bűnmegelőzési programok szervezése az egészségügyben és a rendőrségen dolgozók segítségével,
- pályaaorientációs tevékenység,

VII. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei.

Az együttműködés színterei: iskola, szabadidős tevékenységek.

Az iskolai ünnepek, osztálydélutánok, mind-mind színterei az együttműködésnek. További fejleszthetőségük aktualitások által determinált. Néhány példa a lehetséges formákból:

- szülői értekezlet,
- fogadó óra,
- nyíltnap,
- kirándulás,
- osztályfőnöki óra,
- anyák napja, farsang, karácsony,
- iskolai ünnepek,

Az együttműködés formáinak tervezésében a fő irányvonalakat jelöltük meg. Lehetőségként szem előtt tartjuk a napi aktualitásokat, a mindennapok által lehetőségként felkínált vonatkozásokat.

VIII. Iskolai egészségnevelési feladatok végrehajtása:

Az egészség alapértékként való felfogása az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál is komplex fogalmat jelent.

Az iskolai egészségfejlesztés feladatai közül a mindennapos testedzésre a kötelező óraszámokban megtalálható heti 3 testnevelés tanóra, a napközis foglalkoztatás és a sportkörök működése ad lehetőséget.

A testedzés jelentőségét fokozza, hogy a gyermekeknek a munkaerőpiacon - majdani munkavállalóként - szükségük lesz fizikai erőnlétükre és állóképességükre. Ezt pedig csak rendszeres testneveléssel, testedzéssel érhetjük el.

A test folyamatos fejlesztése és karbantartása feszültség levezető és fegyelmező hatású is.

Az egészséges életmódra és egészséges táplálkozásra nevelés, a helyes szokások kialakítása, a betegségek megelőzése, a gyógykezelések, az egészséget károsító hatások, káros szenvedélyek kivédése, baleset-megelőzés témakörei minden tantárgy tanítása során meg kell, hogy jelenjenek. Minden pedagógiai helyzetet fel kell használni ezen ismeretek átadására.

Az egészséges táplálkozásra nevelés szempontjait figyelembe véve szükséges az iskolai étkezés kínálatát irányítani, figyelembe véve a tanulók szociális hátrányait is.

A gyógypedagógia olyan oktatási rendszer, amelynek tantervében a lelki egészség kialakításának feladatára külön tantervi programegység fogalmazódott meg.

Az enyhén értelmi fogyatékos és a tanulási és magatartási zavarokkal küzdő speciális nevelési szükségletű gyermekek

személyiségének
magatartásának fejlesztésére
szocializációs
rehabilitációs
és mentálhigiénés felkészítésére,

szolgál a: „Komplex személyiség- és magatartásfejlesztő” tantervi egység.

IX. A környezeti nevelési program szerepe

A környezeti nevelés célja az intézményes keretek között megtervezni és tudatos pedagógiai folyamatban kialakítani és elősegíteni az ember környezettudatos magatartását, életvitelét. A környezeti nevelés a személyiségre komplex módon hat.

A környezeti nevelés minden fogyatékos tanuló – a későbbi életvitel kialakítása érdekében – igen hangsúlyos. A fogyatékosok okozta megismerési gátak megkívánják – úgy a természeti, mint a társadalmi környezet vonatkozásában –, hogy e nevelési terület is a helyes egyéni stratégiák kialakítását és következetes véghezvitelét biztosítsa.

Már az iskoláztatás kezdetén mind az ép, mind az értelmi fogyatékos tanulók, rendelkeznek valamiféle ismeretekkel környezetükről, érzelmekkel kapcsolódnak a világ dolgaihoz. A tanulók megismeréséhez az is hozzátartozik, hogy tudjuk, milyen képeket hordoznak magukban arról a világról, amelyben élnek. Milyen viselkedésbeli értékeket, attitűdöket alakítottak ki magukban, mi az, amire a környezettudatos magatartás kiépítésekor már mint alapra számíthatunk, ill. milyen torzulások, rossz szokások rögzültek eddigi életük alatt. A tervezésnél ezeket figyelembe kell vennünk.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében a környezeti nevelés jelen-idejűsége igen fontos tényező. A személyes tapasztalás, cselekvés mindig a konkrét idő és térrelációkra épül. A realitást a konkrétumot hozza be a nevelésbe. A jövő, amely jelenünktől függ - cselekedeteinktől, értékek megőrzésétől, a környezetszennyezés megállításától stb. - sokkal hamarabb, az érzelmek szűrőjén keresztül körvonalazódhat a tanulóban.

A környezeti nevelésben a tanulás tág, teljes körű értelmezése fontos elem. Ez azt jelenti, hogy nemcsak ismeretközlő, információs, tudományos, tényszerű anyagok megtanítása a cél, hanem a szerepek, magatartási módok megtanulása, életviteli stratégiák kialakítása és gyakoroltatása, attitűdformálás, érzelmi viszonyulások és értékek közvetítése is része a teljes folyamatnak. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében az utóbbiak bírnak kiemelt szereppel.

A környezettudatos magatartás kialakításának elengedhetetlen feltétele az iskolai és otthoni, valamint távolabbi környezet megfeleltetése, vagy legalább közelítése a célkitűzésekhez. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál fokozottabban szükséges a következetes és állandó mintaadás, a szokások szintjén is kialakított környezet- és természetvédelem.

A fogyatékos tanulók és fiatalok nevelésében/oktatásában – éppen a teljesebb társadalmi szocializáció érdekében – szükséges a környezeti nevelés kiszélesített értelmezésének alkalmazása. Nem csak a természeti környezetünk problémái öltöttek aggasztó méreteket, hanem az emberi társadalmak is kedvezőtlen irányba „fejlődnek” (fogyasztási szokások, zaj és baleseti kockázatok, víz- és talajszennyezés, agresszió, tömegmanipuláció, népességfogyás/túlnépesedés stb.).

HELYI TANTERV

I. Általános alapelvek

1. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az évenként megjelenő tankönyvkínálatból a következő szempontok alapján kell a tankönyveket kiválasztani:

- A tankönyv tartalmában, információiban, az ábrák kivitelezésében, a szöveg tartalmi megfogalmazásában igazodjon a tanulók sajátos igényeihez;
- Fontos a tankönyvhöz kapcsolódó feladatlap;
- A tankönyv ne legyen zsúfolt, legyen áttekinthető, jól olvasható betűtípussal szedve;
- A tanulást segítő kézikönyvek, és kötelező olvasmányok sok képpel, törekedjenek a megfigyelés segítésére, a folyamatok és történések megértésére.
- Lehetőség szerint elektronikus adathordozón rögzített hang- és képanyag is álljon rendelkezésre.

A speciális igényű tanulók számára lehetőleg olyan füzetet kell használni, amely a figyelem, a koncentráció és az esetleges észlelési zavarok kompenzációs igényét kielégíti.

A taneszközök legyenek lényegyet mutatóak, színesek, figyelem felhívóak, jól tisztíthatóak, igényes kivitelűek.

Nagy szerepe van a pedagógus kreativitását tükröző saját készítésű szemléltető eszközöknek.

A nagyfokú fejlődésbeni lemaradás és a konkrétumokhoz való kötődés indokolja, hogy az iskolában speciális taneszközök a játéktárgyak, valamint a mindennapi élet használati tárgyai is.

2. Iskolai beszámoltatás, értékelés, minősítés sajátosságai

Pedagógiai munkánk fontos része a folyamatos ellenőrzés, értékelés. Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy **gyakorlati tevékenysége** alapján ellenőrizzük.

Az írásbeli ellenőrzésről a tanulókat az előző órán, vagy az írás előtt 3 nappal tájékoztatjuk. A szóban történő feleltetést elsősorban azoknál a tanulóknál alkalmazzuk, akiknek a verbális készsége, kifejezőmódja nem gátolt, s így a teljesítés funkcionális gátlásokba nem ütközik.

Az értékelésnél minden tanuló önmagához mért fejlődését fejezzük ki szóban vagy írásban.

3. A magatartás és a szorgalom minősítési rendszere

A magatartás értékelése:

Példás: a tanuló magatartása, ha az iskola házirendjét / korának megfelelően / következetesen betartja, a rábízott és önként vállalt feladatokat felelősséggel elvégzi, viselkedése, hangneme társaihoz és felnőttekhez való viszony példamutató.

Jó: a magatartása annak a tanulónak, aki az iskola házirendjét /életkorának megfelelően / betartja, felelősségérzete, rendszeretete jó. A kapott feladatokat elvégzi, viselkedése, hangneme, társaihoz és felnőttekhez való viszony megfelelő.

Változó: a magatartása annak a tanulónak, aki az iskola házirendjét csak nevelői, társai figyelmeztetésével képes betartani, felelősségérzete, rendszeretete változó. A rábízott feladatot csak vonakodva végzi el, viselkedése, hangneme, társaihoz, felnőttekhez való viszonya kifogásolható.

Rossz: a magatartása annak a tanulónak, aki az iskola házirendjét gyakran, illetve súlyosan megsérti, vagy viselkedésével, hangnemével társainak rossz példát mutat

A szorgalom értékelése:

Példás: a tanuló szorgalma, ha a munkához való viszonya példamutató, feladatait rendszeresen elvégzi, kötelességtudata igen fejlett, értelmi képességeinek és körülményeinek megfelelő eredményt ér el.

Jó: a tanuló szorgalma, ha munkáját, feladatait elvégzi, kötelességtudata fejlett, eredményei nem mindig érik el azt a szintet, amelyet értelmi képességei és körülményei lehetővé tesznek.

Változó: a tanuló szorgalma, ha a munkához való viszonya ingadozó, feladatait hiányosságokkal végzi, kötelességét csak figyelmeztetés után teljesíti, eredményei elmaradnak a képességeinek és körülményeinek megfelelő szinttől.

Hanyag: a tanuló szorgalma, ha a munkához való viszonya nem megfelelő, feladatait többszöri figyelmeztetés után végzi el, kötelesség tudata fejletlen, munkájában megbízhatatlan, eredményei jelentősen elmaradnak képességeitől és körülményeitől.

II. TANTERVEK

1. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelését, oktatását ellátó általános iskolák kerettanterve adaptálásával készült helyi tanterv

(A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelésének, oktatásának irányelve figyelembe vételével.)

- mellékelve (2. sz. melléklet)

A tantárgyak és tantárgyi modulok rendszere

<i>Tantárgy</i>	
Magyar nyelv és irodalom	1-8.
Matematika	1-8.
Történelem	5-8.
Természettudomány	1-6.
Biológia	7-8.
Fizika	7-8.
Kémia	7-8.
Földrajz	6-8.
Ének-zene	1-8.
Vizuális kultúra	1-8.
Hon- és népismeret	6
Dráma és színház	7.
Digitális kultúra	7-8.
Technika és tervezés	1-8.
Testnevelés	1-8.
Közösségi nevelés	5-8.
Komplex személyiség- és magatartásfejlesztő program	1-8.

A törvény által biztosított szabadon felhasználható órakeret terhére választható foglalkozásokat biztosítunk. Ide építjük be a Komplex személyiség és magatartásfejlesztő programot, egyéni készségfejlesztést, dyslexia, dyscalculia, dysgraphia kezelést.

Záró rendelkezések

1. A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa

a./ A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje

A nevelőtestület számára, a program elfogadása előtt, az igazgató biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést 30 napos véleményezési határidővel.

b./ A hozzáférhető elhelyezés biztosítása

A helyi pedagógiai program 1-1 példánya az intézmény igazgatói irodájában, irattárában, ill. könyvtárában kerül elhelyezésre

c./ A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje

Az intézményhasználók az igazgatótól kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők a könyvtárban olvashatják el a dokumentumot, ill. az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni.

d./ A pedagógiai program módosítása

Az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az igazgató, az intézmény vezetősége, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni. A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.

Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

2. Legitimációs záradék

Intézményünk helyi pedagógiai programját a nevelőtestület 2020. április 3-án elfogadta.

Felülvizsgálatát 2025. évben határozta meg.

2020. április 6-án a fenntartónak jóváhagyásra átadtuk.

Tápiószőlős, 2020. április 14.

igazgató

Tápiószele–Tápiószőlős–Újszilvás és Famosi Református Egyházközség Presbitériuma XIV/2020 (2020.04.14.) számú határozatával a pedagógiai programot jóváhagyta. (jegyzőkönyvi kivonat mellékelve)

A nevelőtestületi elfogadást igazoló jegyzőkönyvi kivonat csatolva

Melléletek

1. A hivatalos, érvényben lévő általános iskolai kerettantervek alapján készült helyi tanterv 1-8. évfolyamra.
2. A Köznevelési Típusú Sportiskolai Kerettanterv alapján készült helyi tanterv 1-8. évfolyamra.
3. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelését, oktatását ellátó általános iskolák kerettanterve adaptálásával készült helyi tanterv 1-8. évfolyamra.
4. Legitimálási jegyzőkönyvek
5. VEKOP-7.3.3-17 pályázatból adódó pedagógiai feladatok, digitális fejlesztési terv

Mellékletek

VEKOP-7.3.3-17 pályázatból adódó pedagógiai feladatok, digitális fejlesztési terv

INTÉZMÉNYI DIGITÁLIS FEJLESZTÉSI TERV (DFT)

Digitális környezet a köznevelésben VEKOP-7.3.3-17

›Tápiószőlős-Újszilvás Református Általános Iskola és Óvoda‹

A szakmai terv 1. sz. melléklete

Tartalomjegyzék

1. Helyzetelemzés, fejlesztési szükségletek bemutatása	151
1.1. A gyakorlatban alkalmazott digitális pedagógiai eszköztár bemutatása, fejlesztési szükségletek	151
1.1.1. Az intézmény módszertani felkészültsége a digitális kompetencia fejlesztés területén	151
1.1.2. Fejlesztési szükségletek.....	152
1.2. Az intézményi szervezeti és humán feltételek bemutatása, fejlesztési szükségletek ..	153
1.2.1. Az intézményi szervezeti struktúra és a rendelkezésre álló humán erőforrás bemutatása	153
1.2.2. Fejlesztési szükségletek.....	155
1.3. A rendelkezésre álló infrastruktúra, eszközpark bemutatása, fejlesztési szükségletek	157
1.3.1. Az intézmény eszközellátottsága	157
1.3.2. Fejlesztési szükségletek.....	158
1.4. Vízió	158
2. Intézményi fejlesztési célok meghatározása	160
2.1. A pedagógiai célok kijelölése a digitális pedagógia területén	160
2.2. Az érintett fejlesztési célcsoportok meghatározása.....	161
2.3. Az intézmény szervezeti és humán feltételeinek javítására, fejlesztésére vonatkozó célok	162
2.4. Infrastruktúra és eszközpark fejlesztésére vonatkozó célok	163
2.5. Lehatárolás, szinergia.....	164
2.6. A fenntarthatóságra vonatkozó cél.....	164
3. A fejlesztési feladatok, tevékenységek meghatározása.....	165
3.1. A digitális pedagógiai-módszertani csomag meghatározása.....	165
3.2. Adaptáció és felkészítés	167
3.3. Bevezetés és alkalmazás.....	168
3.4. Az infrastrukturális feltételek biztosítása.....	169
3.5. A humán erőforrás biztosításának tervezése	171
4. Disszemináció	171
5. Fenntarthatóság	172

Táblázatjegyzék

1. táblázat: az iskola kompetencia eredményeinek országos átlagtól való eltérése	151
2. táblázat: a projektben résztvevő pedagógusok szakterület szerinti megoszlása.....	155
3. táblázat: az iskola tanulóinak szociális háttere	155
4. táblázat: a választott programcsomagok és a hozzájuk csatlakozó képzések.....	156
5. táblázat: az eszközök beszerzésével járó munkaigény	158
6. táblázat: a projekt közvetlen célcsoportja	161
7. táblázat: a választott programcsomagok	165
8. táblázat: a programcsomagok kapcsolódása az egyes szaktárgyakhoz	167
9. táblázat: a választott programcsomagok alkalmazásának technikai peremfeltételei	169

Bevezetés

Tekintettel arra, hogy egy korábban elfogadott fejlesztési tervet szeretnénk módosítani, a továbbiakban ennek indoklását részletezzük, s a módosított részek tipográfiájában a sárga színt használjuk:

A módosítás legfontosabb eleme

A korábban választott GEOMATECH – Élményalapú, interaktív, digitális matematika feladat- és tananyagrendszer felső tagozatosok számára nevű csomagot, a GEOMATECH – Játékos, interaktív, digitális matematika feladat- és tananyagrendszer alsó tagozatosok számára nevű csomagot, valamint a LEGO eszközökkel támogatott konstruktív pedagógiai módszerek a matematika oktatásában elnevezésű csomagot szeretnénk szintén matematika kompetencia fejlesztését támogató csomagra változtatni:

- Tankockákkal az eredményes matematika tanuláért digitális pedagógiai-módszertani csomag alsó és felső tagozatban

Fenti csomagot szeretnénk kiegészíteni felső tagozatban:

- a Tankockák a természettudományos megismerés támogatására digitális pedagógiai-módszertani csomag bevezetésével

A természettudományos terület támogatását azért tartjuk fontosnak, mert míg alsó tagozatban a diákok nagy lelkesedéssel fordulnak a környezetismeret tárgyhoz, addig sajnos a felső tagozatban egyre kevésbé mutatnak érdeklődést a fizika, biológia tárgyak iránt. A csomag bevezetésével a pályaeorientációt is támogatni kívánjuk.

Módosítás oka

- A Digitális Pedagógus Módszertani Központ honlapján A Digitális környezet a köznevelésben (EFOP-3.2.3–17 és VEKOP-7.3.3–17) pályázatokhoz ajánlott mintacsomagok kínálata a benyújtás idejéhez képest bővült.

A most elérhető csomagok közül a fenti Tankocka csomagok teljes mértékben megfelelnek az eredetileg is kitűzött pedagógiai céljainknak, s azon túlmenően számos előnnyel rendelkeznek. A tankocka csomagok bevezetésével lehetőségünk nyílik a természettudományos megismerés fejlesztését támogató tankocka csomag bevezetésére is.

A korábban választott csomaggal szembeni előnyök, melyek a módosítás alapvető okai

- A tankocka erőteljesebben szolgálja a Felhívásban megfogalmazott részelt – a tanulók digitális kompetenciáinak fejlesztését –, hiszen támogatja a tanulók általi digitális tartalmak létrehozását, digitális kreativitásuk felszínre hozását már általános iskolában.
- Használatának módja nagyban segíti a szemléletformálást, mely a projekt során kötelezően megvalósítandó tevékenység, fontos kockázati tényező.
- A tanulónak nem szükséges regisztrálnia magát, elegendő a pedagógus regisztrációja, így a szülői szemléletformálás (mely része a pályázati felhívásnak) valóban fokozatosan tud megvalósulni.
- A használni kívánt felület (LearningApps) szinte egyedüli módon teszi lehetővé a „virtuális osztályterem” létrehozását, mely a középiskolákban működő online számonkérési, tanulási felületek előszobája. Középiskolában már elvárás ezen felületek készség szintű ismerete, ezért fontosnak tartjuk már általános iskolában bevezetni.
- A szülői szemléletformálást támogatja az a funkció, melynek köszönhetően a pedagógus látja, azaz nyomon tudja követni tanítványai tevékenységét az oldalon. Ez a pedagógus általi kontroll egyrészt segíti az egyéni segítségnyújtást, felzárkóztatást, tehetséggondozást, másrészt megnyugtató a szülők számára. Ez általános iskolában nagyon fontos.

- A különös figyelmet igénylő gyermekek (SNI, BTMN, tehetséges tanulók) oktatását maximálisan támogatja vizualitása, felépítése, könnyű kezelése, elérhetősége, s a biztos sikerélmény.
- A tankockák használata során azonnali visszacsatolást kapnak a tanulók, ami a Z és alfa generáció számára nagyon fontos. Az ellenőrzéshez, a hibajavításhoz nem szükséges a pedagógus személyes jelenléte. A felület megmutatja ugyan a diáknak a hibás megoldást, de nem „mondja meg” mi lett volna a helyes, így további gondolkodási műveletek elvégzésére készíti.
- Tankockát bármilyen tantárgyban lévő tananyaghoz készíthetünk, így a projekt fenntarthatóságát fokozottan támogatja. A pedagógusok bármilyen tantárgyfelosztás esetén használni tudják a LearningApps felületét.
- Már az általános iskolás korosztály is képes saját tankockákat létrehozni, mellyel a tantárgyi tudásuk mellett kreativitásuk is fejlődik.

A korábban választott csomaggal szemben nem csak a matematika tárgy oktatásában tudjuk alkalmazni a megszerzett tudást, hanem tulajdonképpen bármelyik tárgyban. Ez sokkal inkább elősegíti azt a kitűzött célunkat, hogy egységesség legyen a digitális eszközök és módszerek használatát tekintve. A Pedagógiai Programunk változtatásánál rögtön megjelenhet az egységesség, ami a szülők és a diákok számára nagyon fontos és joggal elvárható tényező.

A módosítás egyéb tényezői

- A korábban kitűzött pedagógiai, intézményi célok annyiban módosulnak, hogy a matematika terület fejlesztése mellett a természettudományos megismerés fejlesztése is bekerül céljaink közé.
- A korábbi eszközigényünk annyiban változik, hogy a Lego eszközök helyett több tablettet, projektort, és tantermi menedzsment tudunk beszerezni.
- A projekt tanári és tanulói célcsoportja a választott csomagoknak és területeknek megfelelően változik.
- Az infrastruktúra és az eszközpark fejlesztési céljai a csomagokhoz kapcsolódva változnak.
- A pedagógusok számára korábban tervezett továbbképzést természetesen cserélni szükséges egy szintén 60 órás képzésre, melyhez mentori tevékenység társul. Óraszámuk azonos a korábban választott képzésekkel.

A Tápiószőlős-Újszilvás Református Általános Iskola és Óvoda székhelye Tápiószőlősön található, amely Közép-magyarországi régióban, Pest megyében, a Ceglédi járásban helyezkedik el. A település lakossága kb. 3000 fő, ebből az általános iskolás korúak száma kb. 250 fő.

Az iskola létszáma a 2016/2017 tanévben 244 fő, ebből 114 fő jár alsó tagozatra, 130 fő felső tagozatra. 2012-ben 117 fő járt alsó és 120 fő felső tagozatra, vagyis az iskola tanulói létszáma lényegében nem változott az elmúlt 5 évben. Az 1. táblázat alapján az intézmény hatodik és nyolcadik évfolyamos diákjainak matematika és szövegértés kompetencia eredményei az országos átlagtól szignifikánsan nem térnek el.

1. táblázat: az iskola kompetencia eredményeinek országos átlagtól való eltérése

	2013		2016	
	6. évfolyam	8. évfolyam	6. évfolyam	8. évfolyam
Matematika	-1,4%	-1,35%	-3,36%	+5%
Szövegértés	+0,33%	+3,15%	-3,86%	+5,94%

Forrás: Közoktatási Információs Rendszer

Az intézmény 8 évfolyamos, 11 osztállyal működik 23 főállású pedagógussal. Ezen kívül 1 fő iskolatitkár, 1 fő pedagógiai asszisztens, 1 fő rendszergazda és 12 fő technikai dolgozó biztosítja a mindennapok gördülékeny lebonyolítását.

Az iskola felszereltsége jónak mondható: 14 tanterem, ebből 2 terem interaktív táblával felszerelt, továbbá rendelkezünk 1 informatika tanteremmel.

1. Helyzetelemzés, fejlesztési szükségletek bemutatása

1.1. A gyakorlatban alkalmazott digitális pedagógiai eszköztár bemutatása, fejlesztési szükségletek

1.1.1. Az intézmény módszertani felkészültsége a digitális kompetencia fejlesztés területén

Intézményünkben közel 5 éve óta folyamatos a nevelők IKT módszertani továbbképzése. Eközben általánossá vált az e-napló és a tagintézmények közötti belső hálózat használata.

Tantermeink többsége projektorral felszerelt, és vagy interaktív tábla, vagy Dimeboard segíti az ismeretátadást.

Iskolánkban kezd általánossá válni az interneten is elérhető interaktív tananyagok használata. Elsősorban a Sulinet Digitális Tudásbázist használják a kollégák. Jellemző hogy saját interaktív tananyagbázist tárolnak eszközeiken a pedagógusok.

A diákok elsősorban Power Point bemutatókat készítenek, van, aki már segítség nélkül. A pedagógusok a tananyag feldolgozás és az önálló munka során egyaránt használják a digitális eszközöket, melyeknek az intézményen belül magas az elfogadottsága.

Elsősorban az alábbi témakörök oktatásához használják az infokommunikációs eszközöket és ahhoz kapcsolódó pedagógiát: matematika: geometriai problémák, földrajz: térképismeret, gazdaságföldrajz, biológia: az emberi test működése stb. Mindemellert a pedagógus kreativitása szab határt a megvalósításnak és alkalmazásnak.

A digitális kompetencia fejlesztése a pedagógiai programban több helyen, így a kompetencia alapú fejlesztés, tanulási nehézséggel küzdők felzárkóztatása kapcsán

megjelenik, ugyanakkor önálló fejezetet nem alkot. Hiányzik a digitális módszertan helyi tantervekbe, illetve tanmenetbe való integrált beépülése.

Erősségek:

- Tantestület tagjai előszeretettel használják a digitális eszközöket.
- Az IKT eszközök használatának fontossága megjelenik az intézmény pedagógiai programjában.

Gyengeségek:

- Digitális módszertan a helyi tantervekbe nem épült be kellően integrált módon.
- Pedagógiai programban a digitális kompetencia fejlesztése nem jelenik meg önálló fejezetként.

1.1.2. Fejlesztési szükségletek

A digitális pedagógiai módszertan bevezetéséhez az alábbi területen lenne szükséges az előrelépés:

1. A jelenlévő géppark állománya nem megfelelő színvonalú (magas életkor, elavultság) nincs elegendő számú interaktív tábla az intézményben. A továbbképzéseken szerzett ismeretek folyamatosan frissítendőek, a mobileszközök elterjedése új típusú képzéseket igényel. Ennek megoldása elengedhetetlen a digitális tanításban való továbblépéshez.
2. Átfogó módszertani fejlesztések szükségesek az IKT eszközök komplex használata terén. Különösen igaz ez az iskola adottságaiból fakadóan az SNI és BTM tanulók felzárkóztatása kapcsán, számukra külön IKT foglalkozások szervezése szükséges.
3. Az intézmény pedagógiai módszertanában nincsenek jelen a digitális értékelés formái, ami az ezzel kapcsolatos metódusok bevezetését hátráltatják.
4. Az intézményi önértékelést az önértékelési csoport által kidolgozott séma alapján készítettük el, és digitális eszközön tároljuk az adatokat.
5. A pedagógiai programba az új innovatív tartalmakat oly módon kívánjuk beépíteni, hogy az intézményt érintő külső és belső mérések megvalósuljanak, a belső értékelések eredményei alapján észlelt hiányosságok, hibák, nem megfelelőségek megszűnjenek, a szükséges javító, fejlesztő, megelőző tevékenységek megtörténjenek. Ugyancsak kívánatos volna a tanmenetekbe és helyi tantervekbe való beépülés is. Meg kell határozni azokat a tantárgyi témaköröket, amelyek esetében a digitális pedagógia a formális oktatásba, az óratervi foglalkozás keretei közé beilleszthető.
6. Az adaptáció során a pedagógusok ahhoz kapnak segítséget, hogy képesek legyenek sikeresen megszervezni a marginalizálódott helyzetben lévő gyerekek nevelését-oktatását. a matematikai kompetencia fejlesztés területén, a szövegértés fejlesztésének területén, a természettudományos megismerés területén, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének támogatása illetve a kreativitás fejlesztésének támogatása területén.

A tanítást-tanulást támogató digitális kompetenciák fejlesztését támogató eszközöknek és módszereknek széles körben történő megismertetése és

alkalmazása érdekében az alábbi területeken kívánjuk a digitális pedagógiai eszköz és módszer adaptálását, implementálását és tanulási-tanítási gyakorlatba ültetését:

- matematikai kompetencia fejlesztésének támogatása
- a természettudományos megismerés támogatása

A pályázat megvalósításának eredményeképpen, a digitális pedagógiai módszertannal támogatott tanórák aránya az adott/választott csoportra vonatkoztatva az adott/választott tantárgy éves össz óraszámához viszonyítva az első teljes tanévtől el fogja érni a 40%-ot.

A digitális fejlesztések során kiemelt figyelmet kell fordítani a fogyatékkal élő, a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTM) fejlesztésére.

1.2. Az intézményi szervezeti és humán feltételek bemutatása, fejlesztési szükségletek

1.2.1. Az intézményi szervezeti struktúra és a rendelkezésre álló humán erőforrás bemutatása

A digitális pedagógia humán oldaláról pozitívként elmondható, hogy az intézményben oktató pedagógusok mindegyike részt vett már valamilyen szintű informatikai jellegű képzésen. Ezek a következők voltak:

- A digitális pedagógia alkalmazása a mindennapi gyakorlatban, 2015, 30 óra: az iskola minden oktatója elvégezte.
- Számítógépkézelés, szövegszerkesztés, internet felhasználás, 2014, 90 óra, 6 fő.
- Az intézmény rendszergazdája mérnök-informatikus végzettségű, valamint 1 fő rendelkezik ECDL vizsgával

A megfelelő képzettségi szint eredménye, hogy a képzettek 80%-a legalább alkalomszerűen használja a modern IKT eszközöket. Az informatika órán kívül más tantárgyak óráin is megjelenik a számítógép a tanítási órákon, előszeretettel nyúlnak az eszközökhöz a kollégák. Alkalomszerűen, szinte az egész tantestület használja a számítógépet a tanításban. Összefoglalva elmondható, hogy a pályázat megvalósításához szükséges humán erőforrás az intézményben rendelkezésre áll.

A témával kapcsolatos negatívumok az alábbiakban foglalhatók össze:

- Ahogy a képzések taglalásánál is látható volt, bár minden nevelő részesült valamilyen digitális jellegű képzésben, a legújabb IKT eszközök használatához nem kapcsolódott humán erőforrás fejlesztés. Emiatt a dolgozók informatikai tudása részben elavult, mindenképpen szükség van a tudás felfrissítésére. Ezen belül szükség lenne modern infokommunikációs eszközök használatával kapcsolatos képzésekre, illetve interaktív tananyagok felhasználásával, technikai és módszertani alkalmazásával kapcsolatos ismeretbővítésekre. Az intézmény biztosítja minden pedagógusnak a továbbképzéseken való részvételt, vállalja a helyettesítések biztosítását, illetve mentorálási tevékenységet is támogatja.
- Az intézményben nem áll rendelkezésre digitális módszertani asszisztens, így a digitális módszertan bevezetésében az intézmény hátrányt szenved. Jelen projekttel ezt a hiányt is szeretnénk kiküszöbölni.

Erősségek:

- Tantestület szívesen használja a modern IKT eszközöket pedagógiai munkájuk támogatására
- A pedagógusok mindegyike részt vett már IKT jellegű képzéseken

Gyengeségek:

- A pedagógusok digitális háttértudása részben elavult, a legújabb technológiák használatához nem alkalmas.
- Nem áll rendelkezésre olyan háttértámogató, digitális módszertani asszisztensi rendszer, amely segíthetné a pedagógusokat a digitális módszertan elsajátításában

1.2.2. Fejlesztési szükségletek

A projektben résztvevő pedagógusok megoszlása a 2. táblázat szerint történik.

2. táblázat: a projektben résztvevő pedagógusok szakterület szerinti megoszlása

Szakterület	Pedagógusok száma	Kapcsolódás a választott módszertani csomaghoz
Matematika	1 fő	A matematika kompetencia fejlesztésének támogatása (felső tagozat)
Általános iskolai tanító	3 fő	A matematika kompetencia fejlesztésének támogatása (alsó tagozat)
Tanár: - biológia - fizika	2 fő	A természettudományos megismerés támogatása, fejlesztése

Forrás: intézményi adatszolgáltatás

Intézményünkben évfolyamonként általában egy-egy osztály működik, viszonylagosan magas tanulói létszámmal, melyek között rendszeresen felbukkannak olyan tehetséges gyermekek, akik különböző tantárgyi- és sportversenyeken érnek el figyelemre méltó eredményeket. Diákjaink összetétele a szociális háttér szerint a 3. táblázat alapján alakultak (2015-ös adatok):

3. táblázat: az iskola tanulójának szociális háttere

tanulói létszám (2015)	HH	HHH	BTM (2015)	SNI (2015)	RGYK (2015)
244	35	5	16	28	80
Arány a tanulói létszámmal képest, %	14,3%	2%	6,5%	11,4%	32,7%

Forrás: intézményi adatszolgáltatás

A program sikerességének megvalósítása szempontjából szükség lenne a pedagógusok digitális kompetenciáinak fejlesztése szempontjából különböző továbbképzésekre. Ennek összefoglalását adja meg a 4. táblázat.

4. táblázat: a választott programcsomagok és a hozzájuk csatlakozó képzések

	Csomag neve	Létszám	Kapcsolódó képzések
Választott módszertani csomag	A matematika kompetencia fejlesztésének támogatása		
Alsó tagozat	LEGO Eszközökkel támogatott konstruktív pedagógiai módszerek a matematika oktatásában	4 fő	LEGO® eszközökkel támogatott konstruktív pedagógiai módszerek a matematika oktatásban, 30 óra
	Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért	3 fő	Tankocka alkalmazása az alsó tagozatban 60 óra
	Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért	1 fő	Tankocka alkalmazása a felső tagozatban 60 óra
Választott módszertani csomag	A természettudományos megismerés támogatása		
Felső tagozat	Tankockák a természettudományos megismerés támogatására digitális pedagógiai-módszertani csomag a természettudományos megismerés támogatására	2 fő	Tankocka alkalmazása a felső tagozatban 60 óra

Forrás: www.dpmk.hu

Mind a gyermekek, mind a pedagógusok számára fontos a mindennapi élethez és az oktatásban is, hogy az informatikai eszközök felé bizalommal forduljanak, biztonságosan és tudatosan használják az IKT eszközöket. Ezért nagymértékben szükséges a pedagógusaink és a diákjaink számára is a szemléletformálás, hiszen a digitális eszközök jelen vannak mindennapjainkban, akár az iskolában, akár az otthonukban. Szükség van szemléletváltásra, mert bár szeretik az interaktív táblák használatát, az csak kb. 30%-ban épült be a helyi tantervekbe.

Rendszeresen szervezett workshopokon, tantestületi tréningeken, pedagógiai kampányokon minden pedagógus számára felajánlasi lehetőséggel élünk, hogy elmondhassa és bemutathassa a továbbképzéseken szerzett ismereteit, melyekkel társaik bővíthetik szemléletüket, meglévő ismereteiket. Ezek a disszeminációs tevékenységek lehetőséget teremtenek arra, hogy a programba be nem vont

pedagógusok motivációját, érdeklődését i felkeltsük a digitális pedagógiai módszerek bevezetése iránt.

Intézményvezető feladata, hogy a pályázatban részt vevő pedagógusok továbbképzéseit rögzítse és nyomon kövesse. A bevont pedagógusok folyamatos szakmai támogatásához, mentorálásához az Országos Szakértői névjegyzéken, illetve az Országos Szaktanácsadói névjegyzéken szereplő szakemberek vonhatók be. A pedagógusok szakmai támogatását úgy kell tervezni, hogy valamennyi pedagógus számára biztosított legyen a folyamatos támogatás.

A Digitális Fejlesztési Terv megvalósításának nyomon követése, koordinálása az intézményvezető és a munkaközösség-vezető feladata. A munkaközösség-vezető negyedévente előrehaladási beszámolót készít és terjeszt elő az intézményvezető felé, a Digitális Fejlesztési Terv ütemezett megvalósulásáról, illetve annak esetleges elmaradásáról. Az intézményvezető nevelőtestület elé terjeszti a kérdést, amely dönt az esetleges további intézkedésekről.

1.3. A rendelkezésre álló infrastruktúra, eszközpark bemutatása, fejlesztési szükségletek

1.3.1. Az intézmény eszközellátottsága

Iskolánkban jelenleg a következő informatikai eszközpark áll rendelkezésre:

- 2 db interaktív tábla projektorral
- 24 db tanulói asztali gép, 2 GB RAM, windows 8.1 educatio operációs rendszerrel, USB porttal, HDMI csatlakozás nincs. A gépeket 2009-ben szereztük be, elavult állapotban vannak.
- 23 db tanári notebook
- 12 db projektor

Internetellátottság: az intézmény hálózati kapcsolatát és internetbiztonsági szolgáltatásait egy professzionális hardveres tűzfal biztosítja. Wifi szűrés szintén a tűzfal segítségével a történik. A rendszer által biztosított le- és feltöltési sebesség kiváló, ami a nagyobb eszközteljesítményt és hálózati kapcsolatot igénylő digitális módszertani csomagokkal való munkára alkalmas.

Erősségek:

- Megfelelő számú számítógép
- Az intézményben a modern IKT eszközök az oktatás segítésére rendelkezésre állnak
- Internet elérés megoldott

Gyengeségek:

- Interaktív táblák száma kevés
- Nincsenek jelen az alfa generáció oktatását leghatékonyabban javító legújabb infó-kommunikációs, hordozható technológiák

1.3.2. Fejlesztési szükségletek

Intézményünkben az alábbi fejlesztések szükségesek eszközpark terén:

- Interaktív tábla, legalább 70 hüvelyk képátmérővel: 2 db
- Laptop a Műszaki és Módszertani Útmutatóban meghatározott paraméterekkel, 3 db
- Tablet, a Műszaki és Módszertani Útmutatóban meghatározott paraméterekkel, 32 db
- Zárható szekrény a laptopok és tabletek tárolására, amelyben megoldható a eszközök töltése is, 1 db.
- Tablet-tartó asztali állvány: 32 db
- Tanterem menedzsment szoftver: 32 db
- Projektor konzollal: 2 db

5. táblázat: az eszközök beszerzésével járó munkaigény

Termék	Beszerzési költség	Szállítási igény	Beszerelési igény
Interaktív tábla	X	X	X
Zárható szekrény	X	X	
Tanári laptopok	X	X	
Tanulói tabletek	X	X	
Tablettartó asztali állvány	X	X	
Projektor konzollal	X	X	X

Forrás: saját készítés

1.4. Vízión

A pedagógusok, tanárok az órára való felkészülés keretében több, előre elkészített, feldolgozott tananyag és tanmenet közül választhatnak, amelyek online módon elérhetőek, tovább szerkeszthetőek és alakíthatóak. Az opcionálisan választható tananyagok és tanmenet mellé módszertani útmutató is tartozik. A különféle tananyagok illeszkednek a különböző igényekhez (hátrányos helyzet, sajátos nevelési igény)

Az órán a pedagógus, tanár, az előre elkészített anyagot multimédiás tartalmak bemutatására is alkalmas berendezéssel mutatja be, felhasználva az „IKT az oktatásban” témában megszerzett ismereteit.

A diákok interaktív módon tapasztalhatják meg, illetve alakíthatják a tananyag elemeit, ami jelentősen hozzájárul a megértéshez és a tananyag elsajátításához. A diákok az órán kívüli időszakban is hozzáférnek az órai anyaghoz, annak kiegészítéseihez, ezekkel kapcsolatban önellenőrző és tanári ellenőrzés mellett

végezhető feladatokat kapnak. A tananyaggal kapcsolatban órán kívül is kérdéseket tehetnek fel online módon.

A pedagógus, tanár a dolgozatokat, házi feladatokat elektronikus módon gyűjti be és a feladattípustól függően, elektronikusan értékeli is ki (ezzel értékes munkaidőt takarít meg, amit hasznosabb feladatokra fordíthat, pl. órára felkészülés, tananyagszerkesztés).

A pedagógusok, tanárok, adott esetben a diákok is közreműködnek a tananyag-fejlesztésben.

Az IKT eszközöknek és a hozzá kapcsolódó módszertani megvalósításnak köszönhetően javul a diákok digitális, szövegértési és természettudományos kompetenciája, amely nagyban segíti későbbi munkaerő-piaci elhelyezkedési esélyeiket.

2. Intézményi fejlesztési célok meghatározása

2.1. A pedagógiai célok kijelölése a digitális pedagógia területén

Feltárt hiányosság	Fejlesztési cél
Digitális módszertan a helyi tantervekbe nem épült be kellően integrált módon	<p>A digitális pedagógiai módszertani fejlesztéshez összeállított vagy választott csomag(ok) használatára való felkészülés és tanórákon történő alkalmazás kipróbálása,</p> <p>Az összeállított vagy választott csomaghoz kapcsolódó intézményi digitális tartalom fejlesztése (digitális óravázlatok, tanítást-tanulást támogató tartalmak, digitális projekt leírások stb.), illetve a tartalom megosztása a Nemzeti Köznevelési Portál (a továbbiakban: NKP) felületén.</p> <p>Az alkalmazott digitális pedagógiai módszertani csomagok intézményi bevezetésének előrehaladását nyomon követő önértékelés, a digitális pedagógiai gyakorlat pedagógiai folyamatokba történő beépülésének vizsgálata, javaslatok megfogalmazása az intézményi digitális fejlesztési terv számára.</p> <p>Szakmai beszámoló készítése a fejlesztési terv megvalósulásáról a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ számára</p>
Pedagógiai programban a digitális kompetencia fejlesztése nem jelenik meg önálló fejezetként	<p>Az alkalmazott digitális pedagógiai módszertani csomagok intézményi bevezetésének előrehaladását nyomon követő önértékelés, a digitális pedagógiai gyakorlat pedagógiai folyamatokba történő beépülésének vizsgálata, javaslatok megfogalmazása az intézményi digitális fejlesztési terv számára.</p> <p>Szakmai beszámoló készítése a fejlesztési terv megvalósulásáról a Digitális Pedagógiai Módszertani Központ számára</p>

Az intézmény digitális fejlesztése terén az alábbi pedagógiai módszertani csomagokat kívánjuk választani:

- **A matematikai kompetencia fejlesztésének támogatása**
- **A természettudományos megismerés támogatása**

A kapcsolódó csomagokhoz tartozó kompetenciafejlesztési célok az alábbiak:

Kiemelt kompetenciafejlesztési célok:

- Kommunikációs készség fejlesztése
- Együttműködési készség fejlesztése
- Problémamegoldás és kritikus gondolkodás készségeinek fejlesztése
- Digitális műveltség készségeinek fejlesztése

Járulékos kompetenciafejlesztési célok:

- Kreatív kompetencia fejlesztése
- Önkifejezés és önértékelés képességének fejlesztése

2.2. Az érintett fejlesztési célcsoportok meghatározása

A projekt közvetlen célcsoportjait a 6. táblázat mutatja be, tanulói és pedagógusi, valamint választott programcsomag szerinti bontásban.

6. táblázat: a projekt közvetlen célcsoportja

Programcsomagok	Tanulói célcsoport		Tanári célcsoport	
A matematikai kompetencia fejlesztésének támogatása	Alsó tagozat	77 fő	Általános iskolai tanító	3 fő
	Felső tagozat	19 fő	Matematika szakos tanár	1 fő
A természettudományos megismerés támogatása	Felső tagozat	38 fő	Tanár: - biológia - fizika	2 fő

A projekt közvetett célcsoportjai a következők:

- Elsődleges közvetett célcsoport: tanári kar többi tagja
- Másodlagos közvetett célcsoport: projektbe bevont tanulókkal és pedagógusokkal közvetlen kapcsolatban álló emberek: családtagok, nem az iskolában tanuló barátok, ismerősök, stb.
- Harmadlagos célcsoport: településen élő, a projekt célcsoportjával közvetlen kapcsolatba nem kerülő emberek

A projektben érintettek köre a következő:

- A nevelési-oktatási intézmény fenntartója
- A pedagógusok kompetenciáját fejlesztő képzések lebonyolítói
- A fizikai infrastruktúra szállítói és beüzemelői

- A pedagógiai mérés-értékelések elvégzői

2.3. Az intézmény szervezeti és humán feltételeinek javítására, fejlesztésére vonatkozó célok

Negatívum	Kötelező tevékenység
A pedagógusok digitális háttértudása elavult, a legújabb technológiák használatához nem alkalmas	<p>A támogatott intézmények bevont pedagógusainak akkreditált pedagógus továbbképzésen történő részvétele, digitális kompetenciáinak fejlesztése elsősorban az összeállított vagy választott digitális pedagógiai módszertani csomaggal összhangban.</p> <p>Az implementációt támogató események (pl. szakmai napok, workshop-ok, videokonferenciák, tantestületi tréningek) szervezése, online tanári közösségek kialakítása, legalább a programba bevont intézmények közötti tapasztalatcsere (az alkalmazott tananyagok, módszertanok, eszközök, programok vonatkozásában) megvalósítása.</p> <p>Az internetbiztonságot és fogyasztóvédelmi jogérvényesítést elősegítő programok szervezése</p> <p>A bevont intézmények vezetőire, pedagógusaira, tanulóira és szülői közösségére szabott szemléletformáló kampány tervezése és megvalósítása a digitális pedagógia bevezetéséről</p>
Nem áll rendelkezésre olyan háttértámogató, digitális módszertani asszisztensi rendszer, amely segíthetné a pedagógusokat a digitális módszertan elsajátításában	<p>A pedagógusok munkáját segítő digitális módszertani asszisztensi feladatok ellátása.</p> <p>A résztvevő intézmények és bevont pedagógusaik folyamatos szakmai támogatása, mentorálása, a folyamatok minőségbiztosítása</p>

Célunk, hogy a bevont pedagógusok mindegyike akkreditált továbbképzésen vegyen részt, hogy az oktatási folyamatokban hatékonyan és biztonsággal használja az informatikai eszközöket.

Mind a gyerekek, mind a pedagógusok számára fontos a mindennapi élethez és az oktatásban is, hogy az informatikai eszközök felé bizalommal forduljanak, biztonságosan és tudatosan használják az IKT eszközöket. Ezért nagymértékben szükséges a pedagógusaink számára a szemléletformálás, hiszen a digitális eszközök jelen vannak mindennapokban.

Rendszeresen szervezett workshopokon, tantestületi tréningeken, pedagógiai kampányokon minden pedagógus számára felajánlási lehetőséggel élünk, hogy elmondhassa és bemutathassa a továbbképzéseken szerzett ismereteit, melyekkel társaik bővíthetik szemléletüket, meglévő ismereteiket. Tanévenként 2 alkalommal szervezünk félnapos (3-4 órás) interaktív, személyes jelenlétén alapuló rendezvényt,

amelynek keretében bemutatjuk a digitális pedagógiai eszköztárának fejlesztése érdekében elért eredményeit.

A programba be nem vont pedagógusok motivációja érdekében évente 2 alkalommal tantestületi workshop-ot tartunk. Emellett a digitális módon vezetett tanórák látogatása, hospitálás is a tudásmegosztást célzó terveink közé tartozik. Intézményvezető feladata, hogy a pályázatban részt vevő pedagógusok továbbképzéseit rögzítse és nyomon kövesse.

A pilot program lebonyolításához a digitális módszertannak be kell épülnie az intézmény pedagógiai programjába, a bevont pedagógusok tanmenetébe. A bevont pedagógusok digitális segédanyagokat készítenek, amelyeket a NKP felületén kell megosztani. Sort kell keríteni az internetbiztonság kialakítására. Más köznevelési intézményekkel partneri kapcsolat kialakítása a tapasztalatok, jó gyakorlatok kicserélése érdekében.

Szakmai együttműködések kialakítása, melyeknek célja az elért jó gyakorlatok, de egyben a kockázati tapasztalatok átadása, megosztása:

- köznevelési intézményekkel
- Digitális Pedagógiai Módszertani Központtal
- a Nemzeti Köznevelési Portál működtetőjével, tartalmának fejlesztőjével

2.4. Infrastruktúra és eszközpark fejlesztésére vonatkozó célok

Negatívumok	Kötelező tevékenységek
Interaktív táblák száma kevés	A digitális pedagógiához kapcsolódó, valamint a tanulók nevelését-oktatását támogató digitális eszközök, taneszközök beszerzése Tantermek, szaktantermek, laborok, egyéb helyiségek felszerelése, alkalmassá tétele a projekt megvalósítására
Nincsenek jelen az alfa generáció oktatását leghatékonyabban javító legújabb infó-kommunikációs, hordozható technológiák	IKT eszközök, berendezések beszerzése A digitális pedagógiához kapcsolódó, valamint a tanulók nevelését-oktatását támogató digitális eszközök, taneszközök beszerzése

2.5. Lehatárolás, szinergia

Intézményünk jelen projekt mellett más, digitális és informatikai eszközfejlesztést és – beszerzést támogató projektet nem valósít meg, ezért ez a pont számunkra nem releváns.

2.6. A fenntarthatóságra vonatkozó cél

Hosszú távú célként megfogalmazható, hogy a pályázat eredményeit fenntartjuk, és hosszú távon beépítjük az intézmény életébe. A programba be nem vont pedagógusok motivációja érdekében rendszeres óralátogatások, valamint az azokon tapasztaltakat feldolgozó szakmai workshop-ok (évente kétszer) keretében kell elősegíteni a digitális pedagógiai tapasztalatok, jó gyakorlatok intézményen belüli megosztását.

Ezen kívül:

- adatszolgáltatás a szakmapolitikai szereplők számára
- beszerzésre került oktatási eszközök tanórai alkalmazása
- egy kapcsolattartásra szolgáló fórum biztosítása
- a pedagógiai programba beépítésre került digitális pedagógiai módszertan alkalmazása

Ez utóbbi talán minden hosszú távú elképzelés közül a legfontosabb, hiszen ahhoz, hogy a digitális készségeket a gyermekek megfelelően sajátítsák el, végig kell, hogy kövesse egész iskolai életútjukat, első évfolyamtól a nyolcadikig a digitális pedagógiai módszertan alkalmazása. Ez, tekintve hogy intézményünk a teljes alapfokú oktatási időtartamot lefedi, nyolc éves időtartamot jelent, amíg az első olyan generáció elvégzi az alapfokú oktatást, akik első évfolyamtól kezdve részt vettek a digitális tanulásban.

3. A fejlesztési feladatok, tevékenységek meghatározása

3.1. A digitális pedagógiai-módszertani csomag meghatározása

7. táblázat: a választott programcsomagok

	Alsó tagozat	Felső tagozat
Matematikai kompetencia fejlesztésének támogatása	Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért digitális pedagógiai-módszertani csomag a matematikai kompetencia fejlesztésének támogatására	Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért digitális pedagógiai-módszertani csomag a matematikai kompetencia fejlesztésének támogatására
Természettudományos megismerés támogatása		Tankockák a természettudományos megismerés támogatására digitális pedagógiai-módszertani csomag a természettudományos megismerés támogatására

Forrás: www.dpmk.hu

TANKOCKA az alsó és a felső tagozaton:

- A tankockák a játék-alapú tanítás-tanulás eszközei.
- Segítik az ismeretátadást és az ismeretszerzést, fejlesztik a digitális kompetenciákat, az együtt-tanulás élményét nyújtják játékos környezetben.
- Távoktatásra, formatív értékelésre is alkalmasak. A tanulóknak is lehetőségük van kreatív tartalom előállításra.
- A tankockák nyilvánossá tehetők, ezáltal mások által is felhasználhatók és átdolgozhatók, így elősegítik a tudásmegosztást is.
- A tankockákba beágyazható szöveges, képi, hang és videó részletek lehetővé teszik a matematika szemléletes oktatását.
- A tankocka sablonok sokfélesége lehetővé teszi, hogy egy-egy új ismeret gyakoroltatását fokozatosan nehezedő és többféle megközelítést biztosító tankockákkal segítsük a diákok számára.
- A sablonok használatára épülő rendszer módot ad arra is, hogy a tanulók maguk is létrehozzanak tankockákat, így a tartalomelőállításra keresztül tudjanak gyakorolni.

A kiválasztott digitális módszertani csomagokat az alábbi területeken kívánjuk felhasználni:

Alsó tagozaton:

matematika órákon a 3 fő tanítónő segítségével

Felső tagozaton:

matematika órán 1 fő szakos pedagógus segítségével

biológia és fizika órákon 2 fő tanár bevonásával

8. táblázat: a programcsomagok kapcsolódása az egyes szaktárgyakhoz

Programcsomag	Tantárgy	Pedagógusok száma
Tankockákkal az eredményes matematika tanuláért digitális pedagógiai-módszertani csomag a matematikai kompetencia fejlesztésének támogatására	<p><u>Alsó tagozatos matematika:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - szöveges feladatok - számokhoz kapcsolódó műveletek - formák kialakítása és felosztása - adatok mérése és ábrázolása - helyi értékek fogalmának megértése <p><u>Felső tagozatos matematika:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Számtan, számelmélet, algebra - Függvények, sorozatok - Geometria - Statisztika, valószínűség 	4 fő
Tankockák a természettudományos megismerés támogatására	<p>Felső tagozaton:</p> <ul style="list-style-type: none"> - biológia - fizika 	2 fő

3.2. Adaptáció és felkészítés

A választott digitális pedagógiai módszertani csomagok használatához az alábbi továbbképzésekre van szükség:

- Tankocka alkalmazása a felső tagozatban : 3 fő pedagógus
60 óra
- Tankocka alkalmazása alsó tagozatban: 3 fő pedagógus

Tanévenként 2 alkalommal szervezett workshopokon minden pedagógus számára felajánlasi lehetőséggel élnék, hogy elmondhassa és bemutathassa a továbbképzéseken szerzett ismereteit, melyekkel társaik bővíthetik szemléltüket, meglévő ismereteiket. A rendezvényen bemutatjuk a digitális pedagógiai eszköztárának fejlesztése érdekében elért eredményeket.

A programba be nem vont pedagógusok motivációja érdekében rendszeres óralátogatások, és az ott szerzett tapasztalatokat feldolgozó szakmai workshop-ok keretében kell elősegíteni a digitális pedagógiai tapasztalatok, jó gyakorlatok intézményen belüli megosztását.

A bevont pedagógusok felkészítését, továbbképzését úgy kell megtervezni, hogy:

- Minden, a program során beszerzett és alkalmazott csomag tanórai felhasználásában pedagógusok számára az adott csomaghoz illeszkedő pedagógusképzés, -továbbképzés vagy felkészítés elvégzése kötelező.
- A képzésnek, továbbképzésnek vagy felkészítésnek illeszkednie kell a kiválasztott digitális pedagógiai-módszertani csomagok eszközeihez és a meghatározott pedagógiai célokhoz.

- A képzések/felkészítések óraszámának legfeljebb 50%-a lehet kontaktóra, a többi e-learning környezetben kell megvalósítani.
- A képzések kiválasztása a (továbbképzésre, képzésre, illetve beszerzésre) vonatkozó jogszabályoknak megfelelően történhet.

3.3. Bevezetés és alkalmazás

Pedagógusok mentorálása: a mentorálást az Országos Szakértői, valamint Országos Szaktanácsadói névjegyzéken szereplő pedagógus szakértők bevonásával kívánjuk megoldani. Minden egyes tantárgyhoz, illetve pedagógiai területhez mentort kívánunk rendelni

A mentorálás a következő fő területekre terjed ki:

- Digitális programcsomag bevezetése a formális oktatásba
- A digitális programcsomag alkalmazása, beépítése a helyi pedagógiai tantervbe, valamint az iskola pedagógiai programjába
- A digitális programcsomag használatával kapcsolatos kérdések és észrevételek megvitatása
- A digitális programcsomag használatával kapcsolatos értékelés, a használat pozitívumainak és negatívumainak feltárása
- A digitális programcsomag további használatával kapcsolatos észrevételek kezelése

3.4. Az infrastrukturális feltételek biztosítása

A digitális programcsomagok bevezetéséhez szükséges technológiai és infrastrukturális háttér kiépítéséhez a következő eszközök beszerzése szükséges:

9. táblázat: a választott programcsomagok alkalmazásának technikai peremfeltételei

Programcsomag	Interaktív tábla vagy panel	Tanári tablet vagy laptop	Tanulói tablet vagy laptop	Tárolóegység	Szoftver	Egyéb
Tankockák természettudományos megismerés támogatására	a 1 db interaktív panel vagy interaktív tábla és kivetítő	Internetkapcsolattal rendelkező tanári tablet/laptop	Tanulónként 1 db tablet, internet kapcsolattal	tabletek töltését és használati időn túli tárolását biztosító egység	tanulók tevékenységét is visszajelző, az órai teljesítmények mérését biztosító szoftver	

Forrás: www.dpmk.hu

A minimális rendszerkövetelmények alapján szükséges, összhangban a Módszertani Útmutató ajánlásaival:

1. Az tanterem felszerelése interaktív megjelenítő eszközzel:

- A megjelenítő felület átmérőjének legalább 70 hüvelyknek kell lennie
- Az eszköznek rendelkeznie kell legalább két HDMI, egy VGA bemenettel, és legalább 1 mikrofon porttal, valamint audióbemenettel és legalább 1 USB porttal
- Az eszköz legalább full HD (azaz 1920x1080 pontos) felbontású legyen
- Az eszköznek rendelkeznie kell hangszóróval
- Az eszköznek kézzel és tollal is vezérelhetőnek kell lennie
- Az eszköznek támogatnia kell a multitouch (azaz a többujjas) vezérlést
- Az eszköznek rendelkeznie kell legalább 5 éves garanciával
- Az eszköz szállítójának az eszköz folyamatos szoftverfrissítését és szervizelését legalább 5 évre biztosítania kell
- Az eszköz szoftverének kompatibilisnek kell lennie a legelterjedtebb táblaszoftvekkal, valamint a Windows és/vagy az elterjedt Linux és/vagy iOS operációs rendszerekkel.

2. Amennyiben a bevonott tanulócsoportok számára más módon nem biztosítható, akkor legalább 26 db tablet és az ezekhez tartozó mobil tároló.

- Az eszköz kijelző mérete legalább 7 hüvelyk legyen
- Az eszköz kijelzője legalább kapacitív legyen
- Az eszköz szállítójának az eszköz folyamatos szervizelését legalább 3 évre biztosítania kell
- beépített wifi adapterrel
- legalább 6 órás akkumulátor üzemidővel
- legalább 16 GB tárolóval
- legalább 1 GB RAM-al
- legalább 3 éves (akár kiterjesztett) garanciával

3. Tabletek és egyéb eszközök tárolását biztosító eszköz: A beszerzett tabletek tárolására olyan tárolókat kell beszerezni, amely:

- Az összes beszerzett tablet tárolását megoldja
- Zárható
- A tabletek töltését tárolás közben biztosítja

3.5. A humánerőforrás biztosításának tervezése

A projektbe az alábbi szakterületeken dolgozó szaktanárok kerülnek bevonásra:

- Általános iskolai alsó tagozatos tanítás: 3 fő
- Matematika: 1 fő
- Biológia, fizika: 2 fő

A pályázat iskolán belüli koordinálását az intézményvezető látja el.

Elengedhetetlen a digitális pedagógiai fejlesztések intézményi szintű koordinálása, a digitális módszertani asszisztensi illetve rendszergazdai feladatok megszervezése és az ezekhez kapcsolódó fejlesztések tervezése.

A rendszergazdai feladatokat (mivel az intézményben nincs rendszergazda) a tankerületben kijelölt rendszergazda látja el, aki biztosítja, hogy a kiválasztott rendszer működésének helyi feltételei fennálljanak. Az intézménynek gondoskodni szükséges a digitális eszközök és módszertanok implementálását és alkalmazását támogató asszisztensi feladatok ellátásáról (digitális módszertani asszisztens).

4. Disszemináció

A projektben nem résztvevő pedagógusok rendszeresen látogatnák a digitális pedagógiai módszertant bevezető tanárok óráit. Az így szerzett tapasztalatokat félévente 1 alkalommal megrendezendő szakmai workshop keretében dolgoznánk fel. Ezekben a workshopokon minden pedagógus számára felajánlási lehetőséggel élünk, hogy elmondhassa és bemutathassa a továbbképzéseken szerzett ismereteit, melyekkel társaik bővíthetik szemléltüket, meglévő ismereteiket. Tanévenként legalább 1 db, félnapos (3-4 órás) interaktív, személyes jelenlétben alapuló rendezvény megszervezése, amelynek keretében bemutatja a digitális pedagógiai eszköztárának fejlesztése érdekében elért eredményeit. A rendezvényre meghívást kapnak:

- A partnerként bevont köznevelési intézmények vezetői
- A partnerként bevont Digitális Pedagógiai Módszertani Központ munkatársait, videokonferencia keretében
- A partnerként bevont Nemzeti Köznevelési Portál munkatársait, videokonferencia keretében
- A programban részt nem vevő iskolai dolgozókat
- A program közvetett célcsoportját, kiemelten a résztvevők közeli hozzátartozóit.

A programba be nem vont pedagógusok motivációja érdekében rendszeres tantestületi felkészítések, műhelyek keretében kell elősegíteni a digitális pedagógiai tapasztalatok, jó gyakorlatok intézményen belüli megosztását. Ezeket félévente 1 alkalommal tartanánk. A digitális pedagógia bevezetésével járó jó gyakorlatokat az intézmény honlapján is megosztanánk.

A pilot program lebonyolításához a digitális módszertannak be kell épülnie az intézmény pedagógiai programjába, a bevont pedagógusok tanmenetébe. A bevont pedagógusok digitális óravázlatokat készítenek, amelyeket a NKP felületén kell megosztani. Ehhez tantervenként át kell nézni, melyek azok a tématerületek, amelynek oktatása digitalizálható. Sort kell keríteni az internetbiztonság kialakítására.

Partneri kapcsolatok kialakítása a tapasztalatok, jó gyakorlatok kicserélése érdekében. Ezen belül szakmai együttműködések kialakítása szükséges az alábbi szervezetekkel:

- Köznevelési intézményekkel, a jó gyakorlatok átadása érdekében. A partnerként bevont köznevelési intézmények a disszeminációs workshopokra meghívást kapnak.
- Digitális Pedagógiai Módszertani Központtal, a digitális pedagógiai programcsomagok bevezetésének támogatása végett. Az együttműködés legalább a projekt fenntartási időszakának végéig tart.
- A Nemzeti Köznevelési Portál működtetőjével, tartalmának fejlesztőjével, a digitális pedagógiai módszertan alkalmazása során elért jó gyakorlatok megosztása kapcsán. Az együttműködés legalább a projekt fenntartási időszakának végéig fennmarad.

5. Fenntarthatóság

Hosszú távú célként megfogalmazható, hogy a pályázat eredményeit fenntartjuk, és hosszú távon beépítjük az intézmény életébe. A programba be nem vont pedagógusok motivációja érdekében rendszeres óralátogatások, valamint az azokon tapasztaltakat feldolgozó szakmai workshop-ok (évente kétszer) keretében kell elősegíteni a digitális pedagógiai tapasztalatok, jó gyakorlatok intézményen belüli megosztását.

Ezen kívül:

- adatszolgáltatás a szakmapolitikai szereplők számára
- beszerzésre került oktatási eszközök tanórai alkalmazása
- egy kapcsolattartásra szolgáló fórum biztosítása
- a pedagógiai programba beépítésre került digitális pedagógiai módszertan alkalmazása

Ez utóbbi talán minden hosszú távú elképzelés közül a legfontosabb, hiszen ahhoz, hogy a digitális készségeket a gyermekek megfelelően sajátítsák el, végig kell, hogy kövesse egész iskolai életútjukat, első évfolyamtól a nyolcadikig a digitális pedagógiai módszertan alkalmazása. Ez, tekintve hogy intézményünk a teljes alapfokú oktatási időtartamot lefedi, nyolc éves időtartamot jelent, amíg az első olyan generáció elvégzi az alapfokú oktatást, akik első évfolyamtól kezdve részt vettek a digitális tanulásban.